ABC BLADET

ABC-KLUBBENS MEDLEMSBLAD FÖR BLANDAD INFORMATION TILL BÅDE NYTTA OCH NÖJE

Nummer 2, 1983

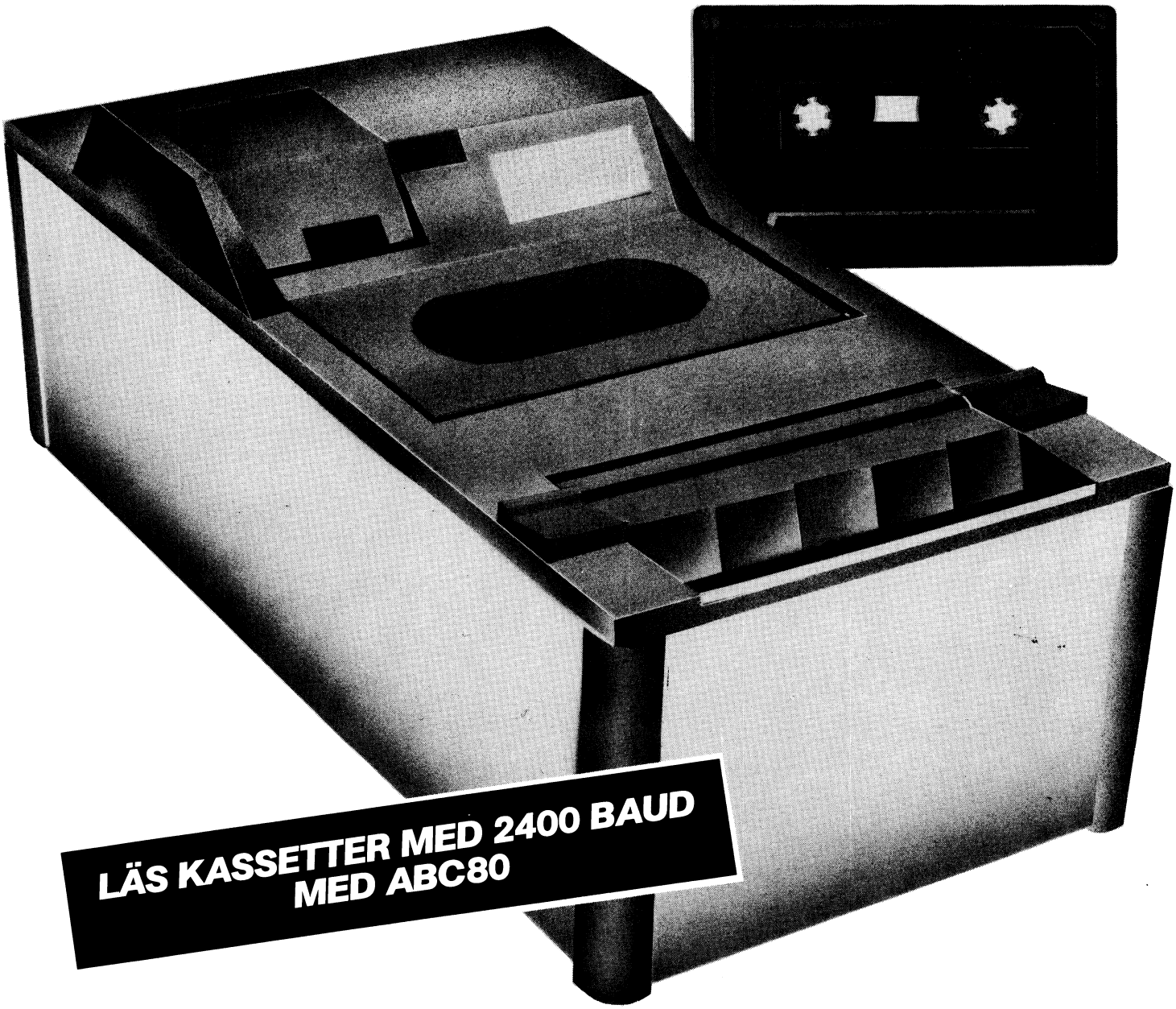

LÄS KASSETTER MED 2400 BAUD MED ABC80

Nytt!

RAM-FLOPPY FÖR ABC80

Ett europakort med 128K PROGRAM- och DATA-minne för ABC80.
Snabb och lätthanterlig RAM-floppy med direktaccess till 512 "sektorer". För både kassettentusiaster och flexskiveanvändare. Listade och förklarade hanteringsrutiner för program, data och grafik medföljer.

Pris kronor 2200:– exkl moms och porto.

För mera information ring eller skriv till:

TELMIA AB
Box 1060, 171 21 SOLNA
Telefon 08/730 33 30

VÅRT INTERFACE FÖRVANDLAR BROTHERS HELELEKTRONISKA SKRIVHJULSMASKIN 8300 TILL PORTABEL SKÖNSKRIVARE.

Tekniska data:
Serie eller Parallellanslutning
2000 teckens buffertminne
Handskakning via BUSY, ETX/ACK eller XON/XOFF
Utskriftsstopp via extern omkopplare
Ingen extra strömkälla behövs
Utskriftshastighet 10 tecken sek. (snitt på hel sida)

SERIEINTERFACE	2.450:–
PARALLELLINTERFACE	2.390:–
INTERFACE M.BÅDE P/S	2.660:–

Moms tillkommer på ovanstående priser.

DATAPRINT
Box 40 820 19 Landafors
Tel. 0278/531 36 (9–14)

Brother 8300 ca: pris 2.900:–

CasTurbo... för ABC80

CasTurbo... snabbar upp ditt kassettminne 300%.
Med denna nya suveräna kassettrutin kan du nu skriva och läsa med 2400 baud i stället för 700 som standard.

- ***CasTurbo...*** är snabbare och kraftfullare än rutinen i ABC80 men tar ändå bara ca 1.25 Kbyte. Den är självrelokerande och läggs in under BOFA.
- ***CasTurbo...*** kan utföra bland annat:
  Skrivning och läsning rad eller blockvis, med eller utan bandstopp mellan blocken.
  Skrivning med blockmellanrum 0.02—2.15 sek.
  Skippa ERR 35. Möjliggör reparation av skadad fil.
- ***CasTurbo...*** känner automatiskt vilket baudtal en fil är inspelad med och kan alltså även läsa filer från ABC800.
- ***CasTurbo...*** är efterlängtad och oumbärligt för alla kassettanvändare. Även idealisk när man ska göra backup på band.
- ***CasTurbo...*** kassett/skiva innehåller även flera mycket bra hjälpprogram:
- CASTURBO.BAC, för läsning och skrivning i 2400/700 baud på kassett.
- RUN2400.BAC, för läsning av fil som är skapad av ABC800 eller CasTurbo.
- CASLIB.BAS, skriver ut en lista över kassettens filer.
- CASCOPY.BAS, kopierar alla filtyper, från kassett till skiva.
- CASCAS.BAS, kopierar från en kassett till en annan.
- FILECOPY.BAS, kopierar alla filtyper, från skiva till kassett eller från skiva till skiva.
- LÄSPRINT.BAS, printar ut filer från kassett/skiva.

MODIFIERINGSSATS för bandspelaren ingår i paketet.

☐ **Hela paketet, inkl ombyggnadssats: 475 kr inkl moms och porto.**
Rabatt för medlem i ABC-klubben (medlemsnr): 75 kr.
Tillägg för flexskiva: 25 kr.

ÖVRIGT:

KVALITETSKASSETTER SÄLJES:
☐ **C60, 10-pack 100 kr inkl moms.**

☐ **FLEXSKIVOR AV HÖG KVALITET: 10-pack 250 kr inkl moms.**

Portotillägg 10 kr. Två 10-pack portofritt.
Vid betalning på postgiro 88 25 27-5 inget postförskottstillägg.
Beställes: från:

L-system, **tel 08-756 18 29. Box 5528, 183 05 Täby.**

PRINTERSPARLADA

– för Er som har fler datorer men bara en printer!

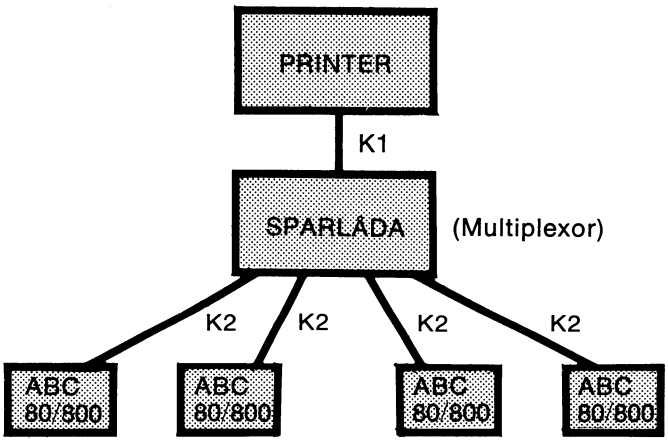

K1 = Standard printerkabel
K2 = 9-pol förlängningskabel (hane/hona, stift till stift)

— OCH SÅ HÄR FUNGERAR DET:

Den dator som först skickar något till printern får först utskrivit, ca 5 sek. efter sista tecknet sänts är det fritt fram för nästa dator. Under tiden utskrift pågår är printern off-line för övriga datorer. Med buffert i printern minskar ev. väntetider.

Ring för mer information
0430-247 43

AVA DATA
SKIFFERVÄGEN 13 269 00 Ö. KARUP

ABC BLADET

Medlemsorgan för
ABC-klubben
Vidingsvägen 1
161 33 Bromma
ISSN 0349-3652

Ansvarig utgivare: Gunnar Tidner
Redaktör: Rune Mattsson
I redaktionen: Odd Rolander
Magnus Hedner
Claes Schibler
Montering: Schibban

ABC-klubbens postgiron:
Medlemsavgifter: 15 33 36-3
Publikationer: 62 93 00-5
Q-Zentralen: 43 51 74-8
telefon 08-80 15 22
(automatisk telefonsvarare med aktuell klubbinformation)
telefon 08-80 15 23
(modem med ABC Monitor)

Tryck: Märstatryck AB 1983

Monteringsarbetet avslutat: 10 maj 1983 kl 02:00

Nummer 2, 1983

INNEHÅLL

Omslagsbild kassettspelare av Rune Mattsson
Ledare av Gunnar Tidner 2
Zvenne av Per Lindberg 3
Frågebiten av Kalle Lindström 3
Kas: av Per Ahlin 4
Forth på ABC80 av Robert Claesson 6
Brev från Herbert Söderström 8
ABC-KLUBBEN Årsmöteshandlingar 9–12
ABC-KLUBBEN Årsmötesredovisning 13–19
Starting FORTH 20
Radlängdskontroll av Gunnar Tidner 21
Insändare (John Kvarnström) 21
Kassettproblem ABC80/800 av Stig Löfgren 22
Julnöten (Brevsvar) 23
Kassettproblem (Brev) av Magnus Matts 23
Läs kassetter i 2400 baud av Stig Löfgren 24
Tio små hasselnötter från Nils Häggblom 24
Modemproblem Gunnar Tidner 24
Filelib 1983-05-07 hämtat av Gunnar Tidner 24
Från IQ 95 + IQ 96 av Per Lindberg 25
Köposälj+brev 25
ABC-KASSETTER I 2400 BAUD? av Stig Löfgren 26
Marknaden 27
Svar på hasselnötterna från Häggblom 28
Stockholmsavdelningen info 28
KAS: för 9913 och 10042 28
ABC-klubbens publikationer omslag 3

Annonspriser fr o m 1 juli 1980

1/1-sida 185 × 260 mm	2000:–
1/2-sida 185 × 128 eller 90 × 260 mm	1.200:–
1/3-sida 185 × 85 mm	800:–
1/4-sida 90 × 128 mm	650:–
2 st 1/1-sidor i uppslag	4.500:–
2:a omslagssida	2.500:–
3:e omslagssida	2.300:–
4:e omslagssida 185 × 225 mm	2.750:–

Begärd placering 10% förhöjning.

Tidningen ansvarar ej för att införda programlistningar är korrekta.

Särskild prislista vid best. av flera ex. tillhandahålles på begäran.

Copyright gäller för införda program om inget annat anges.

Medlemsavgifter 1982

Seniorer 125 Skr
Juniorer 70 Skr

Junior räknas man t o m det kalenderår man fyller 18 år. Ange därför personnummer när Du betalar medlemsavgiften.
Medlemskapet är personligt.
Särskild prislista för prenumeration tillhandahålles på begäran.

Medlem blir Du enklast genom att sätta in medlemsavgiften på ABC-klubbens postgirokonto 15 33 36-3.

ABC-klubbens styrelse för 1983

Ordförande:	Gunnar Tidner
Vice ordförande:	Kjell-Åke Johansson
Kassör:	Marianne Forsman
Sekreterare:	Ulf Sjöstrand
Ledamöter:	Joe Johnsson
	Ulf sjöstrand
	Bo Kullmar
	Stig Löfgren
	Rune Mattson
Suppleanter:	Björn Sjöborg
	Claes Schibler
	Kalle Lindström

Medlemsavgifter: 15 33 36-3
Publikationer: 62 93 00-5
Q-Zentralen: 43 51 74-8

LEDAREN

ABC-klubben har på 3 år växt från de drygt 200 medlemmar som var med när klubben startades 1980 till en bra bit över 3000 medlemmar. Detta är en smått fantastisk utveckling även om det funnits de som trodde att vi skulle få en medlem för varje ABC80 som sålts. Under 1982 fick klubben omkring 1000 nya medlemmar. Hur många nya medlemmar får vi under 1983? Inom styrelsen räknar vi med att antalet kommer att överstiga 2000. Särskilt efter det att vi kommit överens med Luxor att alla köpare av den nya modellen av ABC80 får ett års medlemsskap med på köpet.

Det kommer också en stor mängd ABC800 användare som nya medlemmar. Den lilla ABC 802 har stora förutsättningar att bli populär. Dessa medlemmar ställer berättigade krav på att få samma service som ABC80-medlemmarna. Arbete har igångsatts att konvertera de bästa klubbprogrammen till ABC800. Det är ett omfattande arbete där vi behöver mycket hjälp från intresserade medlemmar.

Medlemsutvecklingen medför naturligtvis vissa påfrestningar på klubbens administrativa apparat. Hittills har jobbet gjorts av personer inom och utom styrelsen som av ideella skäl ställt upp på sin fritid.

Vi håller på med att se över våra administrativa rutiner för att kunna klara av servicen till alla nya och gamla medlemmar. Om klubben fortsätter att växa i väntad utsträckning är den dag inte långt borta då vi måste lägga över en hel del av arbetet på anställd personal.

Jag vill passa på att be de medlemmar om ursäkt som fått vänta orimligt lång tid på material från klubben. Jag vädjar dock om förståelse för situationen och att man kanske inte kan ställa riktigt samma krav på service som när det gäller ett kommersiellt drivet företag.

Det börjar höjas fler och fler röster för att ABC-klubben skall ta emot även användare av andra datorer än ABC som medlemmar i klubben. Det finns inget hinder att gå med i ABC-klubben bara för att man inte har en ABC-dator. Problemet är snarare att vi inte kan ge dessa medlemmar samma service när det gäller distribution av program. Det kan ändå finnas så pass mycket av gemensamt intresse att det vore önskvärt att få med dessa nya grupper som medlemmar i klubben. Som exempel kan jag nämna FORTH och tillgången till Q-Zentralen.

Du som har tillgång till modem har väl passat på att utnyttja gratismånaden på Q-Zentralen under maj. Då har du säkert upptäckt att du genom KOM snabbt kan få kontakt med både andra klubbmedlemmar och den **stora datorvärlden.** Tänk att kunna få svar på frågor så snabbt och hjälp med problem, de må vara triviala eller mera komplexa. En enkel fråga kan initiera en ytterst intressant följddiskussion som många kan ha glädje av. Vi hoppas återkomma med en delredovisning i ABC-bladet.

ABC-klubbens Monitor har varit mycket hårt belastad. Sedan slutet av oktober har det varit mer än 6000 inloggningar. Många har klagat på att det är så svårt att komma in. Vi arbetar på att ta fram ett system med fler ingående linjer eventuellt även med annan hastighet än 300 baud.

Många har frågat hur det kommer att gå med BASIC II till ABC80. Det ända jag f n kan säga är att vi håller på att diskutera de tekniska problemen med representanter för Luxor och DIAB. Om man bara ersätter den gamla Basicen med Basic II så kommer många gamla program inte gå att köra (även om de lagrats i BAS-format). Problemet är att till överkomligt pris få en lösning som gör att man jämsides kan ha kvar den gamla Basicen för sina befintliga ABC80-program. De flesta användare har investerat en hel del i program, för många är den investeringen större än i utrustningen, särskilt om man räknar in den egna tiden. Man kan vara beredd att konvertera program som användes ofta till Basic II men för de som har många program av vilka en del användes relativt sällan kan arbetet med konvertering bli så betungande att man inte orkar med det.

Till sist ett litet råd till dem som senare kan komma att byta ut sin ABC80 mot t ex ABC 802: Börja att systematiskt lagra alla dina program i BAS-format (med LIST). Då kan dessa läsas som textfiler. Det kan spara tid i framtiden.

Gunnar Tidner

Zvenne

Q-Zentralen — en stordator i andra änden!

Klockan är 23 på kvällen. TV har sagt gonatt. Men hemma hos Svenne lyser det fortfarande. Vår vän har just loggat in på Q-Zentralen, och kör KOM, telekonferenssystemet på QZ. I mötet "ABC-80 erfarenhetsutbyte" hittar han en intressant notis:

(Text 55221) 83-01-20 04.25 Överföring från NADJA (flera mottagare)
Ärende: det här med 0 och O

Original: (155502) 83-01-21 01:24 Hans Nordström STACKEN
Mottagare: Mikrodatorer erfarenhetsutbyte

Hurra, nu kan jag trolla.
Tack vare, en genomstruken nolla.

Fullt så bra är det inte, ännu. Men en gammal önskan har blivit uppfylld. En av de terminaler jag använder, är en ABC80. Till den har jag lyckats få tag i ett teckenprom, med en genomstruken nolla. Det gör livet mycket enklare. Iallafall framför ABC80:s tangentbord.

(Text 55221)

"Intressant", tänker vår Svenne, och skickar ett personligt svar till inläggsförfattaren.

Svenne är en vetgirig person, och har gått med i alla möten som har med mikrodatorer att göra:

- Mikrodatorer erfarenhetsutbyte
- Terminaler erfarenhetsutbyte
- Personliga arbetsstationer (-) workstations
- Acorn Atom erfarenhetsutbyte
- Metric 85 erfarenhetsutbyte
- VIC-20 erfarenhetsutbyte
- UNIX erfarenhetsutbyte
- CP/M tekniskt erfarenhetsutbyte
- PDP-11 erfarenhetsutbyte
- Forth erfarenhetsutbyte
- ABC-80 erfarenhetsutbyte
- M68 mikrodatorer (erfarenhetsutbyte)
- SAFT erfarenhetsutbyte

Samt, givetvis:
- ABC-klubben medlemsforum
- ABC-novis Svenne

När Svenne läst alla nyheter sen sist, och kommenterat några av inläggen, kanske skrivit ett eget inlägg, så går avslutar han KOM-sessionen, och med ett enkelt kommando tar han hem ett nytt intressant program från programbanken som han fått tips om i KOM.

Klockan slår tolv, och Svenne är färdig. När han loggat ut från Q-Zentralen får han veta att sessionen kostat 19:25, vilket han antecknar på ett inbetalningskort. När det blivit fullskrivet, summerar han ihop det, och betalar in beloppet till ABC-klubben.

* *

Så här går det till att köra på Q-Zentralen, QZ:s lågprisservice för hobbyister. Q-Zentralens monitor körs på en stordator, modell DEC-SYSTEM 10, som står i QZ:s maskinhall på Linnegatan 89. Maskinen, som kallas "Oden", används på dagtid av forskare och akademiker på KTH, FOA, Karolinska Institutet KI och Stockholms Universitet. Här finns det mesta man kan önska sig i form av datakraft: färdiga program (a la KOM), kringutrustning och alla upptänkliga programspråk. På kvällarna, då maskinen inte är särskilt belastad, kan ABC-klubbens medlemmar få köra på Oden till ett reducerat pris. Förutsättningen är givetvis att det inte rör sig om några kommersiella körningar, så man måste betala ur egen ficka, det går inte att t.ex. låta någon firma betala. Å andra sidan får man då tillgång till en av Sveriges finaste programutvecklingsmiljöer, och möjlighet att kommunicera med såväl fränder i ABC-klubben som forskare på FOA med mikrodatorintresse.

KOM, ett av de stora dragplåstren på Q-Zentralen, ger ABC-klubbens medlemmar möjlighet till en mycket tätare och bättre kontakt. ABC-bladet utkommer tyvärr inte så ofta, och har ett begränsat utrymme. Dessutom ger KOM möjlighet till personliga brev, som bara kan läsas av den eller de som avsändaren satt upp som mottagare.

Q-Zentralen består av två konton, eller PPN (Project-Programmer Number) på Oden: 777,777 och 2117,6314. På det förra kan man bara köra KOM och hämta program från ABC-klubbens programbank. På det senare har man hela Odens kapacitet under sina fingrar. Här kan man prova eller lära sig ett nytt programspråk, göra stora sorteringar som inte får plats i en ABC80, och så vidare. Det kostar naturligvis mer här än på 777,777 men taxan är forfarande lägre än den kommersiella.

För att få köra på Q-Zentralen behöver man bara beställa introduktionspaketet från ABC-klubben, betala en ingångsavgift och skriva på en ansvarsförbindelse. Sedan får man köra så mycket man vill mellan kl. 20 - 07. Man antecknar körkostnaden för varje körpass, och betalar regelbundet in vad det kostat. Priset beror på hur mycket resurser man använt, och ligger på c:a 20 SEK per timme. Om allt går i lås kommer QZ att bjuda på körningarna under hela Maj månad - i reklamsyfte, förstås. Då kommer det alltså att vara helt gratis att köra på Q-Zentralen!

Det finns mängder med hjälp inbyggt i systemet, och ABC-klubbens manual visar hur man bär sig åt. Dessutom brukar mer erfarna användare hjälpa nybörjare som kan ställa frågor i KOM. När man etablerat kontakt med systemet, men innan man loggat in, kan man ge kommandot HELP. Då får man veta hur HELP-kommandot fungerar. Man kan även logga in på gratiskontot 66,66. Där behövs inget password, och man kan bara köra lektionsprogram som visar hur det går till att köra på ODEN.

Är man intresserad av spel, finns det massor av den varan på den speciella demospelarean som kallas GAM:. Här finns det berömda datorspelet ADVENTURE, intressanta textfiler med alla de kända lagarna om alltings jävlighet, en sammanställning över datorslang, etc. Gör HELP GAM så får du veta mera. GAM: är endast åtkomlig från det "fria" kontot, 2117,6314.

Q-Zentralen har alltid något av intresse, oavsett om man är nybörjare eller "hacker".

Välkommen i stordatorernas underbara värld!

/Per Lindberg

FrågeBITen

Hit är det meningen att du ska kunna skriva och fråga om precis vad som helst som handlar om ABC-datorerna. Kom med dumma frågor, kom med smarta eller listiga frågor! Jag ska, i den mån jag och andra kan, svara på dem här. Du kan också sända in med olika praktiska (och opraktiska) tips, exempelvis om du har hittat någon otrevlig bugg i maskinen eller i något program eller om du har någon finurlig programsnutt som du vill dela med dig av.

Om du som läser ser att vi har svarat fel (mot förmodan får vi hoppas) eller om du kan komplettera svaret så skicka in det till oss så lovar jag att publicera det.

Nu till de frågor som självmant har kommit in till redaktionen.

Det kommer från Tore Diesen i Norge och lyder (fritt översatt) så här:

"Jag har en standard ABC80 med 16 kByte RAM. Jag vill bygga ut detta med 16 k till 32 k RAM. I ett norskt blad läste jag att det finns en firma i Sverige som selger byggsatser eller färdiga kort för ett pris av några hundra kronor. Kan ni vara vänliga att hjälpa mig att skaffa fram adressen till denna firma? Alternativt om ni har en ritning och komponentlista till 16 k RAMs utbyggnadskort."

Ja, vad svarar man på det? De typer som idag finns är främst av tre olika modeller. Man kan köpa ett färdigt RAM-kort som ska stoppas in i flexskiveenheten eller expansionslådan eller så kan man köpa ett litet utbyggnadskort som sätts in i datorn under tangentbordet och så finns det modellen att själv bygga in ett i datorn.

Alla har de olika fördelar. Att själv bygga minnet är relativt billigt men också samtidigt det allra besvärligaste alternativet.

Det andra alternativet är att köpa ett litet utbyggnadskort som byggs in under tangentbordet. Fördelen med det, är liksom med den första varianten, att man inte behöver ha någon floppydisk eller expansionslåda.

Alternativ nummer tre är att sätta in ett utbyggnadskort i sin floppydisk eller i sin expansionslåda. Fördelen med detta är att man inte behöver ta med sig hela datorn om man vill ha minnet på något annat ställe (förutsatt att det finns expansionslåda eller floppydisk där förstås).

Jag vill också understryka att vi tyvärr INTE kan ta emot disketter och kassetter för tillbakasänding av program med anledningen "att det blir så dyrt att ringa till monitorn". Det skulle bli alldeles för mycket extraarbete för oss. Försök i stället att skicka kassetten/disketten till någon kompis i Stockholmsområdet som kanske kan hämta programmet åt dig och skicka tillbaka det. Om du inte har någon kompis här så kan du säkert ringa och fråga någon medlem om han/hon kan göra dig den tjänsten.

Nu är det slut för den här gången.

The Computer Phantome
Kalle Lindström <837>

Brev?

Brev

Hej !

Skickar över en beskrivning på ett program som får ABC80 att läsa kassetter som inspelats med ABC800. Det gör att ABC800-ägaren i övre Norrland kan skicka en kassett till ABC80-polaren i Skåne i stället för att skicka program över telefonnätet.

Eftersom programmet är utförligt dokumenterat kan det ha ett visst intresse även för de som inte omedelbart behöver använda det.
Programmet är skrivet för att vara lätt att läsa och förstå och inte för att vara så smart eller litet som möjligt.
Gack du och gör sammanlunda.
Om det finns intresse så är det fritt fram för publicering i ABC-bladet.

Hälsningar

Per Ahlin >1911<
Åsögatan 56 6tr
116 24 Stockholm

Hur man får ABC80 att läsa kassettband inspelade med ABC800.

ABC800 kan läsa kassettband med data eller program lagrade i BAS-format som inspelats med ABC80. Det omvända går emellertid inte eftersom ABC800 skickar signaler till kassettbandspelaren med en högre hastighet (2400 baud) än ABC80.

Det är emellertid möjligt att lära ABC80 att läsa kassettband inspelade med ABC800. Förutsättningen är förståss att det är fråga om data eller program (i BAS-format) som är kompatibla med ABC80's BASIC.

Snarare än att bara presentera en programlista, något som visserligen kan vara användbart, så skall jag också beskriva programmet någorlunda detaljerat, med förhoppningen att det även skall bli lärorikt. För den som vill följa resonemangen kan det vara bra att ha tillgång till disassembleringen av ABC80's programvara (ABC-klubbens rapport 1) samt någon bok som beskriver Z80's maskinkoder. Adresserna betecknas i första hand som i rapport 1 dvs adress 128:15 = 128 * 256 + 15 = 32783.

När ABC80 läser från kassettbandspelare, liksom från tangentbordet, så sker det genom en s.k. avbrottsrutin. När ABC blir avbruten med det den råkar ha för sig, så tittar den efter vilka tal som finns i CPUn's I-register (här hittar ABC80 talet 0). Dessutom anländet ytterligare ett tal vid själva avbrottet. Dessa båda tal bildar tillsammans en adress, 0:52 för tangentbordet och 0:54 för kassettspelaren. På dessa adresser hittar ABC80 följande:

Adress	Innehåll	Betydelse
0 0:52	30	På adress 3:30 finns instruktioner för vad
0 0:53	3	som skall göras vid avbrott från tangentbordet.
0 0:54	148	På adress 5:148 finns instruktioner för vad
0 0:55	5	som skall göras vid avbrott från kassettbandspelaren.

Om vi vill att ABC80 skall göra något annat än den brukar när den blir avbruten så kan det ske genom att man ändrar I-registrets innehåll till exempelvis 128 (i stället för 0). När ett avbrott sker tittar ABC80 då i stället efter på adress 128:52 för tangentbordet och 128:54 för kassettbandspelaren.

Fler rutiner än så här behövs inte om det bara är fråga om att läsa data. Omställningen av läshastighet får då ske i BASIC-programmet med CALL-satser till de båda rutinerna ovan. Om man emellertid också vill använda kommandot LOAD, måste man på något sätt bygga in ändringen av läshastighet eftersom ju ABC800 skriver första blocket med låg hastighet och därefter resten med hög hastighet. Vi blir tvugna att definiera en ny enhet. Med enhet menas här yttre enhet som CAS PR V24 DR0 osv.

Det första som då skall göras är att sätta dit en ny första länk i den kedja av enheter som redan finns. När ABC80 vill snacka med en enhet tittar den först efter på följande adresser med exempelvis detta innehåll:

KAS:

Adress	Innehåll	Betydelse
254:10	147	På adress 1:147 finns information om den
254:11	1	första enheten i kedjan.

Om vi vill stoppa in en ny enhet ändrar vi till:

Adress	Innehåll	Betydelse
254:10	0	På adress 128:0 finns information om den
254:11	128	första enheten i kedjan.

Sedan måste vi förståss se till att det finns något begripligt på adress 128:0

Adress	Innehåll	Betydelse
128:0	147	Information om nästa enhet i kedjan finns på
0 :1	1	adress 1:147
0 :2	75	K
0 :3	65	A Den här enheten heter KAS (ASCII-
0 :4	83	S tecken)
0 :5	7	På adress 128:7
0 :6	128	får du veta mera om du vill.

Och det mera som ABC80 måste få veta om enheten har formen av en s.k. hopptabell. Hopptabellen för CAS finns på adress 3:164 - 3:190. Vi gör därför en hopptabell åt KAS.

Adress	Innehåll	Betydelse
128:7	195,40,128	Om du skall göra OPEN, hoppa till 128:40.
128:10	195,191,3	Samma som för CAS.
128:13	195,40,4	"
128:16	195,160,9	"
128:19	195,18,9	"
128:22	195,46,128	Om du skall läsa en record, hoppa till 128:46.
128:25	195,14,4	Samma som för CAS
128:28	195,14,7	"
128:31	195,39,7	"

På dessa adresser får vi alltså se till att det finns hänvisningar till vad vi vill att ABC80 skall göra vid avbrott. Låt oss exempelvis ha:

Adress	Innehåll	Betydelse
128:52	30	Här har vi samma hänvisning som förut.
128:53	3	Tangentbordets funktion vill vi inte ändra på.
128:54	56	Hänvisning till en ny adress 128:56, där vi
128:55	128	måste ha en ny rutin för kassettbandspelaren.

Om vi vill ändra på vad ABC80 skall göra vid avbrott från kassettbandspelaren, så tittar vi först efter vad som sker i vanliga fall med början på adress 5:148. Vi hittar snart att en konstant (nämligen 120) laddas in i ett register och senare används ett par gånger i en vänteloop. Vi vill alltså ändra på denna konstant för att läsa med en annan hastighet och kopierar rutinen på 5:148 fram till konstanten, lägger in den nya konstanten och hoppar till den vanliga rutinen efter konstanten:

Adress	Innehåll	Betydelse
128:56	251	Samma som 5:148 - 5:158
0 :57	245	
0 :58	197	
0 :59	219	
0 :60	58	
0 :61	230	
0 :62	191	
0 :63	211	
0 :64	58	
0 :65	79	
0 :66	62	
0 :67	25	Ny konstant
0 :68	195	Hopp till adress
0 :69	160	5:160
128:70	5	

Vi behöver också två subrutiner för att ställa om läshastigheten, dvs för att ändra innehållet i I-registret:

Adress	Innehåll	Betydelse
128:34	62	Lägg i A-registret
128:35	128	konstanten 128
128:36	237	Kopiera A-registret
128:37	71	i I-registret
128:38	201	Return
128:71	175	Lägg 0 i A-registret
128:72	237	Kopiera A-registret
128:73	71	i I-registret
127:74	201	Return

Utom för OPEN och "läsa en record" så skall ABC80 alltså göra samma sak med KAS som med CAS. Vid OPEN måste vi emellertid försäkra oss om att läsning sker med den låga hastigheten och vid "läs record" att läsning sker med den höga hastigheten. Vi pular därför in:

Adress	Innehåll	Betydelse
128:40	205	Subrutinhopp till
0 :41	71	adress 128:71 dvs
0 :42	128	nollställ I-registret (låg läshastighet)
0 :43	195	Hoppa till OPEN-rutinen för CAS
0 :44	145	på adress 4:145
0 :45	4	
128:46	205	Subrutinhopp till
0 :47	34	adress 128:34 dvs
0 :48	128	lägg 128 i I-registret (hög läshastighet)
0 :49	195	Hoppa till "läs record"-rutinen för CAS
0 :50	9	på adress 5:9
128:51	5	

Slutligen får vi inte glömma att ställa om BOFA (på adress 254:-28-29) som talar om för ABC80 var BASIC-program skall börja skrivas in:

Adress	Innehåll	Betydelse
254:28	75	Från och med adress 128:75
254:29	128	är det ledigt.

Här följer nu ett BASIC-program som lär ABC80 att läsa ABC800-kassetter enligt beskrivningen ovan. Programmet är gjort för ABC80 med checksumma 11273 men är inte som ovan bara gjort för maskiner med 32K minne. Av utrymmesskäl är det lämpligt att köra det här programmet först innan du kör eventuellt printerprogram, exempelvis ABCV24. Om du vill använda CAS efter att ha använt KAS så är det lämpligt att försäkra sig om att den låga läshastigheten är inställd. Det görs genom satsen eller kommandot:

Z%=CALL(Y%) där Y%=B%+71% i programmet.

Om du får problem, så pröva med att ändra läshastighetskonstanten på adress B%+67% i intervallet 22-30.

Lycka till !

Per Ahlin >1911<

```
270 A%=PEEK(65053%)+SGN(PEEK(65052))
280 B%=A%*256%
290 POKE 65052,75,A% : REM NY BOFA
330 C%=PEEK(65034) : D%=PEEK(65035)
370 POKE 65034,0,A%
450 POKE B%,C%,D%,75,65,83,7,A%
490 POKE B%+7%,195,40,A%,195,191,3,195,40,4,195,160,9,195
500 POKE B%+20%,18,9,195,46,A%,195,14,4,195,39,7,195,39,7
580 POKE B%+34%,62,A%,237,71,201,0
630 POKE B%+40%,205,71,A%,195,145,4
670 POKE B%+46%,205,34,A%,195,9,5
720 POKE B%+52%,30,3,56,A%
770 POKE B%+56%,251,245,197,219,58,230,191,211,58,79,62
820 POKE B%+67%,25
860 POKE B%+68%,195,160,5
910 POKE B%+71%,175,237,71,201
960 CHAIN ""
970 END
```

För checksumma 9913 och 10042 kolla sidan 28

```
100 REM ***************************************************
110 REM *                                                 *
120 REM * KAS800.BAS  VER 1983-01-10                      *
130 REM *                                                 *
140 REM * HOPTOTAT AV PER AHLIN  >1911<                   *
150 REM *              ÅSÖGATAN 56,  6TR                  *
160 REM *              116 24  STOCKHOLM                  *
170 REM *                                                 *
180 REM ***************************************************
190 REM
200 REM GÖR DET MÖJLIGT FÖR ABC80 ATT REM LÄSA KASSETTER
210 REM INSPELADE MED ABC800
230 REM ---------------------------------------------------
240 REM
250 REM BOFA
260 REM
270 A%=PEEK(65053%)+SGN(PEEK(65052))
280 B%=A%*256%
290 POKE 65052,75,A% : REM NY BOFA
300 REM
310 REM ENHETSROT GAMMAL
320 REM
330 C%=PEEK(65034) : D%=PEEK(65035)
340 REM
350 REM ENHETSROT NY
360 REM
370 POKE 65034,0,A%
380 REM ---------------------------------------------------
390 REM
400 REM RUTINERNA LAGRAS PÅ ADRESSERNA  B% TILL B%+74%
420 REM
430 REM ENHETSLÄNK FÖR KAS
440 REM
450 POKE B%,C%,D%,75,65,83,7,A%
460 REM
470 REM HOPPTABELL FÖR KAS
480 REM
490 POKE B%+7%,195,40,A%,195,191,3,195,40,4,195,160,9,195
500 POKE B%+20%,18,9,195,46,A%,195,14,4,195,39,7,195,39,7
540 REM ---------------------------------------------------
550 REM
560 REM HÖG LÄSHASTIGHET
570 REM
580 POKE B%+34%,62,A%,237,71,201,0
590 REM ---------------------------------------------------
600 REM
610 REM OPEN KAS
620 REM
630 POKE B%+40%,205,71,A%,195,145,4
640 REM
650 REM LÄS RECORD KAS
660 REM
670 POKE B%+46%,205,34,A%,195,9,5
680 REM ---------------------------------------------------
690 REM
700 REM ADRESSER VID AVBROTT
710 REM
720 POKE B%+52%,30,3,56,A%
730 REM ---------------------------------------------------
740 REM
750 REM AVBROTTSRUTIN KAS
760 REM
770 POKE B%+56%,251,245,197,219,58,230,191,211,58,79,62
790 REM
800 REM LÄSHASTIGHETSKONSTANT
810 REM
820 POKE B%+67%,25
830 REM
840 REM HOPP TILL VANLIG RUTIN
850 REM
860 POKE B%+68%,195,160,5
870 REM ---------------------------------------------------
880 REM
890 REM LÅG LÄSHASTIGHET
900 REM
910 POKE B%+71%,175,237,71,201
920 REM ---------------------------------------------------
930 REM
940 REM RENSNING
950 REM
960 CHAIN ""
970 END
```

FORTH PÅ ABC 80

Vad är Forth egentligen? Ett omständligt sätt att skriva program, som förmodligen skulle fungera lika bra i Basic?

-Inte alls.

Forth är lika lätt att använda och lära sig som Basic, och betydligt roligare. Förutsättningen för att lyckas är att inte försöka skriva Basicprogram i Forthkod.

Ladda in Forth, för nu ska vi ta reda på hur det fungerar. Forth är ett "indirekt trådat" språk. Det innebär att det kompilerade programmet består av pekare till pekare, som pekar på exekverbar maskinkod. Forth har alltså alla förutsättningar att gå forth (obs vitsen!). När du skriver något tas det om hand av den yttre interpretatorn. Den kompilerar orden (instruktionerna kallas "ord" eller "verb" i Forth) till pekare till maskinkod, och anropar sedan den inre interpretatorn, som exekverar koden. Denna exekvering går i princip ut på att ladda registerpar HL med pekarens värde, och sedan hoppa dit.

Det här låter ju bra, men vad ska man egentligen skriva för att få någonting gjort? Viss hjälp kan man få av VLIST, som visar alla tillgängliga ord. Utskriften kan stoppas med Return, och sedan svarar Forth med "ok", precis som Basic svarar med "ABC80". Kom ihåg att Forth ser skillnad på stora och små bokstäver, och att mellanslag används som separator. Skriver du VLi sT, börjar Forth söka efter ordet VLi i ordlistan. Eftersom det inte finns, skrivs ett felmeddelande ut:

```
VLi ?
```

Har du tillgång till skrivare, kan du få listan utskriven även på denna:

```
PR-ON VLIST CR PR-OFF
```

PR-ON aktiverar skrivaren (gör ett call till printerinterfacets OPEN-rutin, och sätter en flagga som markerar att utskriften ska gå även till skrivaren. VLIST skriver ut listan. CR skriver ut en radframmatning (det är nödvändigt om inte sista raden ska gå förlorad, eftersom PR-OFF inte skriver ut bufferten). PR-OFF, slutligen, släcker printerflaggan och anropar skrivarens CLOSE-rutin.

Bland de första ord som skrivs ut finns VEDIT. Det är en s.k. "screen-editor". "Screen" syftar snarare indirekt än direkt på datorns skärm.

En screen är det format i vilket Forth sparar data och program på skivan eller kassetten (screen syftar nog i sin tur på dataskärmen). Screenen består (på ABC80) av 768 bytes, dvs exakt 3 block. Standarden är egentligen 1024 bytes, dvs 4 block, men eftersom ABC80 i grundutförande endast har 40 kolumners skärm, har 3 block valts. Detta är snarare en fördel än en nackdel. Det kan vara nog så svårt att använda 64 positioner på en rad, om programmet ska bli lättläst. Dessa screens betecknas med löpande nummer från 1 och uppåt. För att editera en screen skriver man den aktuella screenens nummer, och sedan VEDIT:

```
1 VEDIT
```

När ett tal påträffas, kompileras automatiskt ordet LIT. Efter LIT läggs talet i den kompilerade koden. När koden sedan exekveras, anropas LIT, som lägger talet på stacken.

Innan vi börjar programmera, ska vi gå igenom lite grundläggande programmeringsmetodik.

Ett Forthprogram bygger på att man definierar ett ord bestående av en rad andra ord. Man skapar alltså macroord av de ord som redan finns i ordlistan.

En detalj som är ganska unik, är att man använder en stack, och att beräkningar utförs enligt en metod som kallas "omvänd polsk notation". Detta är ett sätt att göra Forth-interpretatorn enklare (och snabbare). ABC80s Basictolk använder också omvänd polsk notation internt.

När man skriver program i Forth, bör man försöka att inte göra som i Basic, du vet, med en massa instruktioner på samma rad, hopp hit och dit, och en allmänn gröt.

Det mest iögonfallande för en inbiten Basicfantast är att man använder programtextens vänstermarginal för att avgränsa loopar och villkorssatser.

Med det vi nyss lärt oss ska vi skriva vårt första ord, TJUT.

TJUT ska sätta fart på ljudgeneratorn. Vi vet att ljudgeneratorns portaddress är 6, och att "tjut" har värdet 7.

```
: TJUT ( ---)
   7 ( Ljudet)
   6 ( Porten)
   P! ( Data Port ---)
      ( Skriv på porten) ;
```

Kolonet inleder ett nytt ord. Efter kolonet, skilt med ett mellanslag, ska ordets namn stå. 7 och 6 är de värden ordet P! behöver. P! skriver på en port, och motsvarar alltså OUT i Basic. Kommentarer skrivs som parenteser. Observera kommentarerna efter TJUT och P!. De anger vilka värden som ska passas mellan de olika orden. --- markerar ordets plats.

Skriv TJUT, så börjar ljudgeneratorn tjuta. Eftersom Forth använder Basic-tolkens in- och utmatningsrutiner, stängs ljudet av när du trycker ner någon tangent. Det kan vara bra att veta.

På samma sätt kan vi definiera BELL.

```
: BELL ( --- )
   131 6 P! ;
```

Man kan också skriva

```
: BELL ( --- )
   7 EMIT ;
```

EMIT skriver ut ett tecken, och motsvarar alltså PRINT CHR$( ) i Basic.

Anta nu att vi vill ändra TJUT till att avge ljud nr. 3. Vi skriver

```
: TJUT ( --- )
  3 6 P! ;
```

Då skriver Forth hastigt och lustigt ut ett felmeddelande. Vi måste tydligen ta bort det gamla TJUT innan det det nya kan skrivas in. Forth har trots det lagt in det nya TJUT sist i ordlistan. Men det gamla ligger kvar och tar upp minne.

Skriv FORGET TJUT, så tas det först påträffade TJUT bort, dvs det sist definierade.

Skriv FORGET TJUT igen, så tas även det gamla bort, men också BELL, eftersom det ligger efter TJUT i ordlistan. Kompilerade ord kan inte återlistas eller sparas, så det är ganska omständigt att skriva program direktmot kompilatorn. Det är därför man använder en editor som VEDIT. Då kan man skriva och editeraprogrammen i lugn och ro, medan kompileringen sker i en särskild fas.

En screen kan liknas vid en sida i ett anteckningsblock. När man skrivit full en sida, sätter man en markering i det nedre högra hörnet, som markerar att "fortsättning följer på nästa sida". Denna markering skrivs i Forth som —>. Sätt i en tom skiva i drive 0, och välj den för editering.

```
1 CLEAR 1 VEDIT
```

CLEAR suddar sida 1, och VEDIT skriver ut den på skärmen, med markören på position 0 på rad 0. Rad 0 bör bestå av en kommentar, en innehållsdeklaration för screenen.

Så här skulle en screen med orden TJUT och BELL se ut:

```
 0 ( TJUT   BELL   BELL2                )
 1
 2 FORTH DEFINITIONS DECIMAL
 3
 4
 5 : TJUT   ( --- )
 6          ( OUTPUT SOUND NO. 3 )
 7    3 6 P! ;
 8
 9
10 : BELL   ( --- )
11          ( OUTPUT 'BELL' )
12    131 6 P! ;
13
14
15
16 : BELL2  ( --- )
17         ( OUTPUT BELLCHAR )
18    7 EMIT ;
19
20 ;S
```

Du flyttar markören med Ü, RETURN, -> och <-, precis som i TV-editorn, och går ur editorn med CTRL-E. Ordet ;S på rad 20 gör att kompileringen avstannar där. Du kan alltså skriva vad som helst efter det ordet. Skriv nu 1 LOAD, så laddas de nya orden. Du kan få automatisk start av ett ord egnom att skriva ordets namn efter dess definition.

Eftersom det bra ryms 98 sidor på en SD-skiva, och 205 på en DD-skiva, kan det vara lockande att snåla på utrymmet genom att skriva kompakta program. Gör inte det! Resultatet blir bara svårlästa program som är omöjliga att ändra i. Lämna mycket "luft" på sidorna. Speciellt när det gäller loopar, IF-satser och andra programstrukturer är det viktigt att man lämnar mycket "tomt" utrymme.

Appropå IF kan vi titta på hur det hanteras i Forth.

Ett exempel:

```
: IF-TEST  ( N --- )
  5 =
  IF
    ." FEM"
  ELSE
    ." EJ FEM"
  ENDIF
  CR  ( SKRIV UT EN RADFRAMMATNING ) ;
```

IF-TEST kräver alltså ett värde på stacken. Ordet = och 5 kollar om talet är 5 (och förstör samtidigt talet som testas), och lägger en 1:a på stacken om svaret är "ja", annars en nolla. IF utför i sin tur det som står efter IF om "ja" ligger på stacken, annars det som står efter ELSE. Om inte ELSE finns, sker hoppet direkt till ENDIF (istället för ENDIF kan ordet THEN användas). ." skriver ut den text som avslutas med citationstecken, utan att göra radframmatning. Observera att mellanslaget mellan ." och texten inte skrivs ut. Det måste dock finnas där, eftersom kompilatorn annars börjar leta efter ordet ."FEM", som ju inte finns.

På liknande sätt som IF fungerar BEGIN ... UNTIL, BEGIN ... AGAIN och BEGIN ... WHILE ... REPEAT. BEGIN markerar strukturens startpositon. UNTIL hoppar till BEGIN om "nej" ligger på stacken, annars fortsätter exekveringen förbi UNTIL. AGAIN gör ett ovillkorligt hopp till ordet efter BEGIN. WHILE ... REPEAT är lite mer komplicerad. Om WHILE får ett "nej" som argument, fortsätter exekveringen efter REPEAT, annars "rakt ner" till REPEAT, som gör ett hopp till ordet efter BEGIN.

Eftersom ett Forthprogram inte kan stoppas med CTRL/C, kan en BEGIN ... AGAIN-loop bara stoppas utanför programmet med reset. I programmet finns det två sätt att avbryta loopen. Det ena är att använda ordet QUIT, som motsvarar END eller STOP i Basic.

Ett sådant stopp kan ordnas på följande sätt:

```
: SHOW-QUIT ( --- )
  BEGIN
    ?TERMINAL
    IF
      QUIT
    ENDIF
  AGAIN ;
```

Det enda nya ordet är ?TERMINAL, som lämnar "ja" om en tangent tryckts ner, annars "nej".

En vanlig FOR-loop heter i Forth DO. Loopen avslutas med ordet LOOP eller +LOOP, och utförs så länge som loopindexet är mindre än gränsvärdet. Loopen kommer alltså att utföras en gång mindre än motsvarande Basicloop med samma värden.

Ett exempel:

```
: LOOPA ( --- )
  10 0 DO
    I .
  LOOP ;

1 FOR I%=0% TO 9%
2   ; I%;
3 NEXT I%
```

Dessa två program är likvärdiga. Eftersom Forth arbetar med heltal, används heltalsvariabler i Basicprogrammet. Observera att Forth-loopen har gränsvärdet 10, medan Basic-loopen har värdet 9. I båda fallen kommer talen 0-9 att skrivas ut på skärmen.

Nya ord:

I lägger loopens index på stacken. . (punkt) skriver ut värdet som finns på stacken.

Om man använder flera loopar i varandra, kan de nås med J. I' och J' tar fram respektive loops gränsvärde. Om man vill avsluta en loop fast den inte har snurrat färdigt, anväder man ordet LEAVE. Det sätter loopens gränsvärde lika med dess index. Detta görs bara på den innersta loopen.

För att göra oss mer hemmastadda med loopar och villkorssatser, tar vi ett exempel till.

```
: A ( --- )
  0 BEGIN
    ." A"
    1+ DUP 10 =
  UNTIL
  DROP CR ;

: B ( --- )
  0 BEGIN
    ." B"
    1+ DUP 10 =
  UNTIL
  DROP CR ;

: ANNAT ( --- )
  BELL
  ." FEL!" CR
  1000 0 DO ( TOM LOOP )
    TASK
  LOOP ;

: LOOPA ( --- )
  100 0 DO
    I 1+ 3 .R ." : "
    KEY
    DUP 65 =
    IF
      A
    ELSE
      66 =
      IF
        B
      ELSE
        ANNAT LEAVE
      ENDIF
    ENDIF
  LOOP
  CR CR CR ;
```

1+ ökar värdet på stacken med ett. .R skriver ut det näst-översta talet i ett fält som är lika brett som det översta talet på stacken är stort, i det här fallet 3. KEY motsvarar GET i Basic, och lägger ascii-värdet på stacken. DUP duplicerar talet på stacken. DROP gör det omvända, dvs tar bort ett tal.

CR gör en radframmatning.

TASK är ett no-operation ord.

Observera att huvudordet måste stå sist.

För att åstadkomma ett mer lättläst program, kan man definiera ofta förekommande tal som konstanter (den möjligheten finns inte i Basic). Konstanter och variabler definieras lämpligen först i ett program. Talet 10, som används på flera ställen i exemplet ovan, kan läggas i en konstant:

10 CONSTANT TEN

Talet 10 läggs nu i 2 bytes som får namnet TEN. Eftersom 10 ryms i endast 1 byte, kan man också skriva:

10 CCONSTANT TEN

När en konstant exekveras läggs dess värde på stacken. Variabler definieras på liknande sätt:

0 VARIABLE TEMPORÄR

TEMPORÄR blir en 2-bytes variabel. Om TEMPORÄR istället skapas med ordet CVARIABLE reserveras endast 1 byte för värden.

När en variabel exekveras läggs addressen till dess värde på stacken. För att lagra värden i den använder man orden ! och C! (VÄRDE ADDRESS ---). Motsatsen utförs med @ och C@ (ADDRESS --- VÄRDE).

Det kan vara bra att kunna komma åt värden som ligger lite längre ner i stacken.

SWAP kastar om de 2 översta talen.

ROT roterar de 3 översta talen, så att det 3:dje hamnar överst, och de 2 översta flyttas ner ett snäpp.

OVER kopierar det näst-översta talet, och lägger det överst.

2SWAP, 2DUP, 2DROP, 2! och 2@ betraktar ett tal som 4 bytes långt, och används främst för 32-bitars heltal.

Fig-Forth är inte den enda Forthen, och inte heller den bästa. Två andra vanliga standarder är Poly-Forth och MMS-Forth, som båda bygger på Forth-79. En sådan Forth kommer antagligen att implementeras på ABC80.

I nästa avsnitt ska vi bla. titta på en del Forth-79-ord, och skapa en sk. CASE-sats. En sådan liknar en ON... GOTO-sats i Basic.

Robert Claeson, Boden

Insänt

Brev från Herbert

Först ett stort tack till Klubben för många användbara program, speciellt de olika operativsystem som i många olika sammanhang kommit till användning. Särskild nytta har jag haft av bildskärmseditorn som ger mig möjlighet att korrigera och "putsa upp" grafiska framställningar som jag sedan kan dumpa till skrivaren.

Spelprogrammen är däremot alltför enkla pojklekar av aggressions- och skicklighetstyp för att de skall ha något intresse - med ett enda lysande undantag: GLIPP. Kombinationen av rumslig orientering, snabbhet och skicklighet å ena sidan och den prövning av det indirekta seendets förmåga att bedöma de "farliga" figurernas konfiguration å andra sidan, ger stimulans efter timmar av programmering. Min dotter är nu uppe i 3730 poäng, själv krälar jag på blygsamma 3028.

Detta och mycker mer positivt bör sägas innan vi övergår till kritiken - för att den inte skall missförstås.

Ty kritiken gäller allvarliga saker, mycket allvarliga saker. Det gäller själva existensvillkoren för en öppen användarklubb. Inom en relativt kort tid kommer nämligen halten och hållningen hos ABC-Klubben att prövas på allvar, nämligen i relation till den mjukvarumarknad som existerar omkring ABC 80 och 800.

Det gäller smör- och brödrutinerna.

I min dagliga gärning har jag tre olika användningar av min ABC 80 förstärkt med ett extra 16k minneskort, lite trivsamt gammaldags utrustad med FD2 floppy, Metric 8510 skrivare, Smartaid och separat sifferknapp-sats: som skrivautomat (mest), som beräkningsmaskin och som grafikmaskin-det senare inte minst viktigt eftersom jag forskar på ögonkontakt via TV-bild, vilker ger upphov till en oändlig parad av träffbilder, nästan omöjliga att analysera utan grafisk framställning av preliminärresultaten.

Men vilken hjälp har jag fått från Klubben?

Ännu väntar jag på ett användarorienterat skrivprogram, ett "öppet", varierbart program som ger mig möjlighet att sätta samman finesser som passar just min skrivart. Naturligtvis inser jag, att det skulle bli alldeles för överlastat med ett ordbehandlingsprogram som har ALLA finesser, möjlighet att blanda stilar på samma sida, möjlighet att göra alla sorters indrag, understrykningar, spärrningar och centreringar. Men vad jag behöver är ett ordbehandlingsprogram som är så öppet och luftigt skrivet och så väldokumenterat att jag kan gå in i det och lägga till just de finesser jag själv har behov av. Det ordbehandlingsprogram jag mest använder är ett enkelt kassettprogram som tar en A4 i taget: det tar ca 37 sekunder att dumpa till skrivare, ca 57 sek. att dumpa till kassett. Men de 97 sekunderna använder jag till att tänka på nästa sidas formuleringar. Naturligtvis har jag också ett program för floppy, med möjlighet att flytta stycken mellan sidor och göra en hel del andra konster. Men hur ofta har jag användning av det? Inte särskilt ofta!

Däremot har jag användning av vissa speciella stilval, vissa kombinationer mellan stilar - t ex för insprängda citat med extra indrag och mindre radavstånd. Sådant skall man kunna sätta in i programmet efter behov. Det ordbehandlingsprogram jag köpte tillsammans med skrivaren gav inte ens möjlighet att välja stilsort, marginal och radavstånd. Efter palaver lyckas jag få en listbar version av programmet och har nu fått in sådana funktioner.

Min näst viktigaste användning gäller statistik. Ett användbart statistikpaket kostar ca 2.300 kr. För mig som privatperson är det närmast ett prohibitivt högt pris. Alltså har jag själv skrivit alla statistikprogrammen, en inte särskilt övermänsklig uppgift. I själva verket har jag gjort luftiga med mycket remarks försedda program som tillsammans är ett homogent system för att lägga in en tabell i CPU:n, flytta den till skärmen, flytta den till kassett och floppy, hämta in från yttre minnesenhet, visa på skärmen, ändra i, göra nya tabeller av samt bearbeta med de vanligaste statistiska metoderna, medelvärde, spridning, korrelation, signifikans o s v.

Förvisso är dessa program inte de snabbaste i världen, men de är lätta att förstå och ändra i. Det spelar också en starkt underordnad roll om en t-test tar 0,2 eller 10,2 sekunder när man stått 200 timmar på laboratoriegolvet för att samla in råmaterialet! Inte heller har jag märkt att mitt modifierade - och därför lite långsammare - ordbehandlingsprogram någonsin blivit så långsamt att jag lyckats skriva fortare än vad programmet hinner med.

Den tredje användningen gäller grafik. Också här har jag måst skriva programmen själv för de plottningar som är oundgängliga för att jag snabbt skall se vad jag egentligen letar efter. Det tog mig avsevärd ansträngning att för mitt inre jag göra klart vad det innebär att ändra skärmens koordinatsystem med origo i övre vänstra hörnet till ett "vanligt" koordinatsystem med origo nere till vänster: man vänder skärmen "på avigan" och snurrar sedan 180 grader i vertikalplanet, en operation som inte är särskilt svår att skriva program för, när man äntligen förstått vad man gör. Också för sådant vore det önskvärt med standardprogram lätta att ändra i.

Eller ta kassadagbok, reskontra, kundregister, kalkyl och simulering - vore det otänkbart om klubben tog fram sådana rutiner? För att inte tala om det skäligen enkla program för skatteberäkning som "den underbara nattens" skatteuppgörelse kan förvandlas till!

Det vore orättvist att uttala misstanken att Klubben avsiktligt avstår från just de program som mjukvarubranschen utsuger oss mest med. Men om vi inte får en uppriktig diskussion om dessa frågor, kommer misstanken att uppstå. Inte minst med tanke på de konvulsioner som skakat Apple-klubbens inre när det gäller program som ger möjlighet att forcera vissa typer av listskydd, finns det anledning att något närmare diskutera vilka regler som skall gälla för en användarklubb.

Dagens mjukvarumarknad är den enda som i dag direkt lämpar sig för en marxistisk analys: här sker en utsugning av oss privatanvändare, här har skapats ett mervärde som inte kommer oss till godo. Förmodligen är ABC-Ord sedan länge betalt, säkerligen är ett program som Visi-Calc i fortsättningen ren nettovinst. Samtidigt är priserna direkt prohibitiva.

Men det finns en ännu allvarligare sida av saken: så som priserna för närvarande ser ut, förhindras och försenas den datorisering av enskilt intellektuellt arbete, som kanske har den för landet största ekonomiska potentialen. Vi professionella hemmaanvändare av ABC 80 och 800 kan fortfarande förmodligen bara räknas i några få tusental. Det finns minst en kvarts miljon människor i detta land som skulle tänka bättre, skriva bättre, arbeta fortare, prestera mer - om bara mikrodatoriseringen kunde kosta mindre. Denna utveckling hämmas i dag av mjukvarupriserna. Skall en användarklubb av ABC-klubbens typ verkligen finna sig i detta?

I ett lite vidare perspektiv är det också tveksamt om ens producentsidan av processen kan vinna på sakernas tillstånd. Med dessa höga priser kommer det ett ständigt flöde av "me-too"-program, utan originalitet, enbart nya tillämpningar av samma gamla principer. Skall verkligen duktiga, kreativa och välutbildade svenska system- och programmän syssla med detta ständiga upprepande?

Naturligtvis menar jag inte att var och en i sin professionella gärning skall bli sin egen programmerare. Det tar alldeles för lång tid att skriva ett eget ordbehandlingsprogram för att man skall ge sig in på en sådan sak. Men min gedigna erfarenhet är, att man mycket väl - om programmen är skrivna med omsorg och med tanke på användaren - förmår att ändra för sina egna behov i program som ligger flera svårighetsgrader över vad man som enkel amatörprogrammerare förmår att skriva. Allt hänger på dokumentation och frekvensen REMARKs i programmen.

Naturligtvis finns det heller ingen anledning för ens det minsta företag att avstå från servicebyråernas hjälp mot full kostnad. Vad jag talar om är ju alla de enskilda människor som i sitt arbete skulle bli så mycket mer effektiva, faktasäkra och - ja, ursäkta uttrycket! - lyckligare om de hade tillgång till datakraft.

Är det inte snart dags att ordna en stark koalition mellan användarklubbarna (inte bara ABC-klubben), statsmakten och biblioteken, så att alla de viktigaste smör- och brödrutinerna bleve tillgängliga för oss alla? Om inte användarklubbarna gör något, vem skall då göra det?

Till sist en smärre iakttagelse: bortsett från rena operativsystem är det nästan inget konfektionsprogram som tycks passa mig alldeles perfekt. Ta GLIPP igen: instruktionerna för programmet togs upp på skärmen och hölls kvar där av en "väntsnurra" en viss tid. En lusläsare som jag hann aldrig läsa färdigt innan spelet satte i gång. Om man lägger till på rad 90 efter' "att experimentera sig fram." ' : GET Ö$, så bestämmer man själv när det är dags att börja. Inte behöver man kunna konstruera spelprogram för att göra en så enkel, men för lusläsare nödvändig, ändring!

Herbert Söderström
<2402>

Norbyvägen 39
752 39 UPPSALA
Tel. 018 - 103867 eller
08 - 784 31 94 eller
08 - 784 00 00, ankn. 3194.

ABC KLUBBEN

ÅRSMÖTESBESLUT i sammandrag:

- att **medlemsavgiften** för 1983 skall vara **125** Skr för senior och **70** Skr för junior.

- att godkänna de av styrelsen föreslagna riktlinjerna för projektstöd
- att bemyndiga styrelsen att besluta om projektstöd och att vid behov utfärda erforderliga föreskrifter

- att antaga styrelsens förslag till normalstadgar för lokalavdelningar

- att avslå Staxler m fl motion 2. 4. 5 och 9 och Kvarnström motion 1:3 samt Johanssons motion.

- att lägga Staxler m fl motion 3 till handlingarna.

- att fastställa det av styrelsen framlagda **budgetförslaget** för 1983

- att bemyndiga styrelsen att avisera medlemmarna **medlemsavgift för 1984** under december upp till nivån 140 Skr för seniorer och 80 Skr för juniorer.

Till styrelse för 1983 valdes:

Ordf	**Gunnar Tidner**
V ordf	**Kjell-Åke Johansson**
Ord	**Marianne Forsman**
Ord	**Joe Johnsson**
Ord	**Ulf Sjöstrand**
Ord	**Bo Kullmar**
Ord	**Stig Löfgren**
Ord	**Rune Mattson**
Suppl	**Björn Sjöborg**
Suppl	**Claes Schibler**
Suppl	**Kalle Lindström**

Till revisorer valdes:

Lennart Jansson
Nils Larsson

samt till revisorssuppleant

Mats Garle.

Årsmöteshandlingar

Härintill återges vissa av de handlingar som utdelades till deltagarna på årsmötet.
Styrelsens budgetförslag för 1983.
Styrelsen förelade årsmötet två ärenden
a) Förslag till reviderade normalstadgar för lokalavdelning (se ABC-bladet 1, 1983 sid 23)
b) Förslag angående projektverkasmhet.
Vidare återges fem motioner jämte styrelsens yttrande över dessa.

Styrelsens Verksamhetsberättelse för 1982 publicerades i ABC-bladet 1,1983 sid 22.

Staxler m fl motion samt styrelsens yttrande publicerades i ABC-bladet 1,1983 sid 21.

Samt

Årsmötesreferat

Inledning
Ekonomi
Revision
Projekt
Lokalavd
Normalstadg
Motion 1
mm mm . . . . . .
.
.
.
förstoringsglas är lämpligt att hämta först

Till valberedning utsågs:

Dag Issjö
Göran Sundquist
Magnus Hedner

MOTIONER

Styrelsens förslag angående projektverksamhet

-Stöd från ABC-klubben till konkreta projekt som utföres av medlemmar-

Styrelsen lägger här ett förslag som vi tror kommer få stor betydelse i framtiden och ge en kraftig stimulans i hela klubbens verksamhet, både i lokalavdelningarnas verksamhet och verksamheten i smärre grupper av enskilda medlemmar. Styrelsen anser att projektverksamheten kan bli ett effektivt sätt att ta tillvara de latenta personella resurserna inom klubben.

Vad är projekt?

Vad som här menas med projekt kanske lättast kan beskrivas med några exempel på saker som gjorts tidigare: Testen av printrar resp flexskivor redovisad i ABC-blad 4, 1980 resp 1, 1981, disassembleringen av ABC-80 i rapport nr 1, utvecklingen av monitorsystemet, utvecklingen av systemet för distribuering av program på kassetter samt Forth för ABC-80 som ett intressant exempel på programutveckling. Ett projekt är när några går samman att gemensamt lösa en tämligen väldefinierad uppgift. På sina håll har man kallat detta för "Workshop". Det fina med att arbeta i grupp är att man ömsesidigt stimulerar varandra så att man når bättre och snabbare resultat än när någon arbetar helt ensam med problemen.

Ett projekt bör i princip kunna utföras var som helst i landet. Initiativet till ett projekt kan komma från olika håll. En lokalavdelning föreslås kunna få öronmärkta bidrag från ABC-klubben till projekt som väntas komma alla medlemmar tillgodo. Förslag kan även komma från en enskild medlem eller en grupp av medlemmar som vill utföra ett projekt i samarbete. Ett projekt kan även komma till stånd som ett beställningsarbete utlagt av styrelsen. Förslag till projekt bör kunna komma även från dem som själva inte är beredda att ta på sig arbetet.

Exempel på ett angeläget projekt är att ta fram lämpligt material för kurs- och studiecirkelverksamhet inom klubben.

De som vill söka projektstöd från klubben bör göra detta genom att lämna in en skriftlig ansökan till styrelsen. Ansökan bör innehålla en projektbeskrivning med angivande av projektets syfte och det konkreta resultatet (outputen), tidplanen för arbetet, krav på resurser från klubben (kostnadsberäkning eller uppskattning på annat sätt), vem som är projektledare och vilka övriga som kommer att deltaga i projektet (samtliga bör vara medlemmar i ABC-klubben). Om en ansökan inte kan göras fullständig kan den senare kompletteras. Det väsentliga är att ansökan innehåller tillräckligt för en bedömning av projektets värde för klubben och vilka krav det ställer på resurser. En förutsättning för att projektstöd skall utgå är att projektets resultat bli fritt tillgängligt för klubben. Om det visar sig att det strömmar in en stor mängd ansökningar bör styrelsen ges rätt att ställa upp vissa formella krav på hur en ansökan om projektstöd skall vara utformad och inom vilken tid den skall inkomma för att bli beaktad. Varje projekt skall bedömas efter sina meriter, i första hand efter dess allmänna värde för klubbens medlemmar, inte efter hur pass avancerat det är rent tekniskt.

Projekstödets utformning

När det gäller en lokalavdelning så bör det ske som ett direkt ekonomiskt bidrag. När det gäller enskilda medlemmar bör det göras klart att ersättning inte kan ske efter kommersiella grunder. Det måste vara det ideella intresset som även i fortsättningen är den huvudsakliga drivkraften. De som arbetar med ett projekt skall dock inte behöva ta ur egen ficka för att täcka kostnader projektet för med sig. Sådana kostnader bör klubben vara generös med att ersätta medan det endast i undantagsfall utgår som skattepliktig ersättning för nedlagt arbete.

Utbetalning av projektstöd

Huvudregeln bör vara att stödet utbetalas först när projektet är genomfört och resultatet finns tillgängligt. Styresen bör dock ha möjlighet att förskottera en viss del av projektstödet om det behövs för att projektet skall kunna genomföras.

Styrelsen hemställer att årsmötet beslutar

att godkänna de här angivna riktlinjerna för projektverksamhet

att bemyndiga styrelsen att besluta om projektstöd och vid behov utfärda erforderliga föreskrifter

Motion till ABC-klubbens årsmöte 1983-02-12

Inlämnad av Kjell-Åke Johansson

Stöd till lokalföreningar

Det förslag till ekonomiskt stöd åt lokalföreningar som 'valberedningen' lagt fram i sin motion till årsmötet är betänkligt ur en rad synpunkter.

För det första innebär det att medlemsavgiften måste höjas om riksföreningen skall behålla nuvarande servicenivå, för det andra kommer det att förlama all lokal verksamhet. Lokalföreningarna kommer, om förslaget med transfereringar genomförs, att rikta in sig på att få allt större bidrag från riksföreningen. Skall det förekomma ekonomiskt stöd från riksorganisationen till lokalföreningarna så skall det vara utformat så att det skapar resurser.

Det som mer än något annat skapat resurser inom riksföreningen är kassetterna. För varje kassett som gått ut har det kommit en våg nya medlemmar och medlemsavgifter till föreningen.

Den fråga vi alltså bör ställa oss är:

Vad kan lokalföreningarna ha för verksamhet som tillför dem medlemmar? Mötesverkamhet är en verksamhet men med begränsad effekt, särskilt utanför större tätorter.

Vad som däremot är intressant för medlemmarna i flera orter i landet är lokala monitorer för kommunikation och programdistribution.
Styrelsen har flera gånger fått förfrågningar från enskilda medlemmar som önskat ställa opp sina privata system som monitorer. När de fått veta mer om vad som krävs har de oftast dragit sig tillbaka.
De flesta har inte insett hur arbetskrävande det är för en enskild att driva en monitor-programbank. Det måste vara kontinuitet i en sådan verksamhet, man måste ställa upp systemet under ganska lång tid om det ska vara meningsfullt. Det är svårt för en enskild som förmodligen vill använda sitt system själv också. Det finns en rad argument för lokala monitorer ute i landet liksom för att dessa drivs av lokala klubbar, anslutna till riksföreningen. Här är ytterligare ett argument, kanske det tyngsta.

Kostnaderna för telefonsamtal till monitorn i Bromma blir dryga om man bor utanför Storstockholm. Det är säkert mer än en medlem ute i landet som tänkt att det vore bättre att lägga en del av de pengar man lägger på telefonsamtal till monitorn i Bromma på att gemensamt köpa en monitor lokalt.
Riksföreningen kan hjälpa till med detta. Bästa sättet är enligt min mening att ställa en ekonomisk garanti som gör det möjligt för lokalföreningar att ta banklån för att finansiera en sådan affär. Det är ett åtagande som inte skulle kosta några stora pengar för riksföreningen, men som i hög grad skulle underlätta även för ganska små lokalföreningar att skaffa en monitor. När jag påstår att det inte kostar något, så menar jag att en garantisumma i bank inte kostar om den inte behöver tas i anspråk. Jag bedömer att risken härför är liten, varje ansökan om lånegaranti ska ju bedömmas av styrelsen i riksorganisationen.
När det gäller pengarna som sådana torde det inte heller vara något problem. Ekonomin är god och föreningen har en ekonomisk buffert, som behövs, men inte behöver vara omedelbart tillgänglig. Det förefaller som en utomordentlig lösning att utnyttja denna buffert som bankgaranti.

Hur betydelsefullt det är för en lokalförening att ha en lokal monitor framgår av ABC-Stockholms situation. ABC-Stockholm som saknar egen monitor, men har ABC-Sveriges monitor inom billigt teleavstånd.
Det är förmodligen svårt att motivera medlemmarna i Stockholm att betala för att få en lokal monitor dessutom. Följden av detta har blivit att ABC-Stockholm inte har fått den betydelse som vi hoppats.
Antalet medlemmar i ABC-Stockholm är bara en åttondel av ABC-Sveriges medlemsantal inom samma område. Trots att man lagt sig på en medlemsavgift om 30:- så har man inte mer är ca 100 medlemmar. Den huvudsakliga verksamhet man för närvarande kan bjuda medlemmarna är mötesverksamhet, som drar max ca 40 personer per gång. Jag tror inte att detta kan förändras utan en systemförändring, jag är dock övertygad om att ett genomförande av 'valberedningens' motion skulle vara en katastrof.

Enda sättet att hjälpa ABC-Stockholm är att skapa förhållanden i Stockholm som är mer likvärda med resten av landet.
Det kan ske genom att man stänger av funktionen GETFIL på monitorn i Bromma. Riksföreningens monitor blir då en monitor för mottagning av filer och läsning av meddelanden. Det blir då fritt fram för ABC-Stockholm att sätta upp en lokal monitor med lokal finansiering.

Jag vill därför att årsmötet tar ställning till följande förslag:

att man utreder intresset för att starta och driva verksamhet med lokala monitorer

att man med de lokala grupperna diskuterar olika finansierings former ex.vis medlemsavgifter, särskilda monitoravgifter, inträdesavgifter och engångsavgifter. Naturligtvis kan man också tänka sig kombinationer av olika avgiftstyper exempelvis inträdesavgift och medlemsavgift.

att man utreder om inte en del av klubbens tillgångar kan användas för att ge en garanti för banklån, som seriösa lokalföreningar tar upp för att köpa monitorutrustning.

att försöksverksamhet får inledas under verksamhetsåret med att ställa bankgaranti om så befinnes lämpligt.

OBS!! Denna motion är en intern angelägenhet för ABC-klubben och den får ej spridas utanför klubben eller i sammanhang som inte har med klubben att göra. Den får därför endast publiceras i ABC-bladet!

Stockholm 8 Februari 1983

Kjell-Åke Johansson

Motion Sven Wickberg nr 1

ABC-BLADET

Till årsmötat 1982 förelåg en motion från mig om hur klubben borde disponera sina resurser. Motionen tillstyrktes av styrelsen och enligt protokollet antogs den av årsmötet.

En huvudtanke i motionen var att klubben borde satsa hårt på ABC-bladet, så att det kunde komma ut regelbundet och få ett bra och varierande innehåll.

När nu året gått kan vi konstatera att det inte blivit så. Bladet har kommit ut mycket oregelbundet. Innehållet kan vara svårt att rättvist bedöma eftersom krav och önskemål kan starkt variera från medlem till medlem.

Enligt min uppfattning har man alltför ensidigt satsat resurser på kassetterna, och bladet har huvudsakligen blivit en dokumentation till dessa. Somliga kanske vill hävdar att den dokumentationen skulle behövt vara betydligt utförligare. Till insändare, programexempel, artiklar av allmänt innehåll har det inte blivit mycket över.

Klubben behöver en väl fungerande tidning. Man måste veta ungefär med vilka intervaller den skall komma ut, annars känns det meningslöst att delta i något tankeutbyte eller planera artiklar. Allting hinner bli föråldrat innan det går i tryck.

Man klarar inte i dagens läge att redigera en tidning av detta slag på knappt tillmätt fritid. Någo måste få betalt för att ägna en deltid åt detta. Man måste kunna nå en redaktion och tala med någon personligen.

Det behöver finnas en fungerande redaktionskommite vars medlemmar inte skall behöva offra sin fritid. men som kunde jobba med olika projekt. Är vi flera som som engagerar oss blir det inte så betungande för var och en.

Det är ingalunda någon brist på resurser inom klubben på detta område. men man har i bara liten omfattning förmått att aktivera dem. Fler hade kunnat och velat medverka. men de måste uppmuntras av en levande kontakt med redaktionen.

Om klubbens ekonomi inte tillåter att vi anställer någon. borde vi undersöka om inte t ex Luxor kunde förmås medvreka med resurser. Det bör ju vara ett intresse för Luxor att klubben fungerar väl och att det finns en skriftlig kanal till medlemmarna.

Jag föreslår därför årsmötet

att besluta att ånyo uttala att kraftsamling sker på ABC-bladet

att styrelsen prövar möjligheten att få människor som på arbetstid kan syssla med att sköta de löpande ärendena och kontaktverksamheten

att låta undersöka om inte detta kunde lösas i samarbete med t ex Luxor

att uttala målsättningen att bladet skall komma på regelbundna utgivningstider.

Sven Wickberg

Styrelsens yttrande över Sven Wickberg motion nr 1:

Styrelsen har stor förståelse och sympati för motionärens önskan att göra ABC-bladet bättre. ABC-bladet har en mycket väsentlig funktion att fylla som informationsorgan inom klubben.

Sedan föregående årsmöte har ABC-bladet utkommit med fyra nummer eller lika många som det föregående året. (Det är faktiskt ett blad mer om man beaktar att ABC-bladet 1981:4/5 var ett dubbelnummer som utkom i januari 1982.) Innehållsmässigt torde bladet detta år väl kunna mäta sig med föregående år. Oregelbundenheten som motionären påtalar är naturligtvis en nackdel. Den torde främst drabba annonsörerna, i något mindre grad medlemmarna.

Som framhållits i verksamhetsberättelsen har styrelsen prioriterat kassettutgivningen, men det bör också framhållas att detta inte skett på ABC-bladets bekostnad.

Den stora svårigheten är att få fram ett väl balanserat material och få fram det i den tid som utgivningsplanen förutsätter. Det kan verka förvånande men det är faktiskt som regel mycket lättare att få en person att snabbt åstadkomma ett program än att få vederbörande att lämna ifrån sig en utlovad artikel. Detta är något som inte precis underlättar redaktionens arbete.

ABC-bladet bör ses utifrån en helhetsbild omfattande klubbens hela verksamhet där ABC-bladet utgör en av flera kanaler för informationsöverföring. Styrelsen tror det är viktigt att ABC-bladet får behålla sin karaktär av klubbtidning gjord av amatörer. Då får man inte anlägga en professionell måttstock vid bedömning av ABC-bladet.

Att personellt förstärka ABC-bladets redaktion är mycket angeläget men styrelsen anser att det finns stora nackdelar med att göra det på det sätt som motionären föreslår. Att på Luxor lägga ut en stor del av det redaktionella arbetet är knappast förenligt med den fristående ställning som klubben bör inta. Att avlöna redaktionen efter kommersiella grunder ställer sig svårt av flera skäl. Det finns för närvarande inte budgetmässigt utrymme för detta utan en kraftig höjning av medlemsavgiften. Det är inte heller lyckligt att särbehandla redaktionen i förhållande till alla övriga som ideelt lägger ner mycket arbete inom klubben.

Med hänvisning till ovanstående föreslår styrelsen att årsmötet lämnar motionen utan bifall.

MOTIONER

Motion Sven Wickberg nr 2

STILL MORE BASIC COMPUTER GAMES

I flera år har på marknaden funnits Ahls böcker BASIC COMPUTER GAMES och MORE BASIC COMPUTER GAMES som har programlistningar på diverse datorspel. Böckerna har tydligen sålt bra, trots att programmen med dagens mått ofta måste anses torftiga och opedagogiska. De bygger också på den nu föråldrade tekniken med printerterminal och utnyttjar inte dagens möjligheter med bildskärm och grafik.
ABC-klubben har i sitt magnetiska arkiv en mycket stor mängd program av olika slag, många av speltyp. Skulle det inte finnas en stor marknad för vår egen variant av STILL MORE BASIC COMPUTER GAMES?
Det finns massor av ungdomar (och äldre) som inte tillhör ABC-familjen, men som saknar underlag och inspiration i sitt datapulande. De skulle sätta värde på en ny och bättre samling som denna.
Den tid kanske inte är så avlägsen då det inte längre säljs några nya ABC80. Men det kommer att finnas andra apparater, vars nya användare också behöver programexempel, men inte kan köra ABC-kassetter. Även för dem kan denna bok bli värdefull.
Det behöver inte vara något exklusivt utgåva med skinnrygg och guldsnitt. Programmaterialet kunde samlas på vanliga disketter och skrivas ut med samma teknik som ABC-bladet, och tryckning kunde ske på samma sätt.
En möjlighet vore att ge ut specialnummer av bladet med sådana listningar i, en annan att ha några specialsidor i varje nummer, som sedan kunde enkelt nytryckas eller kopieras.
Jag har i min ägo inte så få lämpliga program. Några av dem är korta och lämpliga ur inlärningssynpunkt, andra är långa och mer komplicerade och kanske intressantast när de finns inne i datorn och kan användas. Somliga kanske inte har sådant värde att man vill publicera dem bland bladets ordinarie material, men de kan ha stort värde för den som just har börjat lära sig sin dator.
Jag har framfört denna ide vid ett antal tillfällen, men det har inte blivit något "napp". Eftersom jag som lärare ser ett stort behov av en bok av det här slaget, skulle jag vara beredd att hjälpa till med urval, bearbetning och kommentarer, men det fordras också medverkan från klubbens sida.

Jag föreslår därför årsmötet att besluta

att ge styrelsen i uppdrag att söka förverkliga den ide som framförs i denna motion.

Sven Wickberg

MOTION TILL ABC-KLUBBENS ÅRSMÖTE 83-02-12.
FÖRBÄTTRAD TVÅVÄGS-INFORMATION OCH YTTRANDEFRIHET INOM ABC-KLUBBEN.

FÖRENINGEN BÖR GENOM EN ÖPPEN OCH GENERÖS ATTITYD VERKA FÖR ATT ENSKILDA MEDLEMMAR OCH LOKALA GRUPPER FÅR BÄSTA MÖJLIGA STÖD FÖR SIN VERKSAMHET.
ABC-KLUBBEN SKALL FRÄMST TA TILL VARA ANVÄNDARNAS INTRESSEN, OCH INTE LÅTA SIG STYRAS AV KOMMERSIELLA INTRESSENTER.
FÖRENINGEN SKALL AKTIVT UPPMUNTRA OCH STÖDJA EN FRI OCH ÖPPEN DEBATT.

SYNPUNKTER FRÅN MEDLEM NR 1.
Som första betalande, och fortfarande aktiv medlem i ABC-klubben, har jag åtskilliga erfarenheter för att kunna ha synpunkter på klubbens verksamhet.
Jag tillhör den minoriet som prioriterar en förenings demokrati högre än dess verksamhet. Det är möjligt att en liten grupp viljestarka personer i form av t.ex. en styrelse kan åtstadkomma en acceptabel verksamhet, trots att man förtrycker och motverkar initiativ och synpunkter från enskilda medlemmar eller lokala grupper. Möjligt, men i längden konflikt-skapande.

Mitt syfte med denna motion är - observera - inte att gräva i det förflutna, utan istället att ge föreningens framtid en bättre chans.

LÄR KÄNNA MEDLEMMARNAS ÖNSKEMÅL OCH DELEGERA MERA.
Ursäkta att jag använder rätt ord, men en toppstyrd och prestigekänslig förening kan inte alltid fungera på bästa demokratiska sätt. Vad ABC-klubben behöver är en styrelse som generöst delegerar åt, och aktivt stöder t.ex. lokala grupper. Vad medlemmarna vill kan man få veta genom en enkät.

PRIORITERA ANVÄNDARNA FÖRE LEVERANTÖRER OCH ANNONSINTÄKTER, ETC.
Bra hård- och mjukvara skapas bäst av proffs, som naturligtvis gör det kommersiellt, och som inte skall diskrimeras av den anledningen. Tvärt om.
Däremot är det faktiskt så, att även proffs kan förbättra sina produkter. Det enda säkra man vet om ett godtyckligt datorsystem man köpt, är att det inte fungerar som man borde kunna förvänta sig. Det kan gälla hårdvara, mjukvara, dokumentation, service, hjälp från återförsäljare, etc...
Även om inflyteserika leverantörer råkar vara medlemmar, borde ABC-klubben på eget initativ informera medlemmarna/användarna om de problem eller de önskemål man får kännedom om.
Konstruktiv kritik är i längden nyttig också för tillverkare, leverantörer och programmerare. Samt för svensk industri och exportföretag inte minst.

SLÄPP TÖMMARNA, OCH UPPMUNTRA EN FRI OCH ÖPPEN DEBATT
Ingen borde ha någon anständig anledning att hämma en fri och öppen debatt. Åsiktsförtryckande censur är något vi inte borde ha i Sverige, även om det "bara" gäller en datorförening. Ge lokala grupper förtroendet att själva få utforma och publicera ocensurerade sidor i ABC-bladet, och låt enskilda medlemmars synpunkter fritt få spridas, gärna tillsammas med ett genmäle.

KONKRETA FÖRSLAG TILL ÅRSMÖTET ATT DISKUTERA OCH BESLUTA OM.

1. Skapa en arbetsgrupp som snabbt kan skicka en enkät till medlemmarna för att styrelsen ska få en bättre uppfattning om medlemmarnas önskemål.

2. Välj en ansvarig utgivare för ABC-bladet med en välvillig och generös inställning till en fri och öppen debatt inom föreningen.

3. Förändra ABC-klubbens administrativa struktur, till decentraliserad och mer delegerande form. Årsmötet har säkert några bra förslag.

John Kvarnström

MOTION TILL ABC-KLUBBENS ÅRSMÖTE 83-02-12
MÅLINRIKTAD PÅVERKAN AV SYSTEMUTVECKLARE ATT GÖRA BRA PRODUKTER.

ABC-KLUBBEN BÖR I ANVÄNDARNAS INTRESSE PÅVERKA DE FÖRETAG OCH PERSONER SOM UTVECKLAR HÅRD- OCH MJUKVARA ATT GÖRA BRA OCH ANVÄNDAR-VÄNLIGA PRODUKTER.
FÖRENINGEN BÖR BESLUTSAMT MARKERA SITT INTRESSE AV ATT OLIKA SYSTEM FÖR ABC-FAMILJENS DATORER (80, 800, FACIT DCT, MONROE M.FL.) BLIR SÅ KOMPATIBLA SOM MÖJLIGT.

VAD INNEFATTAS I ORDET SYSTEM?
Vad menar jag med "system"? Jo, allt det man behöver för att få en dator att utföra de arbetsfunktioner man köpt den för.
Det kan vara bokföring, fakturering, tekniska beräkningar, processtyrning, etc. I systemet ingår då minst datorn, och program med bra och begriplig dokumentation, men sannolikt också extern utrustning, tex. interface, skrivare, detektorer...?
Garanti och service på såväl hård- som mjukvara samt uppbackning från kunniga och intresserade återförsäljare är något som jag själv också inkluderar i ordet "system".
Användaren köper alltså en kjedja, där det inte får fattas någon länk.

KOMPABILITET UPPÅT MEN INTE NEDÅT?
Vid ett av våra föreningsmöten ställde jag frågan om kompabilitet till Lars Karlsson. "Vår inriktning är att göra systemen kompatibla uppåt", vill jag minnas att han svarade. Man skall allså utan allför stora arbetsinsatser kunna konvertera 80-program till 800, samt 800 till MONROE, etc...
Med hänsyn till det stora antalet ägare av 80-modellen, tycker jag föreningen borde arbeta för att göra fler nya program körbara även på ABC-80.

SATSA OCKSÅ PÅ ABC 800 OCH ANDRA FRAMTIDA MODELLER INOM "FAMILJEN".
Utöka ABC-klubbens ändamål att också kunna omfatta mer avancerade datormodeller än 80-modellen. Sannolikt finns det ganska många 80-ägare som också använder eller kommer att arbeta med de mer avancerade modellerna utvecklade av Dataindustrier AB. Redan nu är det helt klart att de avancerade programmerarna satsar nästan enbart på 800 och uppåt.

HUGG NER DEN VÄXANDE DJUNGELN AV UNIKA SYSTEMFÖREGRENINGAR.
Tillverkare och leverantörer vill gärna binda upp kunder genom att göra sitt system unikt i åtminstone något avseende. Jag har redan lagt märke till hur t.ex. FACIT DCT drar iväg åt sitt eget håll, vilket kan bli en obehaglig överraskning för många användare. STU vill genom utredningsgruppen TUDIS skapa ett nytt svenskt datorsystem som inte blir kompatibelt med ABC-familjen. På kortare sikt än många anar kan denna "förökning genom delning" eliminera svensk datorindustri i konkurrens med japaner, m.fl. (Som aktuellt exempel kan nämnas att Ericssons nya persondator kommer från Matsushita Electric, Japan.)
Speciellt vad gäller programvara så måste man satsa på "De Långa Seriernas Ekonomi". Resurser för programutveckling i Sverige bör optimeras.

FÖRSLAG TILL STADGEÄNDRING OCH UTVIDGAD MÅLSÄTTNING

1. Ändra föreningens stadgar, punkt 1 om föreningens ändamål, att även omfatta mer avancerade datorer än 80-modellen inom ABC-familjen.

2. Skapa en arbetsgrupp som kan arbeta för att påverka systemutvecklare att göra systemen maximalt kompatibla med de olika nuvarande och kommande datorerna inom "ABC-familjen".

John Kvarnström

Styrelsens yttrande över Sven Wickberg motion nr 2:

Förslaget bör behandlas som ett projekt. Om det visar sig att det finns en marknad för den föreslagna publikationen bör den kunna utkomma i serien av ABC-rapporter. Det är möjligt att även andra program än spelprogram bör tas med av det material som nu finns på ABC-kassetterna.

Styrelsen föreslår att årsmötet beslutar

-att överlämna åt styrelsen att behandla förslaget som ett projektförslag

Styrelsens yttrande över John Kvarnström motion nr 1:

Motionären slår i stora delar in öppna dörrar. Motionen är ett tragi-komiskt exempel på hur en på missuppfattningar grundad föreställning kan frammana motsatsförhållanden som inte existerar.

Vad gäller frågan om en eventuell enkät så finns det från styrelsens sida ingen "rädsla" för att få reda på medlemmarnas uppfattning i olika frågor.

För att en enkät skall vara meningsfull måste man mycket noga tänka igenom vilka frågeställningar man vill ha svar på, hur mottagaren kommer att uppfatta frågorna, hur mycket tid och arbete som går åt för att besvara dem. Vidare måste man på förhand göra klart hur de inkommna svaren skall bearbetas och hur uteblivna svar eller låg svarsprocent skall tolkas.

Att snabbt sända ut en enkät med hafsigt formulerade frågor vore att i onödan lägga ett arbete på medlemmarna som i stort sett kommer att vara bortkastat.

Styrelsen föreslår att årsmötet avslår motionen.

Styrelsens yttrande över John Kvarnström motion nr 2:

Vad gäller förslaget till stadgeändring hänvisas till styrelsens yttrande över Staxler m fl motion nr 1.

Styrelsen delar motionärens oro för en teknisk utveckling som inte i tillräcklig grad beaktar behovet av kompabilitet uppåt (man skall kunna köra gamla program utan en omfattande omprogrammering på de nya datormodellerna och utan vidare kunna läsa datafiler på sina gamla databärare) och kompabilitet vad gäller utrustning och tillbehör (man skall kunna ansluta nya utrustningar till befintlig äldre datorutrustning).

Att Luxor har tagit för lätt på detta problem upptäcker man ideligen vid arbetet på att konvertera klubbens kassettprogram skrivna för ABC-80 så att de kan köras på ABC-800. Detta skapar ett merarbete som borde varit onödigt.

Styrelsen har diskuterat att låta göra en kartläggning av kompabiliteten vad gäller flexskiveutrustningar av olika fabrikat och modeller. Provet skulle gå så till att man undersöker vilka flexskivor skrivna på en utrusning som kan läsas av andra utrustningar. Resultatet av undersökningen skulle publiseras bl a i ABC-bladet.

Styrelsen förslår att årsmötet beslutar

-att motionen skall anses besvarad med hänvisning till styrelsens yttrande

BUDGET

B O K S L U T 1 9 8 2

R E S U L T A T R Ä K N I N G

I N T Ä K T E R

3010 Medl-avg	330 194.50
3030 Försäljn	78 898.50
3040 Ränta	4 416.19
3050 Annonser	45 267.10
3065 Lösnummer	17 700.80
3070 Q-Zentralen	7 433.46
3090 Övr intäkter	33 279.22
Summa.....	517 189.77
SUMMA INTÄKTER.....	517 189.77

K O S T N A D E R

4000 Inventarier	46 789.20
4100 Materiel	171 562.29
4200 Material	4 026.80
6000 Lokalkostnader	12 990.25
6500 Kontorsmtrl	16 089.05
6700 Div fr tjänster	47 909.00
6800 Tele,porto	42 749.84
6900 Q-Zentralen	7 668.00
7000 ABC-bladet	123 944.76
7200 Info	5 296.85
7400 Förvaltn-kostn	8 229.60
Summa.....	487 255.64
SUMMA KOSTNADER.....	487 255.64
RESULTAT	29 934.13
	517 189.77

Alvik i februari 1983
A B C - k l u b b e n

Gunnar Tidner

Marianne Forsman

B O K S L U T 1 9 8 2

B A L A N S R Ä K N I N G 1982-12-31

TILLGÅNGAR	821231	811231
1010 Kassa	0.00	0.00
1020 Postgiro A	2 535.00	88 360.56
1022 Postgiro B	8 092.61	- -
1050 Bank	928.70	664.55
1060 Bank FTK	203 339.93	- -
1210 Kundfordr	15 550.40	0.00
1430 Fodr ute	0.00	370.40
Summa tillgångar	230 446.64	89 395.51

SKULDER OCH EGET KAPITAL		
2111 Skulder	111 117.00	- -
2988 Bal vinst	89 395.51	- -
2989 Red resultat	29 934.13	- -
Summa skulder o eget kapital	230 446.64	- -
RESULTAT	230 446.64	89 395.51

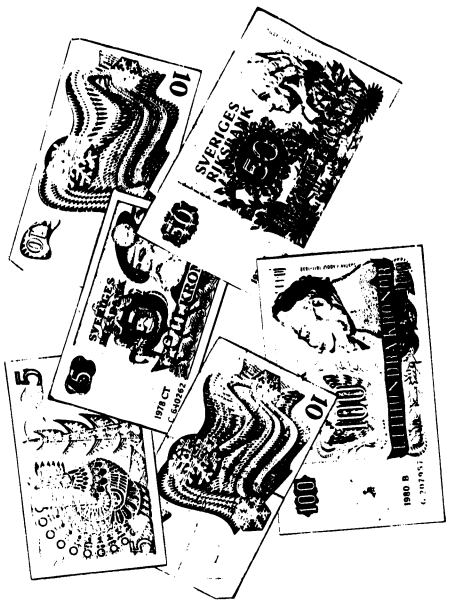

B O K S L U T 1 9 8 2

P R O J E K R E D O V I S N I N G 1 9 8 2

Projekt-nr	Inkomster	Utgifter
010 Klubb adm		23 967.42
021 Lokal Sthlm		8 227.00
030 Kansli Alvik		20 441.25
050 Medl adm		52 865.35
120 Rapporter	72 123.20	46 947.15
130 Kassett framst		18 276.85
132 K 2		20 000.35
133 K 3		20 667.80
134 K 4		22 886.65
135 K 5		19 490.90
136 K 6		21 614.85
137 K 7		20 721.40
138 K 8		20 792.90
139 Övrigt		20 138.35
140 Monitor		2 808.00
150 Progr adm		4 945.28
160 Studieverksam		50.00
170 Info/PR		4 465.09
180 Q-Zentralen		8 940.15
200 ABC-bl		
210 Föreg år		30 027.00
211 Samlnr	17 231.85	18 292.00
220 Innev år	1 607.00	- -
221 1,1982	11 307.00	23 234.10
222 2,1982	12 660.10	21 825.80
223 3,1982	3 600.00	25 000.00
231 Utrustn		4 030.00
233 Progr vara		562.00
241 Red		390.00
249 Övrigt	30 194.30	5 648.00
Summa.....		487 255.64
Periodens överskott.....		29 934.13
		517 189.77

B U D G E T F Ö R S L A G 1 9 8 3

I N K O M S T E R

	Tkr
3010 Medlemsavg	423
3030 Försäljn	100
3040 Ränta	4
3050 Annonsintäkt	60
3065 Lösnummer	15
3070 Q-Zentralen	10
3090 Övriga intäkt	10
Summa.....	622

U T G I F T E R

P-nr	
010 Klubb adm	30
020 Lokalavd tidsbegr stöd	15
021 Lokalavd starthjälp	6
030 Kansli Alvik	30
050 Medl adm	55
100 Projektverksamhet	90
120 Publikationer	95
130 ABC-kassetter	96
140 ABC-Monitor	20
150 Progr adm	10
170 Info/PR	15
180 Q-Zentralen	10
200 ABC-bladet	
211 Samlings nr	20
221 1/83	25
222 2/83	25
223 3/83	25
224 4/83	25
230 Redaktionens omkostnader	30
Summa.....	622

ABC-KLUBBENS ÅRSMÖTE 83-02-12.

Fram till öppnandet av årsmötet.

Grundutskrift av Göran Olsson <2771>

Gunnar Tidner:
I egenskap av ordförande i ABC-klubben får jag hälsa er allesammans hjärtligt välkomna till denna 3:e ABC-dag med årsmöte. Innan vi börjar själva årsmötet så skall jag lämna lite praktisk information. Ni har kanske redan besökt den utställning som vi har en trappa ner, där det står tillbehör och utrustning och även datorer naturligtvis. Det finns en del intressanta nyheter där som ni kan titta på. Det finns den nya 802 som är den som kallas lilla ABC-800, vidare finns det den nya ABC-80 som kommer att säljas utan bildskärm, så det är alltså sörjt för en fortsättning av ABC-80. Sen finns det en hel del annat och titta på. Vi har bla en direktuppkopplad förbindelse med Q-Zentralen där ni kan gå in och köra KOM så mycket ni vill och presentera er. Passa på. Vi har även ordnat ett litet nummerlotteri så att om ni anmäler era medlemsnummer till den som knappar in dom kommer ni att vara med på en lottdragning och det kommer sen att utdelas en liten present. Efter avslutat årsmöte så kommer det bli en paneldiskussion med deltagande av BENGT LÖNNQVIST från Luxor, som vi också får hälsa välkommen hit och LASSE KARLSSON från Diab. Hjärtligt välkommna.

I programmet stod det en ca-tid för den. Nu är situationen den som de flesta kanske redan observerat att vi har ett ganska digert material att behandla på årsmötet. Så därför finns det en risk att inläggen blir långa och att förhandlingarna drar ut på tiden. Därför vill jag uppmana alla att fatta sig kort och försöka hålla sig till ämnet. Efter den här paneldebatten blir det dans. Jag tror vi har den här lokalen till 16.30-tiden. Tyvärr så måste vi alltså sätta ett streck där, men sen är ni välkomna ner och vi kan ha korridorsnack och gemensam middag för dom som vill, klockan 19.00 i en av lokalerna här i huset. Priset för middagen är 60 kronor.

Mariamne Forsman har en lista som ni kan teckna er på. Vi kommer också att ta en liten paus mitt i förhandlingarna då vi kommer att bjuda på juice. Meningen är att den pausen skall vara mycket kort för att vi skall kunna hålla tidsplanen.

Sen har vi ombesörjt på samma sätt som förra året, att vi spelar in förhandlingarna på band, därför bör de som vill göra inlägg göra dessa i mikrofonen, säga sitt namn och sitt medlemsnummer, så är det lättare att identifiera inläggen.

QZ har erbjudit sig att vi skall få köra en gratismånad alla som vill, så vi verkligen kan pröva vad det här innebär. Om det blir i april eller maj det får vi avgöra senare av praktiska skäl och vi återkommer med det. Troligtvis blir det maj. Därmed skulle vi övergå till själva årsmötet.

ABC-KLUBBENS ÅRSMÖTE 83-02-12

Gunnar Tidner:
Jag får härmed förklara årsmötet öppnat.

>> **Punkt 1** på dagordningen är val av mötesordförande och då skulle jag vilja föreslå att vi väljer **Odd Rolander**, för det är skönt att slippa att själv vara ordförande. Finns det ytterligare förslag?

Kan vi välja Odd Rolander ?

Svar JA.

Då får jag överlämna klubban till honom !

Odd Rolander:
Jag får tacka för årsmötets förtroende att välja mig till ordförande.

>> **Punkt 2** på föredragningslistan är val av mötessekreterare.

Förslag till namn.

Sittande föreslås, **Ulf Sjöstrand.**

Kan årsmötet välja Ulf Sjöstrand till sekreterare ? Jag finner det med ja besvarat !

>> **Punkt 3** på föredragningslistan är val av 2 justeringsmän, tillika rösträknare att jämte ordföranden justera årsmötesprotokollet. Förslag till namn !

Kalle Lindström är föreslagen och **David Aronsson.** Kan vi välja de föreslagna till justeringsmän ?

Svar ja.

>> **Punkt 4.** Fråga om mötet är behörigen utlyst.

Jag lämnar ordet till Gunnar Tidner.

Gunnar Tidner:
Kallelse till årsmötet har vart infört i ABC-bladet 3/82 och det kom ut i början av januari. Det skall enligt stadgarna vara utsänt senast 14 dagar före mötet.

Odd Rolander:
Kan vi anse att mötet är i behörig ordning utlyst? Svar ja.

>> **Punkt 5.** Fastställande av dagordning.

Det är utsänt en dagordning i det senaste numret av ABC-bladet och där har det efter det att dagordningen skickats ut kommit in ett antal motioner som skall behandlas. Med anledning av det har styrelsen ett förslag till förändring av dagordningen. Detta för att motionerna skall kunna behandlas på ett lämpligt sätt.

Gunnar Tidner:
Ja, Herr ordförande, jag ska be och få lägga på en bild. Det är ju så att väldigt många av punkterna, både de som styrelsen lägger fram och de som finns täckta i motionerna behandlar delvis samma sakområden. Därför har jag kommit överens med **Sten Staxler** att vi skulle lägga ett förslag, som innebär att vi bättre kan behandla de frågor som hänger ihop. Och förslaget innebär att omedelbart efter punkt 10 då vi är klara med beslut med anledning av vinst eller förlusträkning lägger in behandlingen av styrelsens förslag som på den dagordning som delats ut heter 15 c -förslag angående projektverksamhet. Därefter tar vi styrelsens förslag 15 a och 15 b tillsammans med S.S:s med fleras motioner 2, 4, 5 och 9 samt den del av **John Kvarnström:s** motion 1 där det 3:e yrkandet finns med samt **Kjell Åke Johansson:s** motion. Alla dom här motionerna finns utdelade och John Kvarnströms motion 1 punkt 3 heter - förändra ABC-klubbens administrativa struktur till decentraliserad, mer delegerande form.

Årsmötet har säkert några bra förslag. Det är den delen som behandlas i det sammanhanget. Sen skulle då valen komma och i samband med styrelsevalen behandlas då S.S:s motion nr 3. Efter punkten 13 men före budget tar vi och behandlar frågan om ABC-bladet, det är då **Sven Wickberg:s** motion nr 1 och Kvarnströms motion nr 1, 2:a punkten. Därefter skall punkten 14 som handlar om ekonomi komma och i det sammanhanget tar vi och behandlar motionerna 6, 7 och 8 som berör ekonomiska frågor.

Därefter kommer då det vi har kvar. Dels är det vad jag kallat den framtida utvecklingen - det är en skrivelse av **Sven Wickberg** och sen är det motion av S.S nr 1 och Kvarströms motion nr 2. Sedan tar vi dom övriga i motionerna väckta frågorna före övriga frågor.

Det är alltså förslaget.

Odd Rolander:
Förslaget innebär alltså att man försöker föra samman de frågor i dom olika motionerna som sakligt berör samma område. För annat fall kan det bli lite oöverskådligt att handlägga det här, om man skulle behandla varje motion för sig. Kan årsmötet godta detta förslag till dagordning som har presenterats av Gunnar Tidner ?

Olle Mauritzon:
Möjlighet av paus redan nu, så man kan ta ställning ?

Gunnar Tidner:
Självklart så skall alla frågor upp till beslut men debatten i frågorna tar vi i ett sammanhang och jag förutsätter att både styrelse och motionärer kommer att presentera sina motioner i dom sammanhangen.

Odd Rolander:
Ett ögonblick... Först har Jockum Wahlberg begärt ordet.

Jockum Wahlberg:
Jag ska läsa upp en rapport från valberedningen som kan påverka mötet.

>> Rapport från valberedningen inför ABC-klubbens årsmöte 1983.

Årmötet 1982 har enligt årmötesprotokoll uppdragit åt medlemarna Jockum Wahlberg, Dieter Leve och Sten Staxler, sammankallande, att såsom valberedning föreslå funktionärer i ABC-klubben till årsmötet 1983.

>> Valberedningens 1:a upprop:

När redaktionen för ABC-bladet informerades om att decembernumret av ABC-bladet förestod lämnade valberedningen där ett upprop om att få in förslag till funktionärer. I uppropet söktes kontakt med klubbmedlemmar som var beredda att ingå i ny rikstäckande styrelse, i ett arbetsutskott, till förstärkt redaktion och programkommitte samt i nya distriktskretsar och lokalföreningar. När bladet kom ut visade det sig tyvärr att den ansvarige utgivaren hade censurerat uppropet av utrymmesskäl och skrivit en egen text och satt namnen i valberedningen under den. Ett möte arrangerades då i samråd med styrelsen, med ABC-klubbens funktionärer där överenskommelse träffades att ett nytt ocensurerat upprop skulle publiceras i nästa ABC-blad som skulle komma ut i tillräckligt god tid före årsmötet. Man var också överens om att en motion skulle publiceras i bladet som gav årsmötet möjlighet att ta ställning till formerna för organisationsutvecklingen. Förutsättningarna för publiceringen var att uppropet och motionen inlämnades till t.f. redaktören för bladet före den 31/12 vilket också skedde. I samband med inlämnandet hemställde valberedningen om att få ett utdrag ur ABC-klubbens register av vilket det framgår vilka klubbmedlemmar som vid förfrågan på postgiroblanketten förklarat sig beredda att hjälpa till i klubben. Ett sådant utdrag utlovades också.

>> Valberedningens 2:a upprop:

ABC-bladet kom ut i början av veckan före årsmötet till flertalet medlemmar i klubben. Valberedningens upprop var publicerat på undanskymd plats på sidan 20. Praktiska förutsättningar saknades för medlemmarna att observera uppropet och hinna skicka in svarsblanketten så att valberedningen hinner bearbeta dem till årsmötet. Utdraget ur medlemsregistret lämnades till en av oss i valberedningen under torsdagen före dagens årsmöte. Valberedningens slutsatser och rekomendationer :

Valberedningen finner att den med hänsyn för omständigheterna inte kan fullgöra årsmötets uppdrag och hemställer att årsmötet beslutar följande :

att foga denna rapport till årsmötesprotokollet, att utse funktionärer på medlemmarnas egna förslag efter att tagit ställning till ABC-klubbens vidareutveckling av ABC-klubbens organisation, att uppdra åt kommande styrelse att överlämna utdraget ur registret till ABC-klubbens medlemmar som förklarat sig beredda att hjälpa till senast 2 månader före årsmötet, att också uppdra åt kommande styrelse att bereda valberedningen ocensurerad plats för upprop till medlemmarna, att föreslå funktionärer i två på varandra följande ABC-blad varav det sista bör komma ut senast 3 veckor före årsmötet.

Tack.

Mot den bakgrunden alltså har vi inte sett oss ha några möjligheter fullfölja det här uppdraget som valberedningen haft och i och med det får vi dra oss tillbaka och vi överlämnar alltså till årsmötet att välja funktionärer till styrelsen. Tack!

Odd Rolander:
Kan du lämna fram det där papperet så att vi har att-satserna tillgängliga när vi så småningom kommer till frågan om val.

Jag vill hemställa om en ordningsfråga här. Det är frågan om att under den här punkten fastställa dagordning som vi skall arbeta efter. Och jag skulle nog vilja återgå till den ordningen.

Då vill jag ställa frågan på nytt, anser årsmötet att vi kan arbeta efter det förslag till dagordning som har lämnats ?

Olle föreslog en paus så att man skulle hinna läsa igenom motionerna.

Olle Mauritzon:
Ska jag ta det igen med hög röst så att alla hör. Jag har alltså fått en sån flod av papper när jag kom in innanför dörren här, dessutom har jag ögnat igenom den där floden lite grann och insett här är ju någon slags uggla i mossen, det är ju helt klart, och därför ber jag alltså på ett fint sätt att vi tar eventuella kaffepauser och sånt där gärna med utsträckt tid innan vi börjar diskutera någon form av motioner. Det här måste man få läsa igenom och möjligen fråga en och annan av motionsskrivarna vad det är dom menar. Det är alltså mitt förslag och det ligger fast och då får man väl ta ställning till det isåfall.

Odd Rolander:
Min fråga om att fastställa dagordning innefattar ju inte att vi inte kan ta en paus i förhandlingarna.

Olle Mauritzon:
Jag vill alltså ha det som en punkt på dagordningen.

Odd Rolander:
Det är bara frågan om turordningen att handlägga frågorna och sättet att handlägga årsmötets bearbetning eller diskussion av dom här motionerna, och självfallet kan vi ta en paus när det blir lämplig tid för paus i förhandlingarna.

Olle Mauritzon:
Jag vill alltså ha in i dagordningen PAUS för kaffedrickande innan vi tar ställning till några motioner.

Odd Rolander:
Biträder årsmötet det förslaget ? Jag finner den frågan med ja besvarad!

Kan vi då fastställa den dagordning som är framlagd ? Jag finner den frågan med ja besvarad !

Då har vi fått en dagordning att fortsätta att arbeta efter.

>> **Punkt 6** på dagordningen är styrelsens redovisningshandlingar och där får jag överlämna ordet till Gunnar Tidner.

Gunnar Tidner:
Styrelsens redovisningshandlingar består liksom tidigare år dels av en verksamhetsberättelse, dels en ekonomisk redovisning.

Verksamhetsberättelsen har varit återgiven i ABC-bladet. Den ekonomiska redovisningen är balansräkning för 1982 och resultaträkning för 1982.

Odd Rolander:
Är det någon som påfordrar att verksamhetsberättelsen skall läsas upp eller kan vi med godkännande lägga den till handlingarna ? Svar Ja !

..r det någon som vill yttra sig med anledning av verksamhetsberättelsen ?

Jag finner den frågan med nej besvarad ! Det innebär att vi med godkännande kan lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Då får jag lämna över ordet till Marianne Forsman för genomgång av årsredovisningshandlingarna.

Marianne Forsman:
Då ska vi börja titta på resultaträkningen. Vi kan börja med intäkterna :

I år har vi gjort så att vi har kört med vårt nya bokföringssystem och det innebär att vi har fört dom kostnader och utgifter som avser 1982 på verksamhetsåret och justerat de eftersläpningar vi hade förra året.

Summa intäkter är 517.189:77.

Merparten av intäkterna kommer från medlemsavgifter 330.194:50.

Sen ser ni att det finns en siffra för försäljning och det är rapporterna 1 och 2 och samlingsnr. Vi har en ränta på 4.416:-. Annonsintäkter på ABC-bladet 45 000:-. Vi har haft en lösnummerförsäljning på 17 000:-. Och vi har haft en inkomst på Q-Zentralen som är på 7.000:-. Och av dom 7.000:- är det 45 st som har betalat in inträdesavgift på 50:-.

Sen har vi övriga intäkter och där ligger bl a en försäljning av ABC-blad i lösnummer till Luxor och Skandia Metric.

På kostnadssidan har vi tagit dom stora samlingsrubrikerna på kontoplanen.

Inventarier för 48.000:-. Vi har material för 171.000:-, och det är främst framställning av kassetterna som ligger där. Lokalkostnader är dels hyran för klubblokalen och sen är det också tillfälliga förhyrningar. Kontorsmaterial 16.089:-. Diverse främmande tjänster, där ligger bl a tryckkostnader, det finns en royalty och här ligger också försäkringar av lokalerna. Tele, porto går på 42.749:-. Porto ligger på 39.000:-, resten är tele. Utgifter för Q-Zentralen är 7.000:-. ABC-bladet har i år har kostat 123.944:76. Information 5.296:-, och där lägger vi bl.a sådana texter som har med ja-tack-lappar till medlemsregistret. Förvaltningskostnader, det är bl.a kostnader för det här årsmötet och kostnader för styrelsens arbete och lite representation och sånt där.

Summa kostnader för i år har varit 489.255:64.

Och det innebär att resultatet för i år är 27.934:13.

Som ni vet när vi jobbar med ekonomin i ABC-klubben så jobbar vi i projekt. Det innebär att man för alla kostnader, tex en rapport på just ett projektnummer och det gäller allting från tryck och porto, telefon och resor, framställningskostnader, papper och allting det kan vara.

Och det är i vardagslag dom här siffrorna vi mer arbetar med under löpande verksamhet. Då ser ni att slutsiffran här, är samma som den var på den tidigare redovisningen, 517.189:77-, och att peridens överskott är detsamma 27.934:13. Klubbadministrationen kostar 23 000:-. Lokal i Stockholm har kostat 8.227:-. Kansliet i Alvik har kostat 20 000:- Medlemsadministrationen som består av matrikel och medlemskort och porto kostar 52 000:- i år. Rapporterna har kostat 46.000:-, och ni ser samtidigt att de då haft en inkomst på 72 000:-. Kassettframställningen har kostat 18.000:-, och det innebär bl.a inköp av en kopiator för att kunna framställa restupplagor. Vi har fabricerat kassetter från 2, 3, 4, 5, 6, 7 och 8. Och dom har kostat mellan 20.000:- och 22.000:- styck. Vi har en övrig kostnad för inköp av tomma kassetter. Monitorkostnad utgör 2.000:- i år. Vi har programadministration på 6.900:-, och det är screen och bank bl.a. Sen har vi studieverksamhet på 50:-. Det är något jag lagt där men kanske egentligen borde tagit bort men det ligger 50:- där för en broschyr. Sen är det info och PR 4.465:-, och där kommer bl.a ja-tack-lapparna till baka och sån information. Q-Zentralen har kostat 8.940:-. Men då såg ni tidigare att det fanns en intäkt på den också. Totalt går vi back på Q-Zentralen med 260:-.

Fråga > Hur kommer det sig att kostnaden enligt resultaträkningen är 7668:- och här under projektredovisningen är kostnaden för QZ 8.940:- ?

På projekten lägger du alla kostnader som rör QZ-delen och då kommer också porto och sådana saker till. Så det är alltså totalsumman som kommer med.

Sen är det ABC-bladet. Det är vissa släpkostnader på 3/81 och hela kostnaden för 4-5/81. Samlingsnr har kostat 18.000:-. Innevarande års kostnader tillkommer och det är vad tidningen alltså har kostat. Ni har kostnaderna i högerkolumn och ni har intäkterna i vänsterkolumn. Lite utrustning till redaktionen ingår, nått typhjul som Claes har köpt, och sen är det programvara också lite grann. Redaktören har tagit ut 390:- i omkostnader. Och så finns det en övrig kostnad på 5.648:-.

Totalt blir det här en utgift på projekten på 489.255:64. Och så har jag tidigare sagt att periodens överskott är 27.000:-. Totala omslutningen är 517.189:77.

Vill ni veta något mer så tror jag att jag har de mesta materialet med mig här idag.

Sten Staxler:
Jag är full av beundran Marianne, för din förmåga att uppleva siffror, jag klarar inte det lika bra. Så jag skulle gärna vilja att du sammanfattade det här åt mig på ett överskådligt sätt. Låtsäga i 4:a poster, jag misstänker att du kan klara det åtminstände grovt. Och de 4:a posterna är i runda tal : ABC-bladet, kassetterna, uppbyggnaden av lokalavdelningar och övrigt. Jag tror att man kan läsa ut det lite delvis här.

Marianne Forsman:
Jag skulle vilja ha ett par minuter att räkna fram det när jag gör dom här sammanställningarna.

Gunnar Tidner:
Jag kan väl lägga till här att på projektredovisningen så har vi alltså lagt ut samtliga kostnader kan man säga "ändamålsgrupperade" och där kan man ju naturligtvis aggregera dvs: slå samman dom i större klumpar om man vill och man kan göra på en rad olika sätt. Jag vill föreslå att om du lämnar fram förstruket med olika färger tex vad vi skall räkna ihop så kanske vi kan låna en ABC-80 och räkna ihop det. Det är ingen som har gjort den uträkningen så som du vill ha den så det tar nog lite tid att få fram siffrorna.

Odd Rolander:
Det där får vi i så fall ge Marianne lite tid på sig att räkna samman så får vi väl återkomma med den uppgiften senare. Det är inte så lätt att stå här framför årsmötet och göra den här summeringen i huvudet föreställer jag mej. Accepterar du att du får det uppgiften lite senare så kanske det kan göras. I övrigt var du väl inte klar med genomgången av ekonomin, Marianne, utan du hade en del kvar.

Marianne Forsman:
Vi har också en balansräkning. Där ser ni att där redovisas ju som vanligt tillgångar och skulder och det egna kapitalet. Och där ser ni att vi har en kassa, där vi aldrig någonsin har några pengar. Vi har två postgiron det här året och på det vanliga 1533 som ni känner, har vi idag 2.535:-, och sedan har vi ett postgiro som är avsett för QZ, det känner ni också igen, ni som har använt det, och det har vi 8.000:- på. Sedan har vi en summa pengar på bank 928:-.

För att få bättre ränta på våra pengar, vi har öppnat ett företagskonto. Företagskontot har 9.5% ränta, och det innebär att postgirot, vårt stora postgiro, är helt kopplat till företagskontot, så att det hela tiden sker överföringar automatiskt. Det står inte längre några pengar på postgirot annat än det som används löpande.

Kundfordringar är 15.500:-, och det är dom ränteintäkter som vi väntar oss på 1982-års ABC-blad. Tillgångarna är då 230.446:64.

Skulder och eget kapital är räkningar betalda 83 eller som vi ännu inte har fått fakturor på, totalt 113.117:-. Förra året balanserade vi en vinst på 89.395:-, årets resultat är 27.934:13.

Med detta slutar jag den här redovisningen nu, och så kommer vi till statförslaget lite senare.

Odd Rolander:
Är det någon som har några frågor att ställa med anledning av genomgången av klubbens ekonomi?

Fråga > Dom här kostnaderna för inventarier kan dom periodiseras ?

Marianne Forsman:
Vi konstaterade förra året att på inventariedelarna tog vi årets kostnader och la dom på årets budget. Och vi har diskuterat det och gjort likadant i år, men vi har faktist börjat prata mycket om inventariefrågan och den har ju rätt mycket med klubbens utvecklig att göra. Inventariekostnaden som ligger här är det matrial som har köpts in i år.

Gunnar Tidner:
Vi gör så att vi i stort sett har belastat årets verksamhet när vi köpt inventarierna. Vissa saker köps med viss regelbundenhet så det kan bli en stor smäll om någonting går sönder ett år men vi för istället ett inventariekort. Vi aktiverar inte inventarierna i balansräkningen om det var det din fråga gällde.

Sven Wickberg:
Jag vill bara kolla om jag fattat rätt, att det som är klubbens tillgångar, det vi äger själva, är ungefär 100.000:-, dvs konto 2988 och 2989. Att det är så att säga vår behållning.

Gunnar Tidner
Det är ungefär 110.000:-. Det är summan av 89.000:och 27.000:-.

Odd Rolander:
Var det några fler som vill yttra sig ?

Dag Issjö:
Gör man regelmässigt så att man tar inventarieinköp som kostnad och icke för upp det på avskrivningsplan alltså?

Odd Rolander:
Ja, det är så det har redovisats här alltså!

Dag Issjö:
Det finns alltså planer på att lägga om det så man får en annan bild av klubbens tillgångar vad det lider.

Odd Rolander:
Vi hade uppe den här frågan på förra årsmötet också, det innebär ju naturligtvis, att blir det stora belastningar ett år av stora inventarieköp så blir det en snedhet i redovisningen åren emellan. Man får ju inte det korrekta årsresultatet redovisat som avser året om man inte gör avskrivningar på inventarier, utan det blir förskjutningar åren emellan. Vill man undvika sådana förskjutningar, gör man avskrivningar på inventarier.

Gunnar Tidner:
Vi kan lägga till att eftersom vi är en ideell förening har vi inga skatteregler som hindrar oss från att göra avskrivningar i en viss takt, utan vi har en ganska stor frihet där.

Odd Rolander:
Kan vi därmed betrakta den här punkten som genomgången på dagordningen? Svar ja !

>> **Punkt 7** på dagordningen är föredragning av revisionsberättelse och då får jag be Mats Garle att göra detta.

Mats Garle:
Revisionsberättelse för ABC-klubben. I egenskap av revisorer för ABC-klubben får vi lämna följande revisionsberättelse för verksamhetsåret 1982. Vi har granskat dagboken med dess verifikationer, styrelsens årsredovisning, genomgått protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om föreningens ekonomi och förvaltning, samt i övrigt vidtagit de granskningsåtgärder som man sett erforderliga. Revisionen har icke givit anledning till anmärkning beträffande de till oss överlämnade redovisningshandlingarna,föreningens bokföring, inventerade tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen. Vi tillstyrker att årsmötet fastställer vinst och förlusträkning samt balansräkning per 1982-12-31 och beviljar styrelseledamöterna ansvarsfrihet för förvaltningen 1982.

Stockholm 1983-01-30 Mats Garle och Hans Nilsson.

Odd Rolander:
Vi har hört revisionsberättelsen uppläst! Är det någon som har något att anföra med anledning av revisionsberättelsen ? Kan vi lägga den med godkännande till handlingarna ? Svar Ja !

>> **Punkt 8.** Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter.

Och det avser förvaltningen under 1982. Kan årsmötet besluta att bevilja styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för 1982 års förvaltning ? Svaret är enhälligt Ja !

>> **Punkt 9.** Fastställande av balansräkning.

Där skall jag komma med en liten komplettering. Styrelsen föreslår att årets överskott överförs i ny räkning, alltså balanseras till verksamhetsåret 1983 på samma sätt som förra året. Kan årsmötet besluta att vi fastställer den framlagda balansräkningen. Svar Ja !

>> **Punkt 10.** Beslut med anledning av vinst eller förlust enligt balansräkningen.

Förslaget från styrelsen är alltså att man överför överskottet i ny räkning. Kan årsmötet besluta i enlighet med förslaget? Svar Ja !

Larsson <784>:
Jag har räknat ut de uppgifter som Sten Staxler ville ha tidigare!
010 - 050 gör 105.501:02, som utgör administration, alltså övrigt.
130 - 139 gör 164.590:01, som bör vara kassettframställningen.
200- 223 gör 118.378:90, ABC-bladet.

Sten Staxler:
Uppbyggnaden av lokalavdelningar går kanske inte att urskilja här ? Jag vore tacksam om Marianne kunde bekräfta det här, om hon räknat lite extra!

Odd Rolander:
Marianne håller på med det.

Gunnar Tidner:
Eftersom du är ordförande i ABC-Stockholm och vi har diskuterat den här frågan många gånger, så antar jag att du avser förra årsmötets beslut att avsätta 10 000:- i budgeten för lokal verksamhet, där ni velat lägga anspråk på hela potten, eftersom det ännu inte har funnits någon annan lokalavdelning. Vad vi har gjort som redovisas på den här projektredovisningen är att på lokalavdelningen i Stockholm har det av dom 10.000:- gått ut 8.227:- och då har vi räknat med dels vad vi betalt direkt för er räkning och vad vi inderekt har subventionerat er med, men som vi inte har krävt er på. Vi har räknat på ett visst sätt när det gäller lokalen som ni disponerar för Stockholmsverksamheten osv, så att ni måste ha fått merparten av dom 10.000:-, trots att ni gjorde gällande att ni inte fick det.

Sten Staxler:
Jag tror att Gunnar missförstod mig, det jag var på jakt efter var relationerna i budgeten mellan insatserna för å ena sidan ABC- bladet och å andra sidan kassetterna och i tredje hand uppbyggnaden av lokalavdelningar och i fjärde hand någon övrig post som tar upp resten. Det var relationerna som jag tyckte var intressanta.

Odd Rolander:
Det har du väl får belyst nu?

Sten Staxler:
Ja grovt sett.

Odd Rolander:
Då innebär det att Marianne inte behöver fortsätta att räkna på det här för en ytterligare redovisning.

Sten Staxler:
Jag får det inte att stämma, 120.000:-, 165.000:-, 10.000:-, och 105.000:- blir inte 490.000:-.

Larsson <784>:
105.000:- var den kompletta administationen.

Odd Rolander:
Då har vi fått det tillrättalagt också.

Sten Staxler:
Det är intressant att observera att uppbyggnaden av lokalföreningar tar en utomordentligt liten del i budgeten så här långt, 10.000:-, på 500.000:-.

Odd Rolander:
Men budgeten såg ju ut så för 1982. Och styrelsen har väl försökt att följa budgeten antar jag.

>> **15c.** Styrelsens förslag angående projektverksamhet.

Odd Rolander:
Här skulle jag vilja föreslå årsmötet att vi gör på det viset att vi går igenom den här punkten först eftersom den har bl.a varit upptagen i ledaren i det senaste numret av ABC-bladet. Och sen tar vi den här pausen som vi har diskuterat för att man ska hinna att plöja igenom motionerna innan vi går in på behandling av motionerna. Kan vi göra på det viset? O.K.

Då får jag lämna över till Gunnar Tidner när det gäller styrelsens förslag angående projektverksamhet.

Gunnar Tidner:
Jag har berört det i min ledare i det senaste ABC-bladet. Förslaget följer i stort sett de riktlinjer som fanns beskrivna i tidningen och jag kan läsa upp det om så önskas. Annars kan jag gå direkt på slutklämmen där styrelsen hemställer att årsmötet beslutar att godkänna de här angivna riktlinjerna för projektverksamhet. Att bemyndiga styrelsen om att besluta om projektstöd och vid behov utfärda erforderliga föreskrifter. Jag kan också nämna att i den budget som kommer att redovisas lite senare så har vi avsatt 90.000:- för projektverksamhet.

Odd Rolander:
Är det någon som önskar att vi skall läsa upp hela yttrandet? - Nej. Är det någon som vill yttra sig över förslaget ?

Sten Staxler:
Jag upplever att projektstödet är ett intressant förslag, men styrelsen har här inte berört dom frågor som naturligtvis inställer sig när man funderar över riskerna för att det här kommer gå konstiga vägar. Jag menar mygel och svågerpolitik och sånt där. Det är helt uppenbart att det är inte någon misstanke som faller på någon enda en bland dom nuvarande funktionärerna. Men det är klart att man skall bygga upp ett system som på lång sikt garanterar att man motverkar sån utveckling. Det är så att tex i forskningsråden så har man en väldigt genomgående redovisning utav vilka projekt som har godkänts och vilka som inte har godkänts, och varför dom har godkänts respektive inte godkänts. Jag skulle vilja komplettera det här förslaget med att man till verksamhetsberättelsen fogar en redovisning över dom ansökningar som har kommit in under året på projekten och talar om vilka man har tillstyrkt, vilka man har avslagit och varför man tillstyrkt respektive avslagit. Jag tror det är viktigt att styrelsen har klubbens förtroende för hanteringen utav dom här medlen.

Odd Rolander:
Det var någon mer där nere som hade begärt ordet.

Erik Nilsson <3330>:
Nyfödd i ABC-klubben alltså. Jag tänkte ställa samma frågor som föregående talare, men mera konkret bara. Finns det några projekt på gång för närvarande och i så fall vilka ?

Gunnar Tidner:
Jag måste tänka efter lite grand. Vi har inte, jag har i det här papperet fört in en del saker som exemplifieras i ledaren också. Vi kunde betrakta det vi gjorde förra året med Forth som ett projekt. Men reglerna för projektstöd fanns inte då, så styrelsen gick då ut och avtalade med den person att ta fram den här programvaran. Sen kan samma sak gälla med Rapport 1, som vi alltså har fört som ett projekt, Rapport 1. Men här avtalade vi om att vi fick rättigheterna till att publicera, och det publicerades på det sättet. Något annat projekt som skulle vara startat eller så finns, vad jag kan erindra mig nu, inte för närvarande.

Kjell Åke Johansson:
Det är någonting som har dragits igång av Stig Löfgren och Göran Göransson. Det handlar om att man ska kunna läsa in kassetter inspelade i 2400 baud på en ABC-80. Det går, det har vi redan demonstrerat här på ett möte i Stockholmsavdelningen. Det här skulle kunna göra att man får plats med dubbelt så mycket program på en ABC-kassett, och man kan minska kostnaderna för kassettframställningen. Det projektet har så att säga kommit in bakvägen, men man kan också se det som en bit av utvecklingen av kassetterna. Men det är troligt att det kommer gå över som projekt. Men hela iden, som har diskuterats i styrelsen är att pengar kommer att ledigförklaras, det kommer att finnas en sista dag när ansökningar ska vara inne. Sedan bedöms ansökningarna och så fastställs vilka som kommer att ges anslag, och det kommer att inträffa två gånger per år. Den modell vi använder oss av är precis den som forskningsråden använder sig av. Det är det vi diskuterat i styrelsen, något annat sätt att organisera det här med projekt har vi inte diskuterat.

Gunnar Tidner:
Jag kan lägga till att som det står i förslaget, så tänkte vi oss att vi skulle börja med en mjukstart, dvs att göra det tämligen fritt fram att komma med ansökningar. Skulle det visa sig att vi överhopas med ansökningar, får vi nog göra på det sättet, som andra liknande anslagsbeviljande myndigheter gör, man säger att det skall vara på ett särskilt formulär, det skall vara inne en viss tid och så vidare. Det ligger i förslaget att styrelsen får bemyndigande att att utfärda sådana föreskrifter.

Vad gäller sen det här problemet som Sten Staxler drog upp, att det inte är något mygel osv., så finns det ju alltid den säkerhetsventilen att om någon har sökt projekt och fått avslag, kan han ju dra upp det på årsmötet och be årsmötet tar upp en sån sak. Vi är helt beredda att göra en sån redovisning som Sten efterlyste så att man listar pågående projekt. Projekten kommer inte att vara hemliga, det ser vi ingen anledning till, för det ska ju komma ut och vara öppet och det är meningen att det ska komma ut till medlemmarna. Om man ska få veta vad som pågår bl.a. för att man inte skall sitta och göra onödigt dubbelarbete. Man kan haka på något som redan är på gång.

Anders Karlen <3319>: Jag är helt ny i ABC-klubben, inte helt ny med ABC-80. Finns det något projekt eller har det diskuterats något projekt för att få fram assamblerprogram som är lämpliga att köra på ABC-80. - Att lägga upp det på kassett, har man diskuterat det, att ta fram ett projekt på det.

Gunnar Tidner:
Det finns väl projekt, sådana som pågår hos enskilda medlemmar som syslar med assamblerprogramering, men vi antyder här att någonting som behövs är att ta fram t ex kursmatrial och då ligger det nära till hands att även täcka in en assamblerdel i det. Det finns för övrigt assamblerprogram på kassetten.

Odd Rolander:
Då var det Löfgren.

Stig Löfgren:
Beträffande kassetten här, 2400 baud, så är det en sak vi gjort inom Stockholmsavdelningen, och vi är inte riktigt klara med det för vi har inte testat om vi kan snabbkopiera dom ännu. Men vi har för närvarande inga avsikter att begära projektstöd för det.

Odd Rolander:
Kan Sten Staxler anse att du har fått din fråga besvarad med det svar som Gunnar Tidner lämnade här ?

Sten Staxler:
Jag accepterar att Gunnar var beredd att till verksamhetsberättelsen foga en redovisning över tillstyrka och avslagna projekt. En kort fråga till som jag tycker är intressant här. Det är hur styrelsen ser på resursfördelningen, om man ställer den i relation till de tidigare områdena vi diskuterat. Vi diskuterade ABC-bladet, vi diskuterade kassetterna, uppbyggnaden av lokalavdelningar och vi har diskuterat projektstödet. Hur mycket av totalresurserna tänker styrelsen grovt sett lägga i budgetförslaget sen för projektstöd ?

Gunnar Tidner:
Jag sa det att i den budget som vi kommer att lägga förslag till, har vi satt upp 90.000:-. Men jag vill också säga det att principerna är ju inte beroende av hur stort beloppet blir.

Sten Staxler:
Ytterligare en kort fråga. Tror styrelsen att dom orkar med det här. Vi vet ju att styrelsen är hårt belastad på många olika sätt. Tror ni att ni klarar av att administrera det här ?

Gunnar Tidner:
Annars hade vi knappast lagt förslaget.

Dag Issjö:
På vilken punkt befinner vi oss i dagordningen?

Odd Rolander:
Vi befinner oss på den 1:a asterisken efter punkten 10 på dagordningen. Styrelsens förslag angående projektverksamhet.

Kan vi därmed övergå till beslut? Är årsmötet beredda att tillstyrka styrelsens förslag, och godkänna styrelsens förslag när det gäller projektverksamheten? Svar Ja !

Jag ska kanske läsa upp att-satserna. Årsmötet har beslutat:

att godkänna de här angivna riktlinjerna för projektverksamhet,
att bemyndiga styrelsen att besluta om projektstöd,
att vid behov utfärda erfoderliga föreskrifter.

Sten Staxler:
Att foga till verksamhetsberättelsen ...?

Odd Rolander:
Det kommer att redovisas löpande alltså, det är avsikten med det. Då var vi framme vid att ta en paus på 15 minuter, vi återsamlas kl:14.30. Jag skulle vilja uppmana de som inte har registrerat in sig på ABC-80 att göra det under pausen, med ert medlemsnummer. Det serveras juice hos Marianne, hon har dukat upp för 100 personer. Utställningen öppnar kl:14.30, då kommer vaktmästarn att öppna.

>> **Punkt 15a och b.** Rapport till årsmötet angående lokalavdelningar, och förslag till reviderade normalstadgar för lokalavdelning.

Under den här punkten skall även behandlas Sten Staxlers m.fl. motion. punkten 2, 4, 5, och 9. Punkten 2 avser ABC-klubbens organisation. Punkt 4 normalstadgar för lokalavdelning. Punkt 5 medlemsregistrering och avgiftsuppbörd, och punkt 9 utvecklingsstöd till lokalföreningar och distriktskretsar. Sen ska här tas upp till behandling John Kvarnströms motion nr 1 punkten 3, förändring av ABC-klubbens administrativa struktur till decentraliserad och mer delegerande form. Här ska även behandlas hela Kjell Åke Johanssons motion.

Det vi börjar med det är alltså rapporten till årsmötet angående lokalavdelningar och förslag till reviderade normalstadgar, jag vill fråga Gunnar Tidner om han kan föredra huvuddelarna av det här förslaget. Jag tänkte sen be motionärerna att de kortfattat drar igenom motionerna i de punkter som det här avser. Vi har en tidslimit 16.30 idag när man skall in och dansa i den här salen, och då måste vi vara klara med förhandlingarna. Varsågod Gunnar.

Gunnar Tidner:
På föregående årsmöte när vi diskuterade normalstadgar så la vi då ett förslag som antogs prelimimärt. Samtidigt fick styrelsen av årsmötet ett uppdrag att penetrera frågorna och återkomma med en rapport till det här årsmötet. Och den rapporten finns med i ABC-bladet, numret med den fina vinterbilden med renarna på. I samband med att vi lägger förslaget till reviderade normalstadgar, så har vi i den här rapporten redovisat styrelsens grundsyn på frågan om lokalavdelningar och hur dom skall få stöd från ABC-klubben. Och styrelsens uppfattning är om jag får sammanfatta den, att lokalavdelningar har en viktig uppgift att fylla i ABC-klubben, bl.a. får mötesverksamheten samt kurs-studievekrsamhet bedrivas i lokalavdelningarnas regi. Vidare har vi som utgångspunkt att medlemsskapet i en lokalavdelning bör vara frivilligt. Det kommer att finnas medlemmar i ABC-klubben som inte tillhör någon lokalavdelning, antingen därför att medlemmen själv väljer att stå utanför eller därför att förutsättningar saknas att bilda lokalavdelning på den ort där vederbörande medlem hör hemma. Vidare är det utgångspunkt, och det sas också på förra årsmötet, att för att vara medlem i en lokalavdelning måste man vara medlem i ABC-klubben. Det här är inget hinder för att bilda lokala datorföreningar som inte ansluter till ABC- klubben. Vidare bör lokalavdelningarna arbeta självständigt med egna stadgar, egen budget, egen medlemsavgift som erlägges utöver medlemsavgiften i ABC-klubben, samt i huvudsak stå på egna fötter ekonomiskt.

Vad gäller det ekonomiska stödet från ABC-klubben så säger vi här att det kan utgöras av starthjälp, ett tidsbegränsat generellt bidrag samt stöd till projekt vars resultat kan komma medlemmar i ABC-klubben till godo.

Man kan allså av de 90.000:- som vi föreslår, slussa en hel del till lokalavdelningar för projekt som går i lokalavdelningarnas regi.

Sen säger vi att initiativet att bilda en lokalavdelning måste komma från lokal nivå. Med det menar vi att det kan knappast vara riksföreningens styrelses uppgift att resa ut i landet och starta lokalavdelningar där det inte finns ett lokalt initiativ att få igång dom. Men kommer det lokala initiativet så är vi beredda att stödja dom på allt möjligt sätt och lämna just den där typen av stöd som finns här. Jag tror att det räcker med den redovisningen, jag behöver inte nu gå igenom förslaget till normalstadgar, jag kan återkomma till det.

Styrelsen hemställer därför att årsmötet godkänner den redovisade synen på frågan om lokalavdelningar, att årsmötet ger styrelsen mandat att besluta om tidsbegränsat bidrag till lokalavdelning uppgående till högst 5:- per medlem i regionen, och att årsmötet antar de förslag vi lägger till reviderade normalstadgar.

Jag kanske borde tala om vad den här fortsatta stödet till ABC-klubben utöver statsstödet är tänkt att vara. Det är så om man startar en lokalavdelning, vi kan ta Stockholm som exempel, så har Stockholmsavdelningen för närvarande drygt 100 medlemmar medan det bor kanske 7-8-900, jag borde inte säga exakt, inom det område som är lämplig bas eller rekryteringsbas för den avdelningen. Och det är klart att en lokalavdelning gör en massa saker som indirekt kommer dem till godo, och under uppbyggnadstiden tycker vi att det är rimligt att man skall kunna ge ett stöd som vi då har föreslagit, tidsbegränsat och med 5:- per medlem inom den regionen. Med 800 medlemmar så skulle det alltså bli 5 * 800, dvs 4000:- per år under de två första åren.

Dieter Leve:
Jag skulle bara be styrelsen att inte bara nöja sig med att till varje årsmöte komma med reviderade förslag till lokalföreningar. Som jag har svagt minne av så har faktist årsmötet sagt till styrelsen att dom ska komma med ett handlingsförslag till bildandet av lokalföreningar och där har faktiskt så mycket som jag har sett, jag har faktiskt haft möjlighet att läsa styrelsens protokoll från hela året, att det inte förekommit någon diskussion i någon större utsträckning förrän på sista styrelsemötet. Det där har jag för mig att det var förslag från sittande årsmötet. Inte bara varje år göra nya reviderade normalstadgar. Dessutom har styrelsen inte visat någon form utav att dom stödjer bildandet av lokalföreningar, genom en aktiv uppmaning till att bilda lokalföreningar. Dessutom ville jag också styrelsen förklarar konkret att dom som sitter i styrelsen av lokalföreningar på ett eller annat sätt ingår i riksstyrelsen och inte som tidigare föreslagits tidigare, att dom bara ska ha rådgivande funktion.

Gunnar Tidner:
När vi granskade vad som sagts på föregående årsmöte så står det ganska klart att vad vi har gjort är ett visst uppdrag, vi fick inte uppdrag att bilda ett antal lokalföreningar, vi fick uppdrag att penetrera frågorna och komma med ett genomtänkt förslag till det här årsmötet, det är det vi har gjort.

Odd Rolander:
Kort replik av Dieter Leve.

Dieter Leve:
Jag kan bara inte begära tid att läsa hela årets styrelseprotokoll för att bevisa för årsmötet hur mycket det har gjorts i dom frågorna.

Odd Rolander:
Stig Löfgren hade begärt ordet.

Stig Löfgren:
Jag bara undrar, det här att vi ska försöka tvinga igång en hel rad lokalföreningar, vad finns det för motiv för det. Är det det vi vill ? Är det inte så att lokalföreningar skall bildas av sig själv och av fri vilja så som vi har gjort här i Stockholm ? Jag tycker att det inte riktigt är vår uppgift här inom riksföreningen, att tvinga igång avdelningar överallt. För bildas det inga av egen fri vilja, så tror jag inte att man kan tvinga igång några heller, vare sig med bidrag eller annat.

Odd Rolander:
Dieter, du har begärt ordet igen.

Dieter Leve:
Jag har inte sagt att man ska tvinga bildandet till lokalföreningar. Jag har bara sagt att måste från styrelsens sida, helt enkelt mer framföra möjligheten till bildandet av lokalföreningar. Det är totalt nertystat, det verkar som om det är styrelsens mening att det inte finns något intresse till att bilda överhuvudtaget, någonstans lokalföreningar. Självklart måste dom komma av sig själva, men någonstans måste man få uppmuntran, den så kallade sockerbiten. Om den inte kommer så blir det ingenting.

Odd Rolander:
Jag skulle faktiskt för egen del, vilja nämna att på föregående årsmöte, så gavs i uppdrag åt styrelsen att till nästa årsmöte penetrera frågorna, och då komma med revideringar av förslaget till normalstadgar för lokalavdelningar. Styrelsen skulle jobba med syftet, att få fram de stadgar som har föreslagits här på årsmötet. Det var alltså årsmötets beslut förra året, när vi satt här.

Gunnar Tidner har redogjort för att styrelsen har presenterat ett förslag till reviderade normalstadgar som alltså blir nästa punkt som vi skall behandla på dagordningen. Det här var alltså det uppdrag som gavs av årsmötet föregående år. Det har man försökt uppfylla i styrelsen genom att nu presentera ett nytt förslag.

Hillerfors <552>:
Jag har i Göteborg tack vare hjälp ifrån Ulf Sjöstrand kunnat i ABC-bladet nr 1/83 få in ett upprop till vårt konstituerande möte i Göteborg. Det frambringade över förväntan många personer, 27 st, och jag har fått åtskilliga telefonsamtal om att folk vill ansluta sig ytterligare. Jag vill också härmed framföra mitt tack till Ulf Sjöstrand och Gunnar Tidner för de tips och den hjälp jag fått, och vi är verkligen tacksamma i lokalföreningen att man har ställt upp. Det har man gjort. Lokalföreningarna, och det var en mening på vårt möte, kan avlasta ABC-Sverige i rätt hög mån, vad det gäller mycket av den verksamhet vi har haft. Bl.a kassetterna osv. Men jag vill framföra mitt tack också till styrelsen i detta sammanhang.

Sten Staxler:
Mötesordföranden framförde det att årsmötet hade givit styrelsen i uppdrag att just revidera dom normalstadgar osv. Men det kan ju vara värt att veta att det fanns ytterligare motioner till årsmötet. Det var bl.a en motion av Sven Wickberg som är väldigt viktig i dom här sammanhangen. Tiden medger ju inte att man rekapitulerar hela motionen, men bla framgick det där att Sven Wickberg hemställde att åtgärder skulle vidtas för att stimulera till kraftigt ökade medlemssiffror, att man däri särskilt skulle uppmärksamma dataintresserad skolungdom, och att styrelsen aktivt skulle verka för att hjälpa igång fler lokalavdelningar. Och styrelsen yttrade sig över detta och sa så här. 'Styrelsen anser att motionens yrkande ligger helt i linje med hur styrelsen anser att klubbarbetet skall bedrivas. Styrelsen tillstyrker motionen.' Och sen framgår det av årsmötesprotokollet att dom två inkomna motionerna skall anses besvarade med hänvisning till styrelsen yttrande. Det är helt uppenbart att på årsmötet så togs det också ett beslut, på motion av Sven Wickberg, som innebar att man skulle anstränga sig ganska mycket.

Larson <784>:
Jag skulle vilja säga så här, att jag har haft ett upprop i ABC-bladet, jag ringde upp, det var nästan i pressläggningstid, men jag fick in en liten blänkare i alla fall. Det var en ganska liten annons, jag fick tyvärr bara två svar på den. Men de kontakter jag hade med styrelsen bl.a., Gunnar Tidner och någon mer, jag tror det var Ulf, där fick jag definitivt inte några som helst negativa grejer. Allting står inte i styrelseprotokoll, det vill jag betona. Det är arbetet praktiskt som gäller någonting, och det måste vi hålla på. Det var vad jag ville säga.

Gunnar Tidner:
Egentligen tycker jag att vi diskuterar fel saker nu, nu diskuterar ni vad styrelsen har gjort och inte gjort, det borde vi behandlat under verksamhetsberättelsen. Vad vi har redovisat är vår syn hur vi ser på hela frågan om lokalföreningar. Eftersom det kommit upp vad vi gjort, och det påstås att vi motverkat tillkomsten av lokalavdelningar så är det skojigt att höra två representanter som säger här att vi lämnat hjälp. Sen säger Dieter Leve att det varit hemskt tyst och att vi tigit ihjäl det. Jag har i samtliga ledare som jag skrivit det här året pläderat mycket starkt för att man kommer igång. Jag har också betonat att det måste vara ett lokalt initiativ. Styrelsen kan knappast resa land och rike kring och starta den ena lokalföreningen efter den andra. Finns det inte lokal kraft som den kan vila på, då är det meningslöst att starta en sådan lokalavdelning.

Claes Schibler:
Jag tänkte på det när Gunnar sa att styrelsen inte kan resa land och rike runt. Det är klart som fan att styrelsen kan resa land och rike runt. Det är bara det att klubben betalar, så nog kan vi försörja oss hela året, det är bara att säga upp ordinarie anställning, sen kan vi resa och ha det väldigt, väldigt gott och åka runt och plädera, det är förmodligen goda middagar och allting och representation som vi får betala för. För när vi kommer till något ställe så inte fan får vi bo gratis, och inte fan får vi äta gratis. Så jag tror nog att vi kan åka runt, Gunnar kan sluta sitt ordinarie arbete och dom andra killarna också.

Dag Issjö:
Det är väl riktigt att det skulle behandlas under gången tid, under verksamhetsåret, men jag tycker att styrelsens inriktning för framtiden bör ju vara att serva framförallt medlemmar som redan finns.

Klubbens huvudmålsättning måste inte vara att växa, utan styrelsens kapacitet är begränsad, det handlar ju om arbete som utförs på ledig tid, där man inte försörjer sig i sitt dagliga arbete. Och då har man en begränsad tid till förfogande och den ska i huvudsakligen användas till att serva de medlemmar som redan finns med sån form av arbete som redan nu sker, såsom tid ning, kassetter etc. som är den huvudsakliga och viktigaste medlemskontakten.

Klubbens målsättning är inte att bygga organisationer utan klubbens mål sättning är att ha kul med datorer, utveckla sitt sinne för tekniken, osv. Administrationen vi skall hålla det är den administration som vi måste hålla för att hålla verksamheten igång. Vi skall inte utveckla någonting som är en hydra som lever på egen kraft så att säga, utan det är bara för att serva administrationen runt omkring huvudintresset för datorerna.

Odd Rolander:
Är det fler som önskar begära ordet under den här punkten ?

Olle Mauritsson:
Jag måste säga att jag tycker att det här vi hörde sist är precis tvärtemot det vi egentligen måste syssla med. Det är så uppenbart i den här församlingen, och har varit det i flera år, det är nån slags spricka i hur man egenligen vill ha det. Jag ger blanka fan i vad det står i stadgarna egentligen. Vad är det det handlar om, jo, du sa sist att vi är ett gäng som tycker det är kul att leka med datorer. Vi ska använda klubbens resurser, och sörja för att dom som redan är med har det trevligt och så där. Och om det är allas önskan ska det ju vara så, men jag pysslar lite grand med det här med herarkin, riksförening, lokalföreningar, dist rikt i biologiska sammanhang, som fältbiologerna, narturskyddsföreningen, i onitologiska föreningar, som för övrigt har den här lokalen och sånt där också. Och det visar sig efter ett antal år i sådana här föreningar som sprider sig över riket, att man behöver ett overhead i form av riksförening. Och det här startade ju med riksförening direkt, uppe på Tekniska Högskolan, för ett antal år sedan. Och den här riksföreningen måste ta ansvar för att göra precis tvärtemot vad siste talare sa här. Nämligen att inte sitta och tycka att det här är kul och det är våra resurser vi ska leka med i det gäng vi har. Utan den riksföreningen måste sprida sina ideer. Annars kan vi lika gärna hålla det här som ett litet gäng i Stockholm och så blir det ett litet gäng i Göteborg och ett i Malmö och ett i Lindköping, ett i Lund osv. Utan har man startat på nivån att skapa ett ABC-Sverige, så måste den som kallar sig ABC-Sverige sluta leka med datorer i Stockholm och ängna sig åt att se till att andra kan leka med datorer ute i landet som en huvuduppgift. Och jag lovar inför den här församlingen att det kommer att bli så i år eller nästa år eller något annat år. Förr eller senare kommer det av egen kraft att bli så att något gäng tar ansvar för att sprida sina ideer över riket. Jag uttrycker mig lite luddigt men jag är inte så van att hålla sådana här tal.

Sen kommer det på lokalavdelningarna att göras just det du ville ha, ta resurserna och leka med datorer, eller klappa hundar, eller pyssla med båtar, eller vad det är för förening du vill syssla med. Men jag tycker på något sätt att den här bunten papper som jag fick en kvart på mig att läsa igenom här, så skiner det igenom att många människor vill att vi skall sprida dom här lärorna längre ut. Och jag har faktist pratat om det här tidigare, skrev på årsmötet, skrev några rader och det finns målgrupper som vi når väldigt dåligt. Fortfarande har det inte gjorts ett dugg, tycker allså jag, vad jag har sett för att nå ut i skolorna. Det måste finnas en så där 10 - 20.000 ungdomar som egentligen är väldigt intresserade av att va med i den här klubben, men inte för 70-80 spänn om året, det måste till annat tänkande. En del av det tänkandet tycker jag faktiskt finns i en av motionerna här, där man har brutit ner avgifterna i någon slags nivåer beroende på lokalavdelningar, regionalavdelningar eller riksförening. Tjejer, hur många är det här ? Får jag be er räcka upp en hand. 1, 2 det är fruktansvärt. Med tanke på att jag personligen är övertygad om att tjejer är dom som mest använder datorer när det kommer till kritan. Varje gång jag ringer försäkringskassan eller riksförsäkringsverket eller var jag ringer, är det en tjej som svarar. Jag har förstått att det finns någonting här som inte är bra. Och jag tycker att man ska prata helt öppet om det och se till är det verkligen så att styrelsen skyddar sig , inte skyddar sig, men man lägger lite nya normalstadgar för att slippa problemet, ja då är det fel.

Jag anser att ni måste, ni där framme, måste ta ansvar för att sprida ut dom här lärorna över landet. Det gynnar svensk industri och företagsamhet.

Jag vill slå ytterligare ett slag för ungdomarna som också går och läser i de här papperen, om man tittar noga. Men det enda som på sikt kan ge rejäla ekonomiska resurser till det samhälle vi har skapat, det är faktiskt ungdomarna. Därför är det viktigt, att man organiserar upp en sån här typ av förening i fritidsgrupper och studiecirklar. Se till att det i projektanvisningarna för projekt skapas studiehandledningar för hur man jobbar med datorer. Där ligger alltså:

1. Otroligt mycket medlemmar

2. Otroligt mycket pengar för att hålla det här igång. Då är det plötsligt verksamheter som ger kommunalt och statligt stöd.

Jag säger därför, jag sade det förra eller om det var förrförra året också, jag tror i alla fall att det är någon liten sjuk grunka här som behöver diskuteras och jag tror att styrelsen skall satsa mycket, mycket mer ute i landet och koppla bort sig från det här inne i Stockholm och bilda någon slags riksförening. Ni blir ett gäng som svarar för en riksförening och plockar med de här människorna. Jag har dragit upp hela den här saken en gång i tiden, det är 25 år sedan nu, exakt från den plats vi står idag och till de som nu är riksföreningar.

Sen finns det några grejer i de här motionerna, som inte är riktigt bra.

Det är t ex att göra det här syd, väst och öst, utplockat hur som helst Det kan vara smart att organisera i form av landstingsområden. Det är också sådant som ger bidrag. Själv tycker jag inte så mycket om bidrag, men nu är det det man lever av, så det må väl vara hänt. Det är inte bra att göra indelningar utan att tänka efter. Jag vill även komma med en parentes angående Stockholmsklubben. Man kan säga att det är 30 aktiva av x-antal 100-medlemmar. Det är ett generellt Stockholmsproblem. Ni kan gå upp till vilken förening som helst, som har en riksförening, så är det så. I Stockholm finns det en väldig mängd institutioner som blir medlemmar i sådana här föreningar, men inte har ett dugg intresse av att gå på möten och sånt.

Starta en förening ute i Bromma redan nu, en sån lokal förening i stället för att Stockholm tar Bromma. Då är deltagarantalet plötsligt 80 % eller något sådant istället. Så ta inte upp Stockholm på den bogen.

Jag vill alltså att man läser igenom det här lite mer seriöst och inte avfärdar det lika lätt som styrelsen gör. Det gäller inte bara den här punkten, utan alla som kommer här nu. Man hänvisar till lite ändringar i stadgarna, och avfärdar det därför. Men läs igenom de här papperen, de innehåller några bra saker om vi vill gå vidare med ABC-klubben, annars kan vi nog tänka oss att det blir ett streck här nånstans. Det tror jag.

Odd Rolander:
Är det någon mer som vill yttra sig på den här punkten ?

Sten Staxler:
Med tanke på att vi skulle få redovisa innehållet i motionen...

Odd Rolander:
Självfallet, men vi har bara hunnit till punkten 15a än så länge, och vill väl redovisa alltsammans innan vi går till beslut när det gäller lokalföreningar och ABC-klubbens organisation. Har du, Gunnar, något att tillägga med anledning av Olles yttrande innan vi går vidare till nästa fråga ?

Gunnar Tidner:
Jag har inget att tillägga nu.

Odd Rolander:
Då kan det vara lämpligt att vi går vidare till förslag om reviderade normalstadgar för lokalavdelning.

Gunnar Tidner:
Vad vi har gjort där, är att vi dels gjort en teknisk redigering av det som var förra året, sen har vi så att säga inarbetat i förslaget hela den syn som jag redovisade tidigare. Vi har preciserat, det är alltså ett förslag som varje lokalförening får ta ställninng till, hur mycket dom vill ha med, men vi har alltså satt in några punkter som vi anser bör vara deras ändamål.

Vidare så har vi när det gäller medlemsskap betonat, att endast medlemmar i ABC-klubben, alltså den här, vår nuvarande riksförening, kan vara medlem i en lokalavdelning. Och medlem är varje medlem som anmält önskan om medlemsskap och erlagt en avgift som den här lokalavdelningen har bestämt. I övrigt så är det inga väsentliga förändringar, utan det är mest tekniska redigeringar. Det står dock lite tydligare om hur stadgeändring och upplösning skall gå till, och framför allt har vi betonat det än en gång här, eftersom vi haft lite diskussioner med Stockholm. Att vid upplösning ska lokalavdelningens tillgångar tillfalla ABC-klubben.

Sen ligger kvar sen tidigare att vi förutsätter att det bland de lokalavdelningar som finns, utser man representanter till nånting som kallas för ABC-klubbens representantskap. Och det ska då vara ett rådgivande organ till ABC-klubbens styrelse för överläggning rörande frågor av gemensamt intresse. Det är självklart att man kan se en framtida utveckling här, när det växer sig starkare och starkare.

Ni ska komma ihåg i det här sammanhanget att ABC-klubben är en relativt ny förening och den har bildats och så att säga, plötsligt upptäckt att den var rikstäckande. Jag jobbar själv inom andra föreningar på båtsidan, och där finns det en långvarig, 150-årig tradition att arbeta från dom små båtklubbarna, segelsällskapen och uppåt. Där har man skapat den här typen av distrikt och riksförening. Men innan man har den stadgan i gräsrotsnivån så är det för tidigt att skapa en sån här organisation som dessa. Därför har vi alltså nöjt oss med att presentera vår syn på hur man ska komma igång med lokalavdelningar och vilket stöd dom kan räkna med från ABC-klubben.

Odd Rolander:
Är det någon som vill yttra sig i anledning av det här förslaget till normalstadgar?

Sten Burhammar <292>:
Jag vill kanske inte så mycket om själva stadgarna, som att kommentera vad Gunnar Tidner sa om 150-åriga traditioner på båtsidan och jämför det med den här ABC-80-klubben. Om inte vi gör någonting på ABC80-klubbsidan, dels för att skaffa mera medlemmar, dels vidga vårt intresse ut lite grann just ifrån maskinen ABC-80. Så är den här föreningen om 3 år, säkert en död förening. För maskinen som sådan är, som det antyds i någon motion här, en gammal maskin och jag tror inte det kommer att bli särskilt många mer medlemmar heller i föreningen om man inte gör någonting. Det är allt jag vill säga.

Odd Rolander:
En replik av Gunnar Tidner.

Gunnar Tidner:
Vi har en särskild punkt här i vårt reviderade förslag till stadgar, där vi behandlar ABC-klubbens framtid. Vi kan återkomma under den punkten med det här.

Odd Rolander:
Fler som önskar yttra sig? Om inte, så kan vi då be Sten Staxler att presentera er motion i den delen. Det är punkterna 2, 4, 5 och 9.

Sten Staxler:
Jag är tacksam över det här tillfället att få presentera det förslag till motion som vi lagt till årsmötet. Jag skulle vilja säga som så att det är en seriös motion, och vi blir hemskt glada ifall den blir seriöst behandlad. Det är så att, bakom motionen så finns det vid det här laget rätt mycket erfarenhet. Dels är det 2 pojkar som har jobbat i ABC-klubbens styrelse, och dels finns det pojkar som har arbetat under det sista år med uppbyggnaden av 3 st sådana här lokalavdelningar som vi nu talar om. Jag tror att det finns mycket att beakta som kan vara värdefullt för den framtida utvecklingen utav ABC-klubben. Det är så att vi upplever, vi motionärer upplever det på det viset att styrelsen har gjort en begränsad insats på det här området. Detta är ingen anklagelse, vi förstår att styrelsen har haft väldigt mycket att göra, och vi förstår att det är naturligt att man ägnar sig åt dom intresseområden man har. Men vi upplever på samma sätt som flera av dom föregående talarna det så, att man måste göra nånting åt det här dels därför att tiden annars tiden löper ifrån oss, dels därför vi vinner också på det själva. Det är ju så att, om man tar en konkret historia, så är det så att programkostnaderna, det är ju det som dominerar kostnaderna för en sån här verksamhet med små maskiner, och ju fler man är som delar på programkostnaderna, ju effektivare blir verksamheten, desto mindre slipper var och en bära. Och det är ju ingen tvekan om att det är ju i skolor och på företag osv. så finns det en massa resurser, som jag hoppas kunna visa för er som man kan ta till vara och som på det viset ger stora tillskott tror jag i verksamheten. Jag ska börja med att tala om, hur jag upp lever dom vinster som man kan få fram för den enskilde medlemmen med det här förslaget. Sen ska jag redovisa själva förslaget som sådant, och därefter ska jag komma till vinsterna igen, så får ni se ifall ni tror mej eller inte.

Odd Rolander:
Sten Staxler, jag vill bara påminna om vi måste ha utrymt den här salen kl:16.30 idag, så att, jag bad att motionärerna ska försöka att göra en kort presentation av förslaget.

Sten Staxler:
Jag ska försöka att begränsa mig så långt det går. Om vi tittar på fördelarna för den enskilda medlemmen, så upplever jag alltså att ju fler medlemmar vi är, ju mindre belastas var och en utav all gemensam verksamhet. Ju billigare program osv. får vi. Jag tycker också att det är värdefullt att man ska kunna fritt välja mellan att vara med i lokalföreningar och distriktskretsar och riksorganisationen beroende på var man har sitt intresse någonstans. Vi har försökt att konstruera ett system som innebär att det är enkelt för medlemmarna, man har en enda avgift som man får på ett enda postgiro, vid ett enda tillfälle. Och sen kan man då styra hur man vill ha resursfördelningen mellan riksorganisation, distriktskretsar och lokalföreningar genom att fatta beslut om det på årsmötena. Jag tror också att det här förslaget innebär att man kan bygga upp erfarenheter utav ABC-800 i betydligt större omfattning än tidigare. Och det tror jag är viktigt därför jag tror att ABC-80 kommer antingen att utvecklas mot ABC-800 eller att dö. Det är dom 2 huvudlinjerna som jag tror är rimliga i utvecklingen. Det är därför väldigt värdefullt att ta till vara allt som har med dom kommande maskinerna att göra. Jag tror att man kan nå närkontakt i en lokalförening som man inte kan få i en riksorganisation där man sitter ensam var för sig. Man kan få fram ett vidgat utbud utav informationsmöten, utav kurser, utav studiecirklar. Jag tror också att man kan få en vidgad tillgång till massa resurser som finns hos skolor, företag, hos kommuner, hos leverantörer genom att man aktivt går in och jobbar lokalt. Det kan vara värdefullt att ha nära tillgång till expertis kanske i distriktet också, så man kan jobba ihop inom en lite större region. Att placera ut monitorer i distrikten, så att man slipper och sitta i jätteköer inpå monitorn här och att betala dyra pengar på komunikationen. Jag tror att det är värdefullt om man kan få till stånd ett sammarbete mellar lokalföreningar, om en håller igång ett informationsmöte här, så kan andra komma dit och lyssna och sen håller dom igång ett informationsmöte, då kan människor komma över till dom och på det viset få dela på en massa aktiva insatser.

Jag tror också att det är värdefullt att ha en ordning på det centrala arbetet, att man har en uppgiftsfördelning så att människor ute i landet vet vem som gör vad. Jag tror också att en sån där arbetsordning kan leda till att man får en hel del försummade områden, vi har en massa försummade områden, som man kan täcka i en arbetsordning. Det finns en hel lång rad utan att jag vill fördjupa mig i dom för ögonblicket, och det är fullt förstårelligt med den arbetsbelastning som styrelsen har. Jag tror också att vi kan få fram mera stadga i verksamheten om vi förstärker verksamheten, genom regelbundna utgivningar av ABC-bladet, kända deadlines för manus osv. Förstärker vi alltså redaktionskommitten så innebär det att vi får en naturlig stadga i den här verksamheten. Och på motsvarande sätt upplever jag att vi kan få in lokala nyheter i bladet på ett effektivt sätt. Vi kan åstakomma nya arbetsgrupper under ett arbetsutskott, som kan jobba med just sådana försummade områden, som maskinvarutest, kompabilitetsfrågor, standardisering, ungdomsfrågor, ABC-800 frågor och sånt. Det är i grovt sett de fördelar som jag upplever att man kan åstakomma. Nu ska jag bara kort skissera själva förslaget så att ni ser hur det ser ut. Så ska vi se ifall ni själva tror på det efter sen. Här är alltså en kostym skissad för ABC-klubben som man kan växa i precis i den takt som man själv tycker är rimligt. Finns det intresse att skapa en distriktskrets eller en lokalförening där, så gör man det. Det är alltså ingen bindning, jag upplever det tvärtom, att styrelsens förslag är en toppstyrd bindning som gör att man inte för framtiden har dom utvecklingsmöjligheter som är tänkbara och troliga. Här är alltså 3 st olika nivåer som ni ser.

1. ABC-Sverige, det nuvarande

2. Distriktsnivåer, varav Stockholm är en början och Göteborg en annan början. Varför inte försöka att åstakomma motsvarigheter i södra Sverige, i östra Sverige och i norra Sverige, så har vi det hela rullande litegrann. Och dom kan sen bidra till, ni har ju hört att styrelsen orkar inte resa land och rike runt för att hjälpa till att få igång lokalföreningar. Jag tror att distrikterna kan göra det på ett helt annat sätt, dom har nära till lokalföreningarna och kan få igång verksamheten genom att dom känner människorna, kan få lokalföreningarna att samarbeta osv. Den där distriktsindelningen kan man göra precis hur som helst, det här är bara ett utkast, jag vet att göteborgarna har lite synpunker på det, dom vill ha lite mindre där och lite mer på andra ställen. Det är bara ett första utkast, nån form utav distriktsindelning skulle man kunna börja med. Passar inte den sen, då justerar man den sen framigenom. Man kan låta distrikten dela sig, och man vill gå över i landstingsform eller nått i den stilen så småningom. Det är ganska gott om möjligheter. Om man tittar på själva ABC-Sverige, topporganisationen här, så är det bara en vidareutveckling utav den organisation, på så sätt att tanken är att försöka åstadkomma, vi är en riksförening numera, att försöka åstadkomma en styrelse som har representanter i sig från hela landet. Att man har ett av praktiska skäl och i största möjliga utsträckning ta till vara dom resurser som finns nu, dom personresurser som finns. Att man har ett arbetsutskott som kanske arbetar i Stockholm i ganska stor utsträckning, självklart ska det vara med folk utifrån landet där också om det går, men av praktiska skäl, och av kontinuitetskäl kan det vara rimligt att ha en sorts arbetsutskott i huvudsak i tillbörja med i Stockholmstrakten. Och att dom sen bildar självständiga kommiteer typ redaktioner, programkommitte, förstärkta redaktionen, förstärkta programkommitteer och andra grupper i den utsträckning man tycker det är motiverat för att klara dom här försummade områdena, test utav olika saker, kompabilitetsundersökningar, standardliseringsfrågor, uppbyggnaden av lokalavdelningar, projektval i den här projektstyrningen som styrelsen har tänkt sig, titta på ABC-800 ytterligare, och tar till vara i första hand, och kanske allra viktigaste ungdomarnas intresse. Den där arbetsordningen finns i ett förslag, det är alltså ett arbetsutskott, ett förstärkt arbetsutskott som man fyller ut i den utsträckning det finns förutsättningar för det med ett antal positioner typ projektansvarig, för att hålla ihop de här projektvalen, programordförande bör sitta där som håller i programverksamheten, redaktören bör sitta där förstås, man skulle kunna ha ungdomsledare, man skulle kunna ha materialförvaltare som bidrar till materialutvecklingen genom kontakter med leverantörer osv. Och man skulle kunna bygga upp ett centralt register som fungerar bättre än det idag. Man har alltså möjligheter att skapa förutsättningar, tror jag som är väldigt värdefulla. Styrelsen har inte exemplifierat vad man menar med lokalföreningar, men jag tror att det är angeläget att man gör klart för styrelsen vad lokalförening egentligen och va för någonting. Lokalförening kan vara många olika saker egentligen, och det är tillämpbart på allihop dom här. Det kan vara en distriktskrets alltså, det kan också va nånstans ute i en kommun, där man har en ABC-klubb, men det kan också vara en skola, där man har en dataklubb, och kanske en del av den dataklubben är en lokalavdelning i ABC-klubben, man kan tänka sig företag med en dataklubb där en del i dataklubben är en lokalavdelning i ABC-klubben. Det finns alltså flera olika möjligheter, och jag tror att det är väldigt väsentligt att observera här kan man alltså få fram stora stödresurser, verkligt stora stödresurser för ABC-klubbsverksamheten som mångfalt uppväger eventuella förluster som man kanske tror att man kan få på annat håll. Jag vill bara illustrera det med ett par exempel. Vi har alltså en av dom här lokalföreningarna, det är teleplans datorklubb. Vi lyckas med via medlemsavgifter, vi är ca 50 st, via medlemsavgifter skakar vi ihop 1.500:-. Det är vad resurser vi kan åstakomma via medlemsavgifter, 30:- per skalle, 50 st. Men ifrån företaget så satsas det 60.000:-. Alltså otroligt mer än det vi själva åstakommer via medlemsavgifter och vi får utnyttja lokalerna fritt, sammanträdersrum och allt det där i den utsträckning dom inte är upptagna i företagets normala verksamhet, vi får utnyttja datakraften fritt i den mån den inte är utnyttjas i företagets vanliga verksamhet. Vi får utnyttja dom programvaror som finns där, som företaget har köpt in, och värdet utav detta är otroligt mycket större än dom enstaka tusenlappar som vi kan åstakomma med våra medlemsavgifter. Om vi tittar på Härsby datorklubb som är den andra klubben i en skola alltså, som jag råkar vara inblandad i, så är det i stort sätt samma situation där, skolungdommarna kanske betalar 30:- var och är ett 50-tal vilket innebär att man skakar ihop via medlemsavgifter kanske 1.500:- eller i den storleksordningen. Men samtidigt har dom alltså skollokalerna och jobba i, dom disponerar dom fritt när dom inte utnyttjas för undervisning förståss. Dom utnyttjar maskinerna fritt, dom har 5 ABC-800 och 5 ABC-80 och kommer att få 5 nya skoldatorer. Det är alltså väldiga resurser som vi aldrig skulle kunna nå på annat sätt om vi inte bildade skolföreningar. Och dom får bidrag, dom har inte fått det ännu riktigt, men de hoppas i ganska stor utsträckning, eftersom de håller på att bygger upp den här. Vi har fått löfte om bidrag från Hem & skolaföreningen, STU har sagt att dom nog tycker att det här är intressant som sjutton, för då kan dom få en ny värdering, en effektivare värdering av dom nya skoldatorerna, SÖ har sagt att dom kanske kan gå in med bidrag här med hänsyn till att få fram erfarenhet kring skoldatorerna osv. Det finns kommunen förstås, det finns leverantörer som vi kan tigga om litteratur och programvaror och gud vet allting. Jag tror att motivet att hjälpa ungdommarna innebär att man kan skapa massor av resurser som är omöjliga att få fram på annat sätt. Sen är det ju så att ABC-Stockholm finns också med i bilden här, som den tredje utav så kallade lokalavdelningar. Där vi kanske är ett 100-tal i runda tal. Vi har 30:- i medlemsavgift vilket innebär att vi får fram 3.000:-. Det är alltså otroligt lite att röra sig med i dom här sammanhangen. Men det vi kanske kan hoppas på är att få fram fria lokaler från kommunen, få fram aktivitetsstöd från kommunen, och få fram leverantörsstöd på olika sätt genom att tigga människor på program och datorer och sånt. Och dom sammanlagda resurserna är alltså otroligt mycket större än det vi kan åstakomma, i det här fallet ska jag kanske inte säga otroligt mycket större, det är kanske inte samma proportioner där som i dom två andra klubbarna. ABC-Stockholm är inte särskilt rik, men jag tror i alla fall att vi kommer att ha möjligheter att vidareutveckla verksamheten så att vi får fram betydligt större resurser än dom som medlemmarna har möjlighet att satsa. I det här organisationsförslaget ligger alltså då också ett förslag till medlemsavgift och täckningsbidragsstyrning av det här. Vi ser alltså framför oss här tre nivåer, riksorganisation, distriktskrets och lokalförening. Och att det är fritt för medlemmarna att ansluta sig var dom vill, vill dom gå in i en lokalförening så får dom det, vill dom gå in i distriktskrets så får dom det, och vill dom gå in i riksorganisationen så får dom det, helt fritt. Samtidigt betalar man bara en enda avgift, samma avgift, på samma postgiro, vid ett enda tillfälle upp till vårt gemensamma register i ABC-klubben. Och sen har man då beslutat på årsmötet att utav dom här bidragen som går in så fördelar man det på något rimligt sätt på dom här olika nivåerna. Så kan man på det här viset göra det väldigt enkelt i medlemmarnas synpunkt och samtidigt styra utvecklingen med avseende på resurser precis som man vill mellan riksorganition, distriktskrets och lokalavdelningar. Och slutligen är tanken den att man skulle kunna, i förslaget ligger det ett utkast, man kan diskutera det, det finns alla möjliga varianter, där man helst bör hålla ner junioravgifterna så mycket som möjligt. Och där göra en fördelning på något sätt mellan dom här tre nivåerna, lokalförening, distriktskrets och riksorganisation, när det gäller lokalföreningsmedlemmarnas avgifter som gör att dom har en del pengar tillbaka i verksamheten som stimulerar dom att hålla igång på sina respektive ställen. Detta är grovt sett innebörden i det här förslaget och jag hoppas att ni tror på att det kan ge en väldig massa för delar. Att det är ett seriöst förslag och att vi vill ha det seriöst behandlat och att det kan ge ABC-klubben en väldigt massa fördelar. Inte minst den ekonomiska redovisningen bör ju va uppenbar för var och en att vi kan skapa en massa tillskottsresurser på det viset.

Odd Rolander:
Jag tittar på klockan och ser att vi har 1 timme och 5 minuter kvar, vilket innebär att jag föreslår årsmötet att vi inför en tidsbegränsning när det gäller de punkter som ska behandlas om vi ska ha en möjlighet att hinna med det här överhuvudtaget. Jag skulle föreslå 10 minuter per punkt som återstår på dagordningen, annars har vi inte en chans att hinna med det här, eller får jag något annat förslag av årsmötet hur vi ska klara av att handlägga årsmötet ?

Det måste ju naturligtvis bli en ganska hård styrning, tidsmässigt, av de inlägg som görs. Jag får uppmana alla att begränsa sig för att vi ska ha en chans att hinna med den här dagordningen. Kan vi bestämma att vi tidsbegränsar de olika avsnitten som ska gås igenom nu till 10 minuter per avsnitt ? Svar Ja.

Stig Löfgren hade begärt ordet som är vice ordf. i ABC-Stockholm.

Stig Löfgren:
Jag hade bara en liten kommentar till föregående. Jag tycker att det var ett fantastiskt luftslott och den här så kallade kostymen tycker jag nog lite grann är övertro på papper, därför att vi har ju lite erfarenhet från ABC-Stockholm om en liknande organisation från början fast kanske i något mindre skala. En massa olika arbetsgrupper och avdelningar som skulle göra det ena och det andra och det enda som konkret kan bli det är när man praktiskt jobbar och det är väl vad vi har kunnat åstakomma också med ett par av dom punkter vi har jobbat med, resten har inte blivit någonting alls. Och jag vet inte egentligen om det finns någonting inom Sverige som är så stort att man kan få in den i den här organisationen som här är föreslagen. Så jag tycker att det är mycket tro på att papper ska jobba utav sig själv.

Odd Rolander:
Kan vi, om det inte finns några fler synpunkter på det här just nu, gå över till John Kvarnströms motion 1 punkten 3. Kan Kvarnström kort föredra innehållet i den, det berör också den administrativa strukturen i ABC-klubben.

John Kvarnström:
Det har redan framförts dom bra förslag som jag ansåg att dom skulle framföra här, så jag behöver inte säga mer utan lämnar över mikrofonen till den som höll den.

Odd Rolander:
Och sen har vi under den här punkten kvar Kjell Åke Johanssons motion som avser stöd till lokalföreningar. Vill du kort presentera ditt förslag.

Kjell Åke Johansson:
Kan valberedningen uppträda som motionärer så kan väl medlemmar av styrelsen göra det.

Mitt förslag handlar alltså om stöd till lokalföreningar, och det tänkte jag ut medan jag var sjuk i början här av månaden. Varför är det så svårt att få igång lokalföreningar. Förmodligen är det för att ABC-klubben gör allting, vi skickar ut en tidning, vi skickar ut kassetter osv. Vi har till och med en monitor i Bromma. Det finns inte så mycket över för lokalföreningarna att jobba med, mer än att träffas. Genom att det inte finns så mycket aktivitet för lokalföreningarna kvar så att säga, så är det svårt att motivera folk i lokalföreningar att betala en hög avgift, då vill man alltså ha stöd på olika sätt. ABC-riksföreningen ska betala pengar till lokalföreningen eller man ska få bidrag på olika håll och kanter.

Jag tror alltså att lokalföreningar ska stå på egna ben, och då måste man också hitta en verksamhet att arbeta med. Och den verksamhet jag tror finns för lokalföreningarna, det är att hålla en egen monitor, men den ska man då betala själv. Idag ringer ju folk till monitorn här i Bromma och lägger ner stora pengar på telefonsamtal, med en lokal monitor slipper man ifrån den här höga telefonkostnaden. Och då kan man kanske acceptera att betala en slant för att ha en lokal monitor. Vi skulle alltså försöka att få det därhän att folk istället för att betala pengar till televerket betalar dom till sin lokala förening. Det finns dom som berättar att dom har en telefonkostnad på en tusenlapp i kvartalet och så där.

Odd Rolander:
Hilleryd har begärt ordet.

Hilleryd <552>:
Allt är nog bra som Kjell Åke Johansson säger. Man får ju ändå betänka att det finns också ideella saker och ting, vi har ju haft Göteborgsmonitorn här i åtanke enligt vad Kjell Åke Johansson sa. Men tyvärr har den kvaddat då och då, och Christer Löfkrans som vänligen har ställt upp med den här och ställt den till förfogande för oss som inte bor i Stockholm och som får lägga ner upp till 1.200:- till 1.500:- i kvartalet på telefonsamtal via modem och så vidare till monitorn. Vilket jag tycker är helt onödigt, och därför så har jag sparkat igång, och försökte med det här uppropet komma igång med en lokalavdelning och distriktkrets i Göteborg, för att i någon mån begränsa dom telefonkostnader som våra medlemmar i västsverige har. Men jag frågade på mötet om det var för mycket med 125:-, det tyckte man var alldeles för mycket i årsavgift till en lokalavdelning. 30:- sa man, inte mera. Men på 30:- och kanske 300 medlemmar är ju futtiga 9000:-, och för det får man ju knappast någon monitor för. Det var alltså mitt inlägg i det hela, men vad Christer Löfkrans eftersökte i det här, jag ska fatta mig mycket kort i fortsättningen, vad han räknade med var, att om den här monitorn går åt skogen, så måste alltså våran distriktskrets ställa upp med dom reparationskostnader som det medför. För att vi kan inte hålla med ca 3.000:-, mellan 2.500:- och 3.000:- som det hittills har kostat för reparation av diskdrivar osv. osv. och så vissa telefonkostnader som man själv får ha och transportkostnader till reparation. Så han var inte glad över dom utgifter han har fått. Därför sa jag till honom att då måste alltså en distriktskrets få eventuellt bidrag till att täcka detta. Och därför vill jag be styrelsen och det sittande mötet förklara hur vi skall göra här med Göteborgsmonitorn som onekligen kommer att avlasta Stockholmsmonitorn. Jag vore tacksam för ett svar och jag tackar för ordet.

Kjell-Åke Johansson:
Jag tycker att ni ska skilja mellan medlemsavgift och avgift för att få använda monitorn, det är väl självklart att era medlemmar bör betala för den här möjligheten att använda en monitor. Jag tycker också att dom som bor i Stockholm ska betala för sin monitor. Det ligger alltså med i det här förslaget. Och jag tycker över huvud taget att det är väldigt konstigt det här att man lägger ned väldigt mycket pengar på sin hobby. Man köper en dator för 8, 9, 10.000:-, och ett modem för ett par 1.000:-. Men en medlemsavgift får inte bli mer än 25:- till 30:-, helst ska det vara gratis. Helst ska man ha betalt för att vara med i klubben, det är lite konstigt, va?

Stig Löfgren:
Ja, jag håller med om att lokalavdelningarna skulle kunna hålla sig med egna monitorer, men ett problem är kostnaderna och där skulle jag bara vilja tala om att jag haft samtal med Luxor där, och där har man alltså ställt i utsikt att välvilligt behandla framställan från lokalavdelningar om lån av monitor, ett par stycken. Så det är möjligt att vi kan få en viss hjälp från det hållet.

Odd Rolander:
Styrelsen har i ABC-bladet redovisat ett yttrande över det här organisationsförslaget som har framförts av Staxler med flera, och får jag be Gunnar att du föredrar de punkter som gäller det som har berörts här i motionen, kort.

Gunnar Tidner:
De punkter som vi tar upp i det här avsnittet det är ABC-klubbens organisation, det är normalstadgarna, det är medlemsregistrering och avgiftsuppbörd och det är det här utvecklingsstödet. Vad som gäller de senare, utom det här med organisationen, så hänvisar vi bara till vårt egen rapport rörande lokalavdelningar.

Vad gäller organisationen, när vi fick det här förslaget, och det kom, jag kanske ska tala om hur det damp ned hos oss. Det var valberedningen som ville ha ut ett upprop, och de åtog sig jobbet att samtidigt göra en organisatorisk förändring av ABC-klubben och att efterlysa folk att gå in i den nya organisationen, ungefär som om det redan var beslutat att ändra organisationen. Och då sa vi från styrelsens sida, att det inte är rätt sätt att göra det här. Kommer ni som personer, med en motion, ska vi behandla den seriöst. Ert upprop bör vara neutralt. Men vi tyckte att det ändå fanns skäl att diskutera det här, så att vi inbjöd till en överläggning med alla som hade någon funktion i ABC-klubben. Vi inbjöd hela Stockholmsavdelningens styrelse, vi inbjöd revisorerna, vi inbjöd dom som var med i redaktionen och screeningsgruppen, Över huvud taget alla som på något sätt varit engagerade som funktionärer och var väl förtrogna med klubbens verksamhet. Och då blev det faktiskt så att ingen med ett enda undantag - jag kan nämna att det var Jan Kvarnström som har lämnat en motion i det här - ställde upp på det förslaget. Och då tyckte sig styrelsen ha ett väldigt stöd. Vad man inte ställde upp på, det var den här distriktsindelningen. Och vi tycker då i styrelsen att säger man nej till distriktsindelningen, och det är den vi framförallt inte tror på, då faller mycket av det här andra.

Sen är det självklart att det finns en hel del bitar, och det har jag också sagt i förslaget, som är bra, som man kan ta fasta på i fortsättningen. Men vi betraktar det, som Stig Löfgren sa också, det är inte en kostym, utan en pappersprodukt, ett luftslott, och det vilar på väldigt liten realistisk grund. Tittade man på de ekonomiska konsekvenserna, så blev vi i styrelsen övertygade om att det här var att riva ner all den verksamhet som vi under 3 år, med stor möda och mycket arbete byggt upp, och i stort sett överlåta åt fältet att bygga upp den på nytt efter bästa förmåga. Förslaget skulle alltså beröva ABC-klubben de centrala medlemsresurserna. Man tänkte sig att man skulle taxera ut på medlemsavgiften, tillräckligt mycket för att driva de här kretsarna och lokalavdelningarna.

Det betyder att då skulle vi få lägga fram en helt ny budget, nu kommer vi in på ekonomi och jag ska inte gå händelserna för djupt i förväg, men detta är alltså skälet till att vi går emot förslaget. Jag tycker att det i mångt och mycket är en skrivbordskonstruktion, finns intressanta förebilder från andra områden, men det är inte moget att införa det här i ABC-klubben nu. Det blir hemskt tungrott, jag ska bara nämna en liten punkt. Under organisationen så tänker man sig att man ska ha en styrelse som representerar hela landet. Det blir enormt tungrott om en styrelse inte kan träffas under enkla former utan man ska betala resor upp och ner för att alla ska kunna vara med. Då säger man att man har ett arbetsutskott i Stockholm, och det gör hela jobbet. Men hur känner sig en styrelsemedlem som är vald utifrån landsorten, som är med i styrelsen, och ansvarig för alla beslut. Den medlemmen måste givevis hållas löpande informerad om styrelsearbetet.

Det blir tungrott att göra på det sättet. Jag talar utifrån egen erfarenhet, jag har en bakgrund från Svenska Seglarförbundet, jag har varit ordförande i en rikstäckande kommitte, jag har varit med i andra organisationer också på det lokala planet. Och det är en enorm skillnad i arbetsbelastning att driva en verksamhet när man ska ha representanter från hela landet och gemensamt få hela gruppen med sig på dom beslut som fattas. Jag är övertygad om att det finns andra här i salen som har liknande erfarenheter och kan instämma i detta.

Odd Rolander:
Det finns folk som har begärt ordet här, först Larsson och därefter Kvarnström och Sten Staxler.

Larsson <784>:
Jag skulle poängtera att det förslag som är ställt här av styrelsen, den stadgeändringen, den ger icke någonting för omöjligt att man försöker driva ut i lokalföreningar, tvärt om. Det öppnar vägar för att man ska driva ut till lokalföreningar så mycket som möjligt. På sikt är jag med på det, jag är till och med är villig att säga att det är en riktig lösning, vi måste komma ut till gräsrötterna med jobbet också. Men låt oss försöka ta det lite pö om pö. Vi behöver inte slåss mot varandra om detta, vi kan ta det på sikt, och jag tror att det kommer gå vägen. Då kan vi gå enade fram istället för att slåss, det tycker jag är vettigare.

Odd Rolander:
Det är Jan Kvarnström och Sten Staxler och sen har jag dragit streck för den här debatten på den här punkten. Vi har redan överskridit de 10 minuter som vi har enats om för att kunna hinna vidare.

John Kvarnström:
Jag vill bara säga det att det är en principiell grej som jag tycker att man inte ska vara rädd för förändringar, även om dom kan synas lite komplicerade lite grann, man ska alltså ta dom här förändringarna, för det finns alltså ett behov ifrån landet, mina erfarenheter av hur det har fungerat är mycket dåliga generellt sett, hur det har fungerat här med svårigheter av olika slag. Så att jag tycker man ska, årsmötet har inget att förlora på att pröva något nytt i princip, det är min inställning. Jag tycker att Sten Staxlers förslag är en bra bas för en diskussion i varje fall.

Sten Staxler:
Det var så att ABC-bladet med den här motionen och styrelsens ställningstagande kom ut först i början utav den här veckan. Och vi hade hoppats att styrelsen skulle ställa sig positiv till det här. Men konstaterar då att dom på diverse motiveringar tänker rekomendera att den här motionen avstyrktes i sin helhet. Och det gjorde att vi upplevde att den inte var seriöst behandlad. Och därför satte vi oss ner för att på alla väsentliga punkter försöka jämföra konsekvenserna utav styrelsens förslag och motionens förslag. Nu har ju tiden varit väldigt kort, så att den som fullständig jämförelse naturligtvis inte är genomförbar till 100%. Men vi har i alla fall försökt att göra det på ett överskådligt sätt. Och vi har plockat samman lite papper mer eller mindre rykande färska, av det skälet att vi inte haft tid. Styrelsen kommer ut med detta då på måndan och vi konstaterar att det är ett avstyrkande av motionen i sin helhet. Man vill inte ens diskutera enskilda punkter i den. Och vi tror att styrelsens erfarenheter utav lokalavdelningar är betydligt mindre, betydligt mindre, än dom motionärers som står bakom här, som alltså jobbat praktiskt med det här. Och jag tror att var och en seriös betraktare som läser igenom styrelsens argument och motionens argument kommer uppleva att det ligger en, ja att man bör inte avslå motionen i sin helhet, utan man bör seriöst överväga dom olika delarna i den. Det kan inte hindra man inte bör modifiera dom här och var. Det kan man gott göra.

Odd Rolander:
Jag får tacka för det här inlägget av Sten. Jag vill dock påminna om att vi ju faktiskt har delat upp handläggningen av motionerna på olika punkter. På det viset är det ju endast frågan om lokalföreningar och ABC-klubbens organisation som vi behandlar här.

Jag får då som ordförande göra så att jag uttalar, att det som här föreligger för årsmötet att fatta beslut om, det är alltså frågan om lokalföreningar och ABC-klubbens organisation i enlighet med motionärernas förslag. Styrelsens förslag innebär att styrelsen anser att årsmötet ska avslå motionerna i de här delarna. Och då börjar jag med att ställa frågan, är det årsmötets uppfattning att vi skall avslå motionerna?

Votering är begärd och måste verkställas. Och då får jag be justeringamännen att träda i funktion.

Gunnar Tidner:
Kalle Lindström och David Aronsson

Odd Rolander:
Då tar vi om det här. Då börjar vi med, den som anser att vi ska följa styrelsens förslag att avslå de här motionerna räcker upp en hand.

Det är alltså 40 medlemmar som har röstat för styrelsens förslag.

Den som röstar för att de motioner som är framlagda skall bifallas räcker upp en hand.

Jag finner att årsmötet har beslutat att avslå motionenerna, det är uppenbart mindre än 40 som räcker upp sin hand.

Därmed har årsmötet beslutat att följa styrelsens förslag på den här punkten om lokalavdelningar. Alltså styrelsens hemställan att årsmötet godkänner den redovisade synen på frågan om lokalavdelningar,

att årsmötet ger styrelsen mandat att besluta om tidsbegränsade bidrag till lokalavdelning uppgående till högst 5:- per medlem i regionen samt

att årsmötet antar det reviderade förslaget till normalstadgar.

Det är alltså innebörden av årsmötets beslut. Kan vi besluta så ? Svar Ja.

>> **Punkt 11.** Val av ordförande och vice ordförande samt övriga styresledamöter och suppleanter för ett år.

Här föreligger en motion av Sten Staxler med flera och det är punkten nr 3 som gäller ABC-klubbens styrelse och den bör ju behandlas först innan man går till val, eftersom den innebär en annan sammansättning av styrelsen.

Förslaget innebär att till styrelsen välja de personer från hela landet som föreslås av valberedningen. Det är vad motionen innehåller i den punkten. Valberedningen har dock redovisat här på förmiddagen att man inte har kommit med något förslag.

Innebär det att årsmötet anser att vi kan lägga den här motionen till handlingarna. Svar ja.

Sten Staxler:
Som framgick inledningsvis så framförde Jockum en rapport från valberedningen. Och den redovisade alltså att förutsättningarna för att genomföra det här, att prata med människor runt omkring i landet har inte funnits. Därför att för det första så kom alltså uppropet ut i tid ningen först i måndags, och då begär man alltså att människor uti landet ska hinna läsa det, ska hinna fylla i en kryssblankett, och skall hinna skicka in den till valberedningen, som ska hinna bearbeta den till på lördag. Det är som jag upplever det en orimlighet. Och så har vi också bett att få utdrag ur registret, där man har via postgiroblankett talat om man vill hjälpa till eller inte. Och det får vi alltså två dar, vi har begärt det då kring årsskiftet, och vi får det två dagar innan årsmötet. Utav Jockums framställning så visar det sej att det alltså inte funnits några förutsättningar för valberedningen att arbeta. Och hemställan från valberedningen sida det var 4 saker. Att foga valberedningens rapport till årsprotokollet, att utse funktionärer på medlemmarnas egna förslag efter att ha tagit ställning till ABC-klubbens organisation och att uppdra åt kommande styrelse att överlämna utdrag ur registret över ABC-klubbsmedlemmar som förklarat sig beredda att hjälpa till, till valberedningen senast två månader före årsmötet, dvs. inte 2 dagar före årsmötet, utan 2 månader före årsmötet. Man måste alltså kunna prata med människor om sånt här ett tag och dom måste kunna fundera på sakerna. Och likadant så hemställer vi också till årsmötet att man beslutar att uppdra åt kommande styrelser att bereda valberedningen ocencurerad plats för upprop till medlemmarna, att föreslå funktionärer, i två på varandra följande ABC-blad, varav det sista bör komma ut senast tre veckor före årsmötet. Det är alltså valberedningens framställan. Att foga valberedningens rapport till årsprotokollet, att själva utse funktionärer, att uppdra åt kommande styrelse att ställa register till förfogande senast 2 månader före årsmötet och att ställa plats till valberedningens förfogande så att det kommer ut i ABC-bladet senast tre veckor före årsmötet, då kan det finnas realistiska möjligheter att arbeta med det här.

Odd Rolander:
Sten Staxler, jag är ledsen att jag är tvungen att avbryta,

Jag vill bara erinra årsmötets deltagare om, att valberedningen utsågs på förra årsmötet, och alltså har haft ett helt år på sig att arbeta för att få fram kandidater till den nya styrelsen. Valberedningens enda uppgift, enligt föreningens stadgar är att föreslå personer att ingå i den nya styrelsen. Några andra uppgifter är över huvud taget icke tillagda valberedningen i ABC-klubben.

Jag vill lägga min personliga synpunkt på det här med publikation i tidningen, i ABC-bladet, av en 26-sidig rapport, alltså motion med motiveringar. Det kostar oerhört mycket pengar om man ska gå den vägen, och det bör medlemmarna vara medvetna om, och i så fall fatta ett beslut om det.

Men det lär föranleda en justering av budgeten om man ska orka med den biten. Men valberedningen har alltså haft ett helt år på sig att jobba från förra årsmötet, så jag tror inte man kan säga att ni bara haft några dar på er.

Sten Staxler:
Jag tror att det är svårt att hitta en mera ambitiös valberedning, vi satte alltså igång i november, i mycket god tid före årsmötet, och gjort vad vi kunnat. Det är den ena synpunkten jag vill framföra. Den andra synpunkten är att det kostar naturligtvis pengar, men här i en sån viktig fråga för ABC-klubben, så är det alltså portoavgifter det rör sig om i en budget på 500.000:-. Jag upplever att man undanhåller klubbmedlemmarna information som kan påverka den framtida utvecklingen utav klubben.

Gunnar Tidner:
Jag vill bara lägga till att styrelsen i ABC-bladet nr 3-82 satte in de textdelar från det sent inlämnade uppropet som innehöll uppmaning till personer som ville engagera sig i ABC-klubben att ta kontakt med valberedningen, och sen var dessa namngivna. Vad Sten säger om att få ett registerutdrag här, så är det riktigt att han framförde det, och jag beklagar om han inte fått det tidigare. Men det hade varit hur enkelt som helst att stöta på igen. Det var inte någon ovilja från vår sida. Ni fick det så fort ni stötte på igen. Från det att ni sa det första gången i december så återkom ni aldrig, och det har vart hemskt mycket annat.

Man har stött på att vi ska ut ur lokalen, egentligen klockan 16.00. Genom att vi i så fall hjälper till att röja här när vi går så kan vi stjäla till oss några minuter. Men det här gör vi med dem som kommer efter oss goda vilja.

Odd Rolander:
Det är djupdykare i Vidängssalen, det kommer dansare hit.

Gunnar Tidner:
Jag ska förklara hur det ligger till. Vi har i god tid reserverat den här lokalen för betydligt längre tid, fram till kl: 18.00 Sen har dom shabblat på fritidskontoret, och gjort en dubbelbokning, och därför sitter vi i den sitsen. Det var absolut inte vår mening att få det så här, vi trodde att vi åtminstone skulle kunna vara kvar till kl: 17.00.

< > : Jag vill påpeka en annan sak. Vi har visserligen 500.000:- i omsättning, men det är bara 27.000:- i rörelseresultat i alla fall. Det är nålpengar i dom bitarna, det är mycket, mycket lätt och missa dom 27 tusenlapparna också. Och då ligger det på minus.

Odd Rolander:
Vi har hört redovisas arument här från valberedningens sida för att årsmötet ska fatta beslut om hur valberedningen ska agera framöver, jag vill för att korta ned den här debatten, återgå till den fråga som jag ställde tidigare:

Är det årsmötes uppfattning att vi inte ska behandla den här motionen när det gäller punkten 3 om styrelsens sammansättning ytterligare utan lägga den till handlingarna. Den som anser att den frågan kan besvaras med ja, räcker upp en hand.

Jag finner att vi kan lägga den punkten till handlingarna, och övergå till valen när det gäller ordförande och vice ordförande samt övriga styreseledamöter. Kan jag där få förslag till namn ?

Vi börjar med att först välja föreningens ordförande. Valberedningen har som nämdes inte redovisat något förslag.

Dag Issjö:
Det var nämligen så att det här var ganska väntat, att det skulle bli på det här viset, och därför så har jag en liten lista här. Så för att underlätta det hela innehåller det en radda namn. Tyvärr är den inte alldeles komplett, men jag ska dra det fort eftersom vi är i tidsnöd. Jag vill ställa som förslag, följande:

Gunnar Tidner sitter kvar som ordförande och Kjell Åke Johansson som vice. Det är dom två poster som ska personväljas. Vidare föreslår jag omval av Marianne Forsman, Joe Jonsson, samt nyval av Bo Kullmar, Rune Mattsson, och Stig Löfgren. Omval ävenledes av Björn Sjöborg, Göran Sundqvist, och Allan Larsson. Och jag föreslår nyval av Kalle Lindström. Revisorer har jag talat med en man, jag har bara lyckats få ihop en man...

Odd Rolander:
Stopp...Det är ordförande, vice ordförande och övriga styrelseledamöter till att börja med.

Dag Issjö:
Ok, då stannar vi vid revisorer.

Odd Rolander:
Du har noterat de här namnen, kan jag få ta del av det papperet så blir det lite lättare. Det är alltså föreslaget, om vi nu börjar med frågan om ordförande och vice ordförande, omval av Gunnar Tidner och Kjell Åke Johansson.

Är det årsmötets uppfattning att vi kan omvälja de föreslagna personerna ? Svar Ja.

Gunnar Tidner:
Fråga om det finns några ytterligare förslag !

Odd Rolander:
Det ingick i min fråga, jag väntade ett tag med att klubba om det fanns några ytterligare förslag, och det redovisades inte. Vi kan alltså anse Gunnar Tidner och Kjell Åke Johansson omvalda.

När det gäller val av övriga styrelseledamöter så föreslås alltså omval av Ulf Sjöstrand, Marianne Forsman, och Joe Jonsson och nyval av Bo Kullmar, Rune Matsson och Stig Löfgren. Får jag bedom tre sista resa sig om dom finns närvarande. Det är alltså Stig Löfgren som föreslås nyvald och Matsson och Kullmar. Finns det fler förslag ?

Kan vi välja de föreslagna till styrelsen ? Svar Ja.

När det gäller suppleanter till styrelsen så föreslås omval av Björn Sjöborg, Göran Sundqvist och Allan Larsson. Allan Larsson har förklarat sig vilja avgå ur styrelsen ...

Gunnar Tidner:
Både Göran Sundqvist och Allan Larsson har bett att få utträda. Och får jag då lägga till det förslaget att istället ta in Claes Schibler som tidigare var ledamot som suppleant och Kalle Lindström, det skulle då bli tre suppleanter.

Odd Rolander:
Göran Sundqvist och Allan Larsson har alltså förklarat att dom vill avgå ur styrelsen. Och då skulle förslaget innebära omval av Björn Sjöborg och nyval som suppleant blir det då av Claes Schibler och Kalle Lindström. Vill Kalle Lindström ställa sig upp. Finns det fler förslag ?

Kan vi besluta att välja dom föreslagna som suppleanter till styrelsen ? Svar Ja.

>> **Punkt 12.** Val av två revisorer och en revisorssuppleant för ett år.

Där har vi haft Mats Garle och Hans Nilsson som revisorer tidigare.

Dag Issjö föreslår Lennart Jansson har du skrivit här. Finns det fler förslag ? Det ska vara två ordinarie och en suppleant.

Ett förslag här ! Mats Garle som ordinarie revisor tillsammans med Gunnar Edgren.

< > : Styrelsen bör kanske inte föreslå revisorer.

Odd Rolander:
Nej, det är rimligt, men å andra sidan så har alltså Mats Garle varit revisor hittills. För att vi ska få två ordinarie revisorer så skulle man då kunna tänka sig omval av Mats Garle och nyval utav Lennart Jansson. Och att ...

Nils Larsson har förklarat sig beredd att ställa upp. Och då skulle förslaget innebära :

Som ordinarie revisorer Lennart Jansson och Nils Larsson.

Finns det fler förslag ? Kan vi välja de föreslagna ? Svar Ja.

Och som revisorssuppleant, så har visserligen styrelsen då, men ändå, föreslagit val av Mats Garle, som har fungerat som revisor under det här året.

Kan vi välja Mats Garle som revisorssuppleant ? Svar Ja.

>> **Punkt 13.** Val av valberedning om minst 2 personer.

Får jag förslag till namn.

Gunnar Tidner:
Dag Issjö, Göran Sundqvist och Magnus Hedner.

Odd Rolander:
Dag Issjö är föreslagen samt Göran Sundqvist och Magnus Hedner. Fler förslag ?

Kan vi välja de föreslagna till valberedning ? Svar Ja.

Jag vill föreslå att vi tar punkten 14, fastställande av budget och medlemsavgift för 1983 före punkten om ABC-bladet. Alltså Wickbergs motion 1 och Kvarnströms motion 1 punkt 2.

Kan vi göra så ? Svar Ja.

En kort föredragning.

Gunnar Tidner:
Jag kan börja nämna där att styrelsen föreslår att årsmötet fastställer att avgiften för 1983 ska vara oförändrad 125:- för seniorer och 70:- för juniorer. Styrelsen har utnyttjat det mandat som föregående årsmöte gav, att lägga, att gå ut i bladet med information om hur mycket medlemsavgiften skulle vara. Vi fick en ram att gå upp till 140:- maximalt. Vi tycker att vi nu skall vara lojala mot Sveriges ekonomi, prisstoppet och så vidare. Därför så har vi föreslagit en oförändrad avgift. Samtidigt vill vi lämna ett litet utrymme, för det här innebär ju i realiteten sänkta avgifter. Vi vill lämna utrymme för lokalavdelningar att gå in och ta lite mera.

Odd Rolander:
Kan årsmötet fastställa det framlagda budgetförslaget ? Svar Ja. Kan årsmötet besluta avslå Sten Staxlers m fl motion i denna del med hänsyn till att den av motionärerna föreslagna organisationen inte beslutats ? Svar Ja.

Nästa punkt på dagordningen är Sven Wickbergs och John Kvarnströms motioner rörande ABC-bladet.

Sven Wickberg:
I det läget som vi har nu med tid och sånt så faller egentligen hela möjligheten att diskutera det här mera djupt, som jag hade hoppats att vi skulle göra. Jag hoppas att ni hunnit läsa den motion jag kom in med där jag anser att vi behöver göra nånting för att förstärka ABC-bladets möjligheter att komma ut regelbundet och så vidare. Och styrelsen yttrar sig över det och säger att man skall lämna denna motion utan bifall. Det är egentligen ganska fantastiskt, man menar att, om jag nu kan hitta motionen hastigt och lustigt här, man menar att man lämnar utan bifall mitt förslag att det bör ske en kraftsatsning på ABC-bladet, man lämnar utan bifall att vi skulle uttala målsättningen att bladet ska komma ut på regelbundna utgivningstider, och det begriper jag inte. Jag vet ju av egen erfarenhet att det tar väldigt mycket tid att hålla på med sådana här saker. Och jag menar att vi i en sån tidsödande sak som att bara skriva ut och låta trycka och distribuera ABC-bladet, det är sånt som man inte kan göra på fritid om bladet ska komma ut regelbundet och ha någorlunda fyllig innehåll. Lägg därtill alltså det redaktionella arbetet att få fram innehåll. Det räcker inte att säga till folk att bara, skicka in nått ifall ni har nått matrial, inte kommer det nått då, inte. Och det som kommer, det måste då ofta bearbetas och så vidare. Det finns, jag skulle tippa på att det finns gott om folk som skulle vara intresserade av att hjälpa till med ABC-bladet om man bara kunde få någon organisation på det hela. Man måsta ju så att säga träffa gruppen, man måste prata med dom om policyfrågor, man måste fördela uppgifter och låta dom själva jobba. Det har inte skett nu, och det är egentligen dit jag vill komma, att vi vidgar kretsen av människor som jobbar med det här. Ge dom möjligheter att jobba och att man alltså ger dom möjlighet att jobba på sitt eget sätt. Jag har föreslagit mig själv i min motion, men det finns ju många fler, det är inte mig det gäller här nu, utan det gäller att få sprutt på ABC-bladet. Det är i alla fall vår viktigaste kanal. Jag yrkar bifall till min motion.

Odd Rolander:
Får vi be att Kvarnström gör en kort presentation av sin motion i den del som berör ABC-bladet.

Kvarnström: Det är så här att ordförande är alltså ansvarig utgivare för bladet. Och jag tycker att man istället ska ha en granskande föreningsfunktionär typ, principen för en revisor. Jag tycker det är fel att ordföranden som dessutom har nog mycket att säga till om ändå dessutom ska vara ansvarig utgivare för bladet. Han kan då av olika anledningar ha synpunkter på innehållet och haft det i vissa fall. Så jag föreslår att årsmötet, om man kan hitta någon lämplig person och villig person, väljer annan person utöver styrelsen, typ någon oberoende person typen, lika oberoende som en revisor i princip att vara ansvarig utgivare.

Odd Rolander:
Styrelsen har lämnat ett yttrande över Wickbergs motion i frågan om ABC-bladet.

Gunnar Tidner:
Jag ska bara kortfattat redogöra för bakgrunden. Sven Wickberg vi har alltså samma syn på angelägenheten av att göra ett bra ABC-blad och där tror jag att det inte finns några motsättningar alls. Det är fråga om sättet att göra det på. Han sa att vi avslår hans förslag att uttala att en kraftsamling bör sker på ABC-bladet, men det finns ett uttalande från tidigare år, så att det var ordet ånyo som vi egentligen vänder oss emot. Det är klart att vi inte går emot ett tidigare årsmötesbeslut. Han pläderar för fastare utgivningstider och att man ska kunna ha folk som jobbar på arbetstid osv.

I det här yttrandet så säger vi att det finns stora svårigheter, vi erkänner alltså att det varit oregelbundet, och det är naturligvis en väldig nackdel för många. Men det beror inte på någon bristande vilja, utan det beror på de rent praktiska svårigheterna. Och den stora svårigheten är att få fram ett väl balanserat matrial och att få fram det i den takt som utgivningsplanen förutsätter. Det kan verka förvånande men det är faktiskt som regel mycket lättare att få en person att snabbt åstadkomma ett program än att få vederbörande att lämna ifrån sig en utlovad artikel. Det är något som ju inte precis underlättar redaktionens arbete.

Sen säger Sven Wickberg att han tycker man ska ha personer som sysslar med det på arbetstid, och kan sköta det löpande sysslorna och han föreslår att man ska lösa det med sammarbete med Luxor. Vi samarbetar gärna med Luxor men vi tror att det är fel att på Luxor lägga ut en stor del av det redaktionella arbetet, för vi anser det inte förenligt med den fristående ställning som klubben bör ha. Och att avlöna en redaktiòn på kommersiella grunder ställer sig svårt av flera skäl, det finns för närvarande inte budgetmässigt utrymme för detta, utan en kraftig höjning av medlemsavgiften.

Det är inte heller lyckligt att särbehandla redaktionen mot alla övriga som ideellt lägger ned mycket omfattande arbete innom klubben. Och vi tycker att ABC-bladet bör ses utifrån en helhetsbild omfattande klubbens hela verksamhet, där ABC-bladet utgör en av flera kanaler för informationsöverföring. Och vi tycker då att det är viktigt att det får hålla sin karaktär av klubbtidning gjort av amatörer. Då kan vi inte anlägga den här proffsionella måttstocken. Det är alltså ingen motsatsställning att vi inte skulle vilja ha fasta utgivningstider, att vi inte skulle vilja göra en väldigt bra tidning. Utan det är bara en realistisk bedömning av att göra det under de förhållanden som vi gör det. Alternativet är alltså att ha en helt proffessionell redaktion men då tror jag att man förlorar den här viktiga kontakten och det blir inte på samma sätt en levande klubbtidning. Materialet måste samordnas med andra, det måste ske i balans.

Odd Rolander:
Det är några som vill begära ordet.

Minnberg <1522>:
Jag ville bara fråga, det som du talade om här med proffsredaktion är det över huvud taget möjligt? Då måste man väl ta en extra avgift för tidningen eller någonting sånt där. Har ni gjort någon..., jag menar, ställer Luxor upp helt gratis där eller, hur dant är det ?

Sven Wickberg:
Det finns ju mellanformer, jag menar inte alls att man skulle anställa folk på heltid för att jobba med det här. Men om man tex. då kunde betala någon en vecka för att se till att tidningen blir tryckt och utskriven och det där. Det är ju sådana saker jag menar att styrelsen skulle undersöka möjligheterna att få människor på arbetstid att jobba. Dessutom är jag säker på att man skulle kunna få Luxor att vara positiv till att stödja på något sätt där. Kanske dom kunde göra den biten att skriva ihop den, trycka till den, så den blir färdig osv.

Odd Rolander:
Jag ska passa på att göra ett litet inlägg själv här. Jag har förklarat för styrelsen att jag är beredd att medverka i redaktionskomitten eller att medverka i bladet. Jag kostar mellan 450: och 550:- i timmen när jag jobbar normalt, men jag begär ingen ersättning för att medverka i ABC-bladet. Och jag tror inte att man kan få tag i specialister av olika slag som ska medverka i tidningen och ge dem en marknadsmässig ersättning, då blir det inte möjligt att driva tidningen. Jag tror att man tyvärr måste förlita sig mycket på ideella resurser för att producera tidningen, men det är min syn på det här personligen.

Det var flera som nu hade begärt ordet.

Gunnar Tidner
Får jag lägga till en sak som Marianne stack under hakan på mig. Vi har alltså avsatt i den budget som just är anslagen 30.000:- till redaktionens omkostnader, så det finns alltså vissa medel att göra sådana här insatser. Men det måste ske på ett sånt sätt så att inte lusten för alla övriga att arbeta ideellt tar slut. Förstår ni kanske vad jag menar, att om man ser att några för en typ av jobb lägger ned en viss tid och får betalt väldigt frikostigt, då tycker andra att det är orättvist när dom upplever att dom lägger minst lika mycket för andra saker och inte får någonting. Vi brukar tala om det som en snöbollseffekt. Det har funnits tendenser i den riktningen tidigare och vi tror att det är väldigt olyckligt.

Odd Rolander:
Claes Schibler har begärt ordet och det var någon eller några fler.

Claes Schibler:
Man säger att vi skulle ha en proffsionell eller halvproffsionell redaktion, alltså att vi ska ge betalt för den tiden som tidningen ska skrivas ut. Men det ökar i så fall inte regelbundenheten, för när matrialet äntligen kommer, och äntligen har blivit så pass så vi kan sätta igång att skriva ut, då har vi alltså överskridit tidsramarna många gånger. Och då den killen vi har tänkt skulle göra jobbet, inte har tid, för han är uppknuten av arbete på annan ort, annan plats eller vad som helst. Då blir det, nu har vi äntligen fått matrialet här.

Vi kan t ex se på sista nummret som kom här. Då skulle ett nummer ut och jag sa att jag åker till fjällen. Och så åker jag över med skrivaren till Uffe. Sen har han suttit och knåpat med tidningen hela julen och grejat till, och sen kommer jag ner den 10/1 eller 9/1 och åker direkt ut till honom, varpå vi hela den veckan jobbade varenda kväll ifrån klockan 18.00, och då dyker jag upp hos honom och då är han hemma, och sen går jag där ifrån vid ett-tiden. Gunnar Tidner åker hem därifrån vid halv fyra, halv fem-tiden på mornarna till sig. Och då har dom suttit och manglat, visserligen lite andra saker samtidigt som ska göras p g a att det är nära årsmöte och allting. Men tidningsredaktionen jobbar då, för då ska matrialet skrivas ut, då har dom alltså fått tid på sig att samla på sig detta material. Och det är alltså nattarbete som ska göras, och tar vi då och vidtalar en kille, du kan du göra det här, vi ska betala runt ikring, och då har vi alltså äntligen fått ordning matrialet. Vi får ingen som ställer upp på det, utan vi får vara glada för att vi själva ställer upp ganska idealistiskt, eller vad det heter. Och det är därav också som redaktören står med liten stil, för det var han (Uffe) som gjorde jobbet, jag åkte bara ut till Märstatryck med grejerna.

Kjell Åke Johansson:
Att betala folk en vecka, det är löjligt. Därför att folk kan inte ta ledigt från jobbet en vecka för att göra det här istället. Det handlar inte om pengar. Det enda alternativet som finns mellan ideellt arbete och avlönat arbete, om man menar att avlönat arbete då ska leda till större regelbundenhet, det är att man anställer folk på halvtid eller heltid. Det finns ingenting där emellan.

Olle Mauritzson:
Jag vill säga det att vi kör alltså många tidningar av den här typen för ideella föreningar och halvideella föreningar, och vad det över huvud taget kan vara. Jag tror att tidningsutgivningen, det som dessa människor sitter och petar ihop, det är enormt underskattat. Jag tror inte att man i styrelsen ska vara så rädd för den där avundsjukan, för det kommer absolut inte att komma ut tidningar om inte det på något vis ersätts. Så vet vi ju att det finns alla former, från att folk har fått en halv årslön på ett eller annat vis, och skall ge ut en tidning, till det att man betalar nån timme eller att man köper tjänster från oss som sitter hemma i köket och skriver en förmiddag och alla möjliga inblandade. I princip, en så tjock tidning som ABC-bladet, 4 nr om året, kommer knappast ut helt ideellt. Och det vet ju ni, ni har allesamman suttit och gjort det här. Jag kan säga så här, det är ett fruktansvärt arbete att få ihop en sådan här tidning. På något vis måste det ersättas, det kan hända att man måste flytta det här skrivjobbet hem till nån utav fruarna eller nåt sådant, någon som ändå går hemma, och kör artiklar och så betalar man det. Men tro inte att det går att få ut ett ABC-blad för all framtid gratis, redaktionellt, för det gör det inte. Sen har jag sett en sak på sista nummren, som jag inte har sagt, annonsintäkterna har rasat, rakt ner och är ändå budgeterade rätt stora. Där finns det faktiskt möjligheter att, så att säga, göra något i stil med redaktionskomitte, tillsätta redaktionskomitte på 3-4 personer som verkligen jobbar med det här. Och 30.000:- sa du att ni hade i budget för att få ut det här, och hur ni delar på det det struntar vi i, säger styrelsen. Men kan vi sälja annonser så behåll hälften då. Ja med såna där jippon går det att få ut en bra tidning.

Claes Schibler:
Ja, jag vill ha replik direkt då man säger om att betala, ok. Redaktören har 20% på annonsintäkterna, men det är det att man ringer till annonsörerna direkt och frågar den ena och man skriver brev. Vid varje nummer tidigare har jag skickat ut brev, det har Tad också gjort tidigare. Svaren blir, nej vi står över, det ger så lite resultat, och så vidare, det är en massa.

Vi har en annonsör som sitter här borta han har fått 3 telefonsamtal, han är lycklig, får han 4 stycken till att sälja så går produkten ihop sig, men han skulle vilja ha många fler. Men däremot en annons i en av dom andra tidningarna gav 10 svar. Och ABC-klubben, där har jag hört ifrån ett annat ställe, att de är ingen ide att annonsera i ABC-bladet, därför att dom har inte råd att köpa dom här produkterna. Vi har en av dom annonsörerna på utställningen här nere, han sa att det är ingen ide, det är ingen som har råd att köpa grejerna, det är bättre annonsera nån annan stans.

Dag Issjö:
Jag ville bara dementera lite de där att, Kjell Åke sa att de fanns liksom bara 2 alternativ där, endera anställa eller göra det själv. Det är inte riktigt sant, det finns allså byråer som gör sånt här, jag tycker gott att man kan undersöka vad det kostar att få materialet monterat och fixat layoutmässigt. Bara man lämnar in det skrivna ordet.

Gunnar Tidner:
Vi har fått 2 man till in i styrelsen nu. Och vi kommer alltså att satsa på att förstärka ABC-bladets redaktion, det kommer vara flera som jobbar med det, förhoppningsvis. Vi har fått Odd som erbjudit sig att ställa upp, vi hoppas att vi även får Sven Wickbergs fortsatta medverkan. Så jag tror att det kommer att bli bättre , men jag tror inte att vi kommer ifrån de fundamentala svårigheterna som finns här och de är de som vi har skrivit om i vårt yttrande, nämligen, hur får vi folk att lämna ifrån sig texter som dom sagt att dom är villiga att göra, som dom utlovat, men som dom dröjer med och skyller på tidsbrist. Har vi en uppsjö av material så kan det sägas, sorry, du får stå över till nästa gång. Men när vi tycker att vi är beroende av att få fram visst material, då blir det förseningar, men vi tror att vi kommer att göra det bättre nästa år. Vi satt i den situationen för ett år sedan att vi hade en redaktör som hade hoppat av från bladet med mycket, mycket kort varsel och vi var tvugna att hastigt inprovisera en ny redaktion. Jag tycker att man bör bedömma vad som har åstakommits det här året mot den bakrunden.

Odd Rolander:
Är det några fler som vill yttra sig ? Claes Schibler varsågod.

Claes Schibler:
Regulariteten på bladen är mycket lätt att åstakomma, men vilka av er vill bara ha ett omslag och möjligen en titelsida.

Odd Rolander:
Styrelsen har alltså i yttrande över Sven Wickberg motion föreslagit att årsmötet lämnar motionen utan bifall, på den här punkten. Och det samma när det gäller John Kvarnströms motion som avser den här delen. Är årsmötet beredda att gå till beslut. Kan vi besluta enligt med styrelsens förslag. Svar Ja.

Då är vi klara med den punkten på dagordningen, och har att övergå till frågan om den framtida utvecklingen. Och det är då Wickbergs skrivelse, Staxlers motion, punkten 1, och Kvarnströms motion nummer 2. Varsågod Gunnar.

Gunnar Tidner:
Ja vi fick en av motionerna från Sven Wickberg så fick vi med en skrivelse som inte innehöll några förslag och då uppfattade vi det som ett ärende som man ville förelägga årsmötet, men inte hade något direkt yrkande. Den finns med i dom utdelade papprena här, och det är det gula bladet i det som är utdelat. Och i den så tar han upp en oro för framtiden att ABC-80 kanske läggs ner, och att vi blir en förening som hänger kvar med en gammal apparat och till sist är vi några få entusiaster som pular med den.
Sen har vi Kvarnströms motion och Staxlers motion, där dom föreslår att man skall ändra stadgarna så att vi formellt skriver in att vi skall öppna det för ABC-datorer, och där har styrelsen sagt att de tycker att det här med stadgeändring kan anstå tills vi i alla fall skall ändra stadgarna, vi har ju ett årsmötesbeslut från förra året att vi ska betrakta ABC-800 som fullvärdiga, så därför tycker vi att man inte behöver göra något mer nu.

Vad gäller den här rädslan för framtiden så innehåller Sven Wickbergs papper något mer, om Esseltes skoldator. Jag skall återkomma till den sen, men om jag börjar med framtiden för ABC-80, ABC-800, så kan ni själva gå ner här och titta på dom nya modellerna på 800. Luxor har fått väldigt god kritik i Statskontorets utvärderingsrapport av mikrodatorer, de fullföljer den satsningen kan man säga ganska konsekvent genom att ta fram två nya modeller, där man framför allt satsar på en god ergonomisk utformning. Det skall bli en apparat som klart syftar till kontorsdatormarknaden. De hade en premiärvisning av den förra tisdagen, jag var själv där. Då ställde jag frågan "vad kommer att hända med ABC-80 ?", och fick då svaret att "vi har beslutat att fortsätta tillverkningen av ABC-80, vi tar fram en liten ny modell som består av enbart tangentbord, separat strömförsörjning och video HF-modulen, och sen får man själv koppla en bildskärm till den. De kommer och kunna säljas för ca 3 500:- Då passade jag på att överenskomma med Luxor att de när de lanserade den här nya modellen av ABC-80 skall baka in ett års medlemsavgift i ABC-klubben, och det har vi alltså träffat avtal om, vi skall utforma detaljerna och det innebär att vi den vägen kommer att få en ganska kraftig medlemsökning. Förmodligen kanske en hel del mer medlemmar som bara kvarstår ett år för dom får ju medlemskapet gratis utan att direkt själva besluta att gå in i föreningen, men vi kommer i alla fall under första året att få en tillströmning. Mycket kraftigt räknar vi med av nya såna medlemmar, vi räknar vidare med att vi kommer att satsa rejält på att försöka serva 800-sidan på samma sätt som ABC-80-ägarna har blivit servade, men det är ett mycket omfattande jobb som det innebär att konvertera program. En av de nya i styrelsen är Bo Kullmar, han är den förste som egentligen skrivit ett tungt vägande inlägg i tidningen som redovisar erfarenhetsutbyte från 800-sidan, och han kommer alltså i den nya styrelsen att bevaka 800-biten, som vi räknar med att vi skall satsa för fullt på så långt krafterna räcker. Därför tror vi inte att man behöver vara orolig för framtiden.

Så till Esseltes dator. Där antar jag att de är så att Sven Wickberg liksom flera skollärare har sett den här fina brochyren med marknadsföring från Esselte Studium av en ny skoldator som skall vara 16-bitars. Det har skett genom ett projekt som har stötts av STU som heter TUDIS teknikupphandling datorn i skolan, man talar här om hur bra det här är, var det kommer att innehålla. Enligt informationer som jag har så är de här en ren pappersprodukt än så länge, man har inte hittat nån tillverkare, man har vad jag vet varit på en hel del folk för att få dom att medverka och skriva programvara men dom ställer inte upp på dom villkoren, de hoppar av. Så jag tror att innan vi blir oroliga för den här konkurrenten så bör vi avvakta att den kommer fram. STU har gjort precis motsatsen till vad Statskontoret gjorde när man gjorde en utvärdering. Statskontoret sa att vi beaktar bara de produkter som vi direkt kan få tillverkaren eller försäljaren att ställa upp med och demonstrera, om dom säger att dom kommer att ha programvaror eller kommer att få nya modeller så bryr vi oss inte om det, de är de ni kan demonstrera ur den löpande produktionen som finns framtaget och färdigt, det är vad vi beaktar.

I den här tidningen som heter Nordisk datanytt, så finns på sid. 72 en liten redogörelse för det här projektet, jag ska bara läsa upp ett litet avsnitt. Man talar då om STU:s roll här och de råd som man har gett vid den här teknikupphandlingen. Då ställer man sig två frågor. "Vad kommer dessa råd att innehålla ? Hur kan den enskilde inköparn i kommunen, skolorna är ju kommunernas ansvarsområde, använda sig av råden för att göra vettiga inköp ?" STU, det är alltså styrelsen för teknisk utveckling, har klart visat att man vill ha Esseltes maskin bland de maskiner som bedömdes i anbudsförfarandet. För att styrka sig i själen jämnför man den ännu inte levererade maskinen med de maskiner som finns i skolorna idag och som därmed konstruerades för kanske upp mot 5 år sedan. Det är inte svårt att visa att man har gjort en bra upphandling. Det finns ytterligare att läsa här. Jag har fått höra från Luxor att man räknar med att vid den tidpunkten när den här ska vara framme, så kommer dom att ha en produkt som ska kunna tillgodose skolorna behov.

Odd Rolander:
Ar det någon som önskar yttra sig i anledning av de här motionerna om den framtida utvecklingen ?

Sten Staxler:
Jag upplever inte att något utav det som har sagts här bör strida emot förslaget att försöka ändra i stadgarna. Ska man ändra i stadgarna, just den här paragrafen, ABC-klubben en ideell sammanslutning av ABC80-användare, så är ju chansen att göra det nu, vi kan ju med väldigt enkel handuppräckning så kan vi få detta ändrat till användare utav ABC-datorer, och så är saken avklarad. Vi har i två årsmöten i rad tagit den ställningen, varför inte utnyttja chansen för att få en ändring i stadgarna. Det är ju alltså så att stadgarna trots allt har en väldig betydelse, dom återkommer i matriklar, dom må citeras i på en massa olika ställen. Jag upplever att det är viktigt att man visar sig framsynt på den här punkten, och justerar dom här stadgarna, vi kan göra det med en enkel handuppräckning.

Odd Rolander:
Jag vill bara påminna om att det kräver ett enhälligt beslut för att kunna ändra stadgarna på ett årsmöte.

Sten Staxler:
Låt oss testa om det går med ett enhälligt beslut.

Gunnar Tidner:
Det finns så pass många punkter här att diskutera så jag kommer att röst emot, och därmed är inte beslutet enhälligt. Skälet till det, vi kan ta John Kvarnströms motion här. Han tycker att man ska ta med den här Monroe-datorn också, som ju inte är en Luxor-produkt. Det finns även, vi satsar hårt på Forth, andra saker som man kan göra, vi tycker att det är förhastat att besluta om en stadgeändring som egentligen bara blir, inte förändrar nånting i sak. I sak är vi överens att vi ska ta emot ABC-datorerna.

Odd Rolander:
Är det årsmötets uppfattning att vi kan besluta i enlighet med styrelsens förslag att avslå de här motionerna ? Jag finner den frågan med ja besvarad.

>> Övriga frågor
Vi har en punkt kvar på dagordningen, och det är Wickbergs motion nr 2 och Kvarnströms motion nr 1 punkt 1.

Styrelsen föreslår att årsmötet beslutar att behandla det förslaget som ett projektsförslag.

Det är bra att ni hjälper till att röja undan stolarna, men vi skulle vilja hinna klara av den sista punkten på dagordningen också här.

Styrelsen föreslår där att man ska behandla det här förslaget som ett projekt.

Gunnar Tidner:
Att vi får överlämna åt styrelsen att diskutera med Sven Wickberg, så att han kan komplettera med en ansökan för projekt. Vi är i princip positiva, men vi vill undersöka om det finns en marknad för det.

Sven Wickberg:
Om det kan betraktas som ett inlämnat förslag har jag inget att invända.

Odd Rolander:
Ja det var alltså frågan om man ska ge ut en skrift i stil med Basic Computer Games och More Basic Computer Games. Att man ska samla program och lista dom och publicera.

Styrelsen har skrivit ett yttrande över Kvarnströms motion 1 punkten 1. Att skapa en arbetsgrupp som snabbt kan skicka en enkät till medlemmarna för att styrelsen ska få en bättre uppfattning om medlemmarnas önskemål. Och där har styrelsen föreslagit att man avslår motionen i den delen.

Kan vi besluta när det gäller Wickbergs motion, i enlighet med styrelsens förslag att det får behandlas som ett projekt ? Svar Ja.

Kan vi också besluta att avslå Kvarnströms motion i del här delen ? Jag finner frågan med övervägande ja besvarad.

Det har inte begärts votering så då får jag tacka medlemmarna för visat intresse och förklarar årsmötet avslutat.

Gunnar Tidner:
Nej, vi har en punkt övriga frågor här. Det är två stycken som lämnar styrelsen, får jag be Göran Sundqvist och Allan Larsson att kom ma fram. Vi skulle vilja ge dom varsin blomsterkvast här som tack för hjälpen, och sen har vi ett litet kuvert som gör att dom kan få lite nya blommor när dom här har vissnat. Vi uppdrar åt Marianne att överlämna dom eller, vi får tacka dom närmare vid middan. Sen finns det den möjligheten att vara med på middagen klockan 19.00, och utställningen är väl fortfarande öppen.

Odd Rolander:
Och därmed så kan vi förklara årsmötesförhandlingarna avslutade.

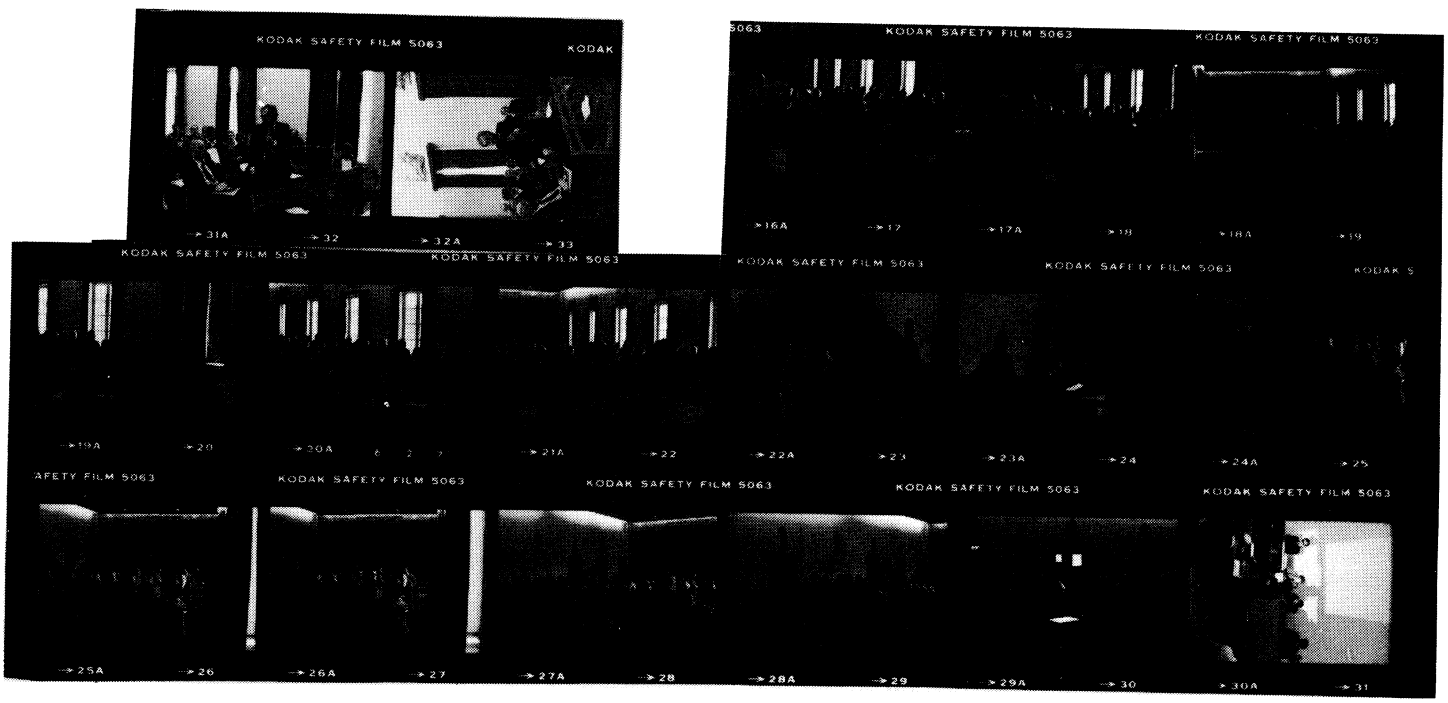

NU HÄR

Starting FORTH

Det har för många varit mycket svårt (och dyrt) att få tag i Leo Brodies utmärkta lärobok **Starting Forth** här i Sverige. ABC-klubben har därför som en form av medlemsservice köpt hem ett parti av boken direkt från Amerika. Samtidigt har Bob Johnsen gjort en speciell version av Forth som helt överenstämmer med den Forth 79 Standard som finns i exemplen i boken. **Du som vill lära dig Forth får härmed bästa tänkbara hjälpmedel! Boken säljes i ett paket tillsammans med en programkassett** med Forthprogrammen. På kassetten finns även de nya Forth-versioner som klubben fått tillgång till. Dessa innehåller kompletteringar med nya screens och rättelser av vissa buggar. De som har **ABC800 får i stället för kassett programmen på diskett,** och då anpassat till ABC800.

Priset för detta paket är **220 SEK** som insättes på:

PG 62 93 00-5, ABC-klubben Publikationer. Ingen tillkommande moms.

Du kan även göra skriftlig beställning till:
ABC-klubben Publikationer, Vidängsvägen 1, 161 33 Bromma. Varvid tillkommer postförskottsavgift.

GLÖM INTE ANGE DITT NAMN, DIN EGEN ADRESS SAMT DATORTYP vid beställning.!.!

Räkna med att leverans kan ske med start i början av juni. Det kan ta något längre tid innan ABC800-versionen blir klar.

Styrelsen

220 SEK

PG 62 93 00-5

ABC-klubben Publikationer

Radlängdskontroll i TV-editorn

För lång rad

Om man i Basic skriver textrader på fil och någon av raderna innehåller mer än 117 tecken (exkl Carridge Return och Line Feed) så får man problem när man senare försöker läsa filen. Läser man den på vanligt sätt med INPUTLINE så får man ERR 20, för lång rad, när man träffar på den för långa raden. Läsningen avbrytes och programmet stoppar och det går inte att läsa den text som ligger efter den för långa raden. Detta kan lätt hända när man arbetar med TV-editorn om man inte är uppmärksam. Har man råkat ut för detta så är det visserligen möjligt att "rädda" texten men man får då tillgripa metoden att läsa filen sektor för sektor med random access. Det blir ganska tidsödande och krångligt, de flesta ger upp och föredrar att skriva in texten på nytt. Men det är klart irriterande när man kanske har arbetat i timmar. Jag har sedan TV-editorn släpptes ut, från flera medlemmar mottagit önskemål om att få någon slags automatisk radlängdskontroll i TV-editorn. Nedan följer några programrader som man kan peta in i sin version av TVMAIN för att lägga in radlängdskontroll innan man skriver på fil.

Genom tilläggen nedan har kommandot ;S blivit ändrat och två nya kommandon ;P och ;T har tillkommit. ;P skriver filen på printer och ;T motsvarar det gamla ;S-kommandot.

När du i fortsättningen skriver på fil så kommer programmet att innan den frågar efter "Output file" att checka att ingen rad är längre än 117 tecken (119 inkl <CRLF>). Påträffas en sådan rad, kommer texten "Raden är för lång!" fram och markören stannar framför den för långa raden och du får möjlighet att dela upp den i mindre delar innan du skriver på fil.

När du skriver på printer genom kommandot ;P sker ingen radlängdkontroll och inte heller om du använder ;T. Ändra i rad 3127 om du vill ha en annan printerkod.

Andra buggar

Samtidigt kan det vara bra att rätta till några ytterliggare buggar som insmugit sig.

När man laddar in TV-editorn från diskett så finns det i programmet TV en maskinkodsrutin som laddar in TVSUBR.ABS. Rutinen gör ett inhopp på ett bestämt ställe i DOS-et. Denna rutin läggs in med hjälp av POKE-satsen i rad 300 (rad 1000 i den ursprungliga versionen).

POKE 65408%,33%,146%,255%,205%,94%, 108%,17%,240%,255%, osv

Nu har det visat sig att det finns olika versioner av DOS-et (med olika checksummor på samma sätt som tangentborden har olika checksummor för Basictolken).

I artikeln om TV-editorn i ABC-blad 1982:2 gavs ett tips att man för DOS märkta "681" borde ändra 5:te byten från 94 till 89 för att få inladdningen av TVSUBR att fungera riktigt. Nu har Sven-Åke Abrahamsson <medlem 105> omtalat att han fick det att fungera på sin FD2D sedan han ändrat byte 5 och 6 enligt följande:

POKE 65408%,33%,146%,255%,205%,194%, 108%, osv

För att sökning med kommandos skall fungera helt riktigt bör rad 2450 och 2480 i TVMAIN ändras enligt nedan. Vidare har kommandot ;X (skriv på fil och exit) blivit bortmaskat när TVLIB.MRG lades in. Vill man återställa detta kommando och få radlängdskontrollen att fungera även här bör rad 3275 läggas in. Eventuellt kan det räcka att göra motsvarande ändring i rad 3260 ((d.v.s för er som inte lagt in TVLIB.MRG) red).

Så här går det till att lägga in dessa ändringar

Gör LOAD av den version av TVMAIN du normalt använder. Gör LIST 20- och leta upp rad 3110 (eller 3119 i TVMAIN3) som innehåller

```
IF C$<>'S' THEN rrrr
```

där rrrr står för ett radnummer längre ned i programmet.

Ändra denna rad (3110 resp 3119) till:

```
IF C$<>'S' THEN 3125
```

Efter rad 3120 REM — save file lägger du till raderna 3121 - 3128 nedan.

```
3121 P%=1% : P1%=P%
3122 IF P1%<LEN(M$) THEN GOSUB 3690 ELSE
     3130
3123 IF P1%-P%<120% THEN P%=P1% : GOTO
     3122
3124 ; CUR(23%,0%)"Raden är för lång!";
     : RETURN
3125 IF C$<>'P' THEN 3128
3126 ; CUR(23%,0%)"Skriver på printer";
3127 X$='PR:' : GOTO 3240
3128 IF C$<>'T' THEN rrrr
3129 ;
3130 ; CUR(23%,0%);TAB(39%);
3135 ;
3240 PREPARE X$ ASFILE 1% : ; §1%;M$; :
     CLOSE 1%
```

I stället för rrrr skriver du in det radnummer som fanns i den ursprungliga raden "IF C$<>'S' THEN rrrr". Ändra i rad 3127 om du vill ha en annan printerkod.

Lägg gärna in även följande ändringar:

```
2450 P1%=INSTR(P1%+1%,M$,S$)
2480 P%=P1%-1%+LEN(S$) : GOTO 1700
```

```
3275 IF C$='X' THEN GOSUB 3121 : IF NOT
     (P1%-P%<120%) RETURN ELSE STOP
```

Därefter gör du SAVE med det programnamn du vill ge denna -din nya- version av TVMAIN.

Lycka till!

Gunnar Tidner

INSÄNDARE TILL ABC-BLADET

"NJET!"

Varför lär jag mig aldrig av erfarenheten? Också i år stack jag fram hakan och fick mig den smäll som den avvikande så väl förtjänar.
Kanske har jag omedvetna masochistiska böjelser?

Konstigt att jag inte kan låta bli att argumentera för det jag tycker är rätt, när det ju är helt uppenbart att det inte finns någon marknad varken för mina ideer om föreningsdemokrati eller om klubbens anpassning till modernare datorteknik.
Skönt i alla fall att ha en fast punkt i tillvaron som man kan lita på i alla väder. Kärnan av styrelsen följde nämligen som vanligt traditonen att låta sig återväljas, efter att framgångsrikt ha avslagit alla motioner "i sin helhet" från personer utanför styrelsen. Man får väl gratulera?

Trots att jag står i ideologisk opposition till etablissemanget inom ABC-klubben, så har jag ändå förståelse för styrelsens nästan klassiska agerande.
Då är jag mer desillusionerad på de vanliga medlemmarnas ointresse för förbättrad demokrati, samt likgiltighet inför den snabba tekniska utvecklingen.

Är datoramatörer en särskild sorts människor som bara tänker binärt, och som är fullt tillfreds med tillvaron så länge man får sitta och knappa in spännande ASCII-koder på sitt snart antika tangentbord? Det kanske är för mycket begärt att datoramatörer skall vara akademiska humanister till sin intellektuella läggning, men man borde väl ändå ägna mer än en flyktig tanke åt en utveckling som i högsta grad kan påverka värdet av att ha en ABC-dator?

John Kvarnström

RAPPORT 1 ?

RAPPORT 2 ?

SAMLINGSNUMMER ?

På grund av det enorma beställningsgensvaret angående:
Rapport 1 (Disassemblern)
Rapport 2 (Fig FORTH)
och Samlingsnumret (80+81).

Är vi tacksamma om de vilka har betalt i förskott men ännu ej erhållit leverans vill kontakta:

Joe Johnsson per brev:

Joe Johnsson
ABC-klubben
Vidängsvägen 1
161 33 BROMMA

eller telefon 0756/44255

Ange medlemsnummer och inbetalningsdag (och Ert NAMN förståss).

joe

RAPPORT 1 !

RAPPORT 2 !

SAMLINGSNUMMER !

Kasettproblem ABC80/800

ERR 35 och 37

Vid användning av ABC-80 kassettbandspelare, har vi fått en del uppgifter från medlemmarna om problem vid inladdning av program. Dessa problem yttrar sig som ERR 35 och ERR 37 vid läsning. Eftersom misstanke funnits att orsakerna varit fel vid kassettframställningen, har vi ansett det nödvändigt att göra en grundlig undersökning av orsakerna till dessa problem.
Det har inte visat sig vara det lättaste att snabbt och enkelt få fram ett svar på dessa frågor eftersom problemen visat sig vara flera än jag från början trodde. Jag kan redan nu ge en sammanfattning och en del tips som jag hoppas att ni som användare ska ha en del nytta av.

Standardbandspelare.

Till att börja med så är den bandspelare som hittills använts som databandspelare en modifierad standardbandspelare.
Anledningen till att man använt en standardbandspelare är enkel, man har velat få fram en användbar databandspelare till ett överkomligt pris. En riktig databandspelare kostar ju en hel del.

Nödvändigt med felfri dataöverföring.

Det som är viktigt när man spelar in data på band, jämfört med inspelning av tal och musik, är att man inte kan tillåta något som helst avbrott på överföringen.
Varje puls måste komma in till datorn och det får heller inte komma in en extra puls, t ex orsakad av en störning. Detta ger då omedelbart ett fel. En skada på bandet eller en fläck med dålig magnetbeläggning orsakar en s k dropout, med avbrott i dataöverföringen som följd.

Hastighetsvariationer.

Eftersom det i en hel del fall visat sig att band inspelade på ett kassettminne inte gått att köra på ett annat har jag trott att det haft med hastigheten att göra, dvs att bandspelarna har gått med olika hastighet. Det har dock visat sig att hastigheten inte har spelat så stor roll som svaj, dvs korta och snabba hastighetsändringar i samband med in eller avspelning av data. Orsaken till dessa hastighetsändringar redogör jag för senare.

Läsning av data från band.

Jag ska här enkelt försöka förklara hur läsning av data går till. På en tidsenhet sänder man en eller två pulser beroende på om det är en etta eller en nolla. Vid avläsningen låter kassettrutinen datorn hålla ett tidsfönster öppet som är drygt hälften av en tidsenhet. Om det i detta fönster kommer en puls tolkas den som en etta eftersom pulsen kom på halva tiden. Kommer det ingen puls tolkas det som en nolla. Varje block har en checksumma, som kontrolleras. Skulle checksumman vara fel uppstår ett ERR 35. Den inbyggda kassettrutinen medger inte att man fortsätter läsa övriga block även om de första och efterföljande blocken skulle vara riktiga. ERR 37 uppstår om läsfelet kommer innan datorn börjat läsa data inne i blocket.

Oförklarliga fel.

Jag har under undersökningens gång kört många kassetter och med hjälp av ett program kört ut ett protokoll på skrivare. Vissa kassetter har jag kört om och om igen för att utröna varför man ibland kan få ERR 35 och även ERR 37 på olika ställen på bandet och i olika block utan något påvisbart samband, och i många fall kunde inladdningen gå helt perfekt. Detta visade sig sedan bero på två olika orsaker:

Känslighet för nätstörning.

Det skulle visa sig att anledningen till dessa oförklarliga fel var nätstörningar, s k störpikar som alstrades av magnetventiler, transformatorer och dylikt. I mitt fall kom störningarna från oljebrännaren och tvättmaskinen. Dessa störningar gick följdaktligen via nätledningen rakt in i bandspelaren och störde läsningen av data. Kommer en sådan pik i tidsfönstret vid avläsningen kan alltså en nolla tolkas som en etta och man har ett error. Jag hoppas kunna återkomma i senare ABC-blad med tips hur man kan avhjälpa eller minska dessa störningar. Just nu kan jag bara ge rådet att stänga av alla maskiner med elektriska motorer, magnetventiler och annat som kan orsaka störningar på elnätet. Men eftersom elmotorer finns överallt i huset kan jag bara rekommendera att skruva ut alla säkringar utom den som går till datorn.

Vibrationskänslig.

Ett annat fenomen som kom fram vid proven var att bandspelaren vid in och avspelning är väldigt vibrationskänslig, dvs om bandspelaren står på ett bord eller liknande och man knackar ur pipan i askfatet eller råkar vidröra bandspelaren så kan man få ett läsfel. Här får man också vara påpasslig vid inspelning eftersom man då inte direkt upptäcker att det blivit fel i överföringen.

Mekaniska orsaker.

Bandet drivs i bandspelaren med kapstanaxel och tryckrulle, detta för att få en jämn och säker bandtransport. Den högra bandspolen som ska rulla upp bandet är kopplad med en slirkoppling till en drivanordning som roterar snabbare än själva bandrullen. Denna slirkoppling ska se till att bandet rullas upp mjukt och försiktigt på spolen utan allt för kraftigt drag mot tryckrullen. Den vänstra bandrullen är också försedd med en slirkoppling som tillsammans med tryckkudden i kassetten bromsar bandet något för att få ett jämnt och säkert tryck mot läshuvudet. Dessa mekaniska justeringar är utförda på det sätt som är vanligt för standardbandspelare avsedda för tal och musik. Dvs att draget på den upprullande spolen är tillräckligt kraftigt för att kassetter med ganska skiftande kvalitet skall kunna användas.
När bandspelaren används för dataändamål kan dessa slirkopplingar orsaka problem om de är för hårt justerade, så att draget mot tryckrullen blir för kraftigt. Kapstandrivningen klara då inte riktigt av att föra bandet i jämn hastighet. Då uppstår lätt det svaj jag tidigare talat om.
Jag hoppas kunna återkomma i senare nummer av ABC-bladet med noggrannare anvisningar om hur du justerar din bandspelare, men jag kan redan nu säga att det är ganska lätt att minska draget på högra bandspolen genom att vrida en justeringsanordning som sitter inne i bandspelaren i axelns förlängning. Det är en plastmutter som är lettrad för fingergrepp. Muttern är låst med en droppe låslack. Man kan pröva att skruva upp den ett halvt varv.

ABC-kassetter.

Jag trodde, när jag började med dessa undersökningar att orsaken främst var ABC-kassetterna. På dessa har, som säkert alla har märkt, funnits en hel del sprak och störningar som uppkommit vid kopieringarna och som ingen riktigt vetat orsaken till. Det visade sig dock att dessa störningar sällan har haft någon praktisk betydelse, utan felorsakerna har i de flesta fallen orsakats av bandspelarna eller nämnda störningar.

Billiga kassetter.

Eftersom det för varje utgivningstillfälle är ca. 3500 ABC-kassetter som skall kopieras så är det naturligtvis av avgörande betydelse att hålla ner kostnaderna. Därför har billiga kassetter använts. Eftersom klubben inte använt högsta kvalitet på kassetterna så kan det vara en del dropouts på bandet eller mekaniska fel på kassetten som har gjort att inspelningarna skadats. Det finns på andra sidan av bandet en reservinspelning med precis samma program. Hittills har ändå felprocenten varit låg. En del har säkert undrat varför inte baksidan börjar från slutet av kassetten (eller från början när man har vänt den). Detta beror på att inspelningen av baksidan sker samtidigt som framsidan, dvs två parallella kanaler spelas in framåt, och två baklänges.

Tröga kassetter.

En del kassetter går lite trögt, vilket ibland orsakar att kassetten kan stå helt eller delvis stilla vid kopieringen. Detta är inte alltid lätt att upptäcka vid kopieringen, speciellt om kassetten bara har hackat till på något ställe. Eftersom programmen ligger spegelvänt inspelade är oftast ett program som är skadat på ena sidan oskadat på den andra, förutsatt att inte programmet råkar ligga på samma ställe på andra sidan. Om kassetten går trögt i din bandspelare så försök att lätta något halvt varv på skruvarna i kassetten, och då främst den mittersta.

Reklamation av band.

Om ni skulle råka ut för något missöde liknande ovan kontrollera om programmet på andra sidan är oskadat och går att använda. I annat fall skickar ni in kassetten så får ni en ny.

Masterbandspelaren ombyggd.

Som tidigare nämnts hade ABC-kassetterna en del oförklarliga sprak och störningar. Jag har tittat på masterbandspelaren och hittat felet. Bandspelaren, som är en ombyggd Tandberg-bandspelare, var slarvigt ombyggd och spraket berodde helt enkelt på att en del trådar som använts vid ombyggnaden var oskärmade. På grund av felaktig impedans blev trådarna även mikrofoniska och uppfångade vibrationer, som sedan omformades till knaster och sprak. Troligen blev dessa "falska datapulser" inte tillräckligt kraftiga för att i någon högre grad påverka läsningen.
Dessutom saknades en omkopplare vilket inte gjorde det möjligt att göra masterinspelningen direkt från datorn, utan man fick alltid tidigare gå mellanvägen över en masterkassett och sedan kopiera till masterband. Nu kan emellertid masterbandet inspelas direkt från datorn och därför med högre kvalitet än tidigare.
Jag hoppas att ovanstående ska vara till lite hjälp för er som har haft problem med kassettbandspelarna. Om jag får tillfälle så återkommer jag i ABC-bladet framöver med mera detaljerade tips.
Lycka till!

Stig Löfgren <872>

JULNÖTEN

Hej!

Det här är förklaringen till fenomenet i GODJUL82 på ABC-kassett nr. 7:

Det tar nästan lika lång tid för ABC80 att utföra rad 20 som för elektronstrålen i bildskärmen att göra ett svep (inklusive horisontalåtergång och släkt tid i ramen), nämligen 64 mysek.
Om vi då tänker oss att datorn just har släkt texten och att elektronstrålen just är klar med linjen över första linjen på raden där texten skall finnas, så kommer den linjen att vara helt släkt. I och med att datorn inte riktigt hinner med att släcka texten när strålen börjar på andra linjen, kommer en liten, liten del av punkterna att slinka med i början på linjen. När så strålen kommer till nästa linje (3:e) kommer lite mer att plottas ut. På detta vis fortsätter det. Vid bildväxlingen kommer dock ytterligare 4608 mysek att gå bort. Denna förskjutning av tiden passar in med tiden för rad 20 på så sätt, att liten, liten bit mer av första linjen på raden där texten skrivs ut.

<2321> Mikael Djurfeldt

— — — — — — — — — — — —

Angående "GODJUL82" på kassett 7, som kom förra veckan, så anser jag det vara ett klart exempel på "stroboskopeffekten". När man t.ex. mäter en rotation med ett stroboskop, och stroboskopets frekvens nästan sammanfaller med föremålet, som roterar, så verkar detta föremål rotera sakta. Texten försvinner, och dyker upp igen, under det att elektronstrålen sveper av skärmen, lätt i otakt med varandra. Den kan dyka upp när elektronstrålen ritar en annan del av skärmen, och försvinna innan strålen nått den, och kommer därigenom att vara osynlig, eller också dyker texten upp när elektronstrålen är mitt i den, så att bara halva syns. Då elektronstrålen och texten ligger nästan lika i frekvens, men bara nästan, verkar stället, där texten dyker upp, eller försvinner, att sakta röra sig. Eftersom elektronstrålen kommer senare, ju längre ner på texten den kommer, verkar texten att vara snett avskuren. (se bild)

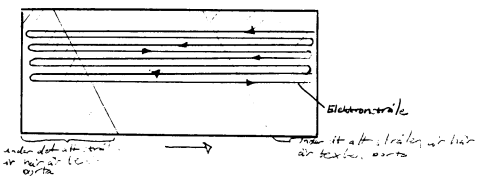

Jag skulle också vilja passa på och tacka för alla de fina program som kommit på kassetterna under året.

<1426> Mats Öhrman

"GODJUL82.BAS"

Det är förhållandet till bildskärmens avsökningstid som återspeglas i detta fenomen: Dvs. datorn ger informationen: skriv rad, släck rad, skriv rad ...osv med en cykeltid som ligger mycket nära bildavsökningstiden. Orsaken till att det blir en sned interferenslinje är den att för varje avsökningslinje så hinner datorn mata ut ytterligare en bit av strängen, se fig.

Motsvarande gäller då också när strängen släks.
Genom att göra små förändringar i utskriftstiden (cykeltiden) så kan man få interferenslinjen att gå med olika hastighet och i olika riktningar.
För att få motsatt lutning på interferenslinjen skulle krävas att man matar ut strängen från höger till vänster.

<2206> Dan Johansson

— — — — — — — — — — — —

Hejsan! Jag vet the svaro på GODJUL82. Först skriver den Godjul på rad 20, sedan börjar den om på rad 20 och raderar texten, sen skriver den ut samma sak igen osv.
Att det skrivs ut så festligt beror på att datorn är snabbare på att skriva resp. radera än vad TV:n är. TV:n hinner alltså inte med att släcka resp tända alla punkter förrän det är dags att släcka resp. tända dem igen.

Kalle Lindström

— — — — — — — — — — — —

Ässå har vi fått svar från TMP!

"Fenomenet" i programmet GODJUL82.BAS på ABC-kassett nr 7 beror på att man får interferens med videosvepet.
Ett annat kul exempel på detta fenomen är:

```
 1 REM list  tmpskärm
10 T%=26%
20 A$="THE MAD PROGRAMMER STRIKES AGAIN!
   !! <<< " : REM LEN (A$) = EXAKT 40
30 ; A$; : A$=RIGHT$(A$,2%)+LEFT$(A$,1%)
   : FOR I%=0% TO T% : NEXT I% : GOTO 30
40 REM det gör sig bäst i 40 teckens mod
```

TMP

— — —

Övriga som svarat är:

<2815> Rolf Ernerfeldt

<2697> Rene Dröschler

<2728> Bengt Larsson

RÄTTELSE I FORTH MANUALEN

På sidan 60 saknas tecknet för ett kommando (P), det skall in före det andra n --- , och betyder: Put the following text on line n.

Kasettproblem

Magnus Matts
Engelbrektsg 8
783 00 Säter
<899>

83-02-07

ABC-Klubben

Hej!

För några dagar sedan fick jag ABC-kassetterna nr: 6 och 7 från er, det var alltså ersättningskassetter för de felaktiga som jag sände ert för en tid sedan.

När jag satte en av dessa i min kassettbandspelare fungerade den som vanligt inte som den skulle, det var det samma med den andra också. Det gick liksom inte att få kassetten att röra sig ur fläcken, bandspelaren orkade inte alls driva den runt. Att spola den gick med nöd och näppe. När jag såg detta som så många gånger förut blev jag naturligtvis en smula besviken, då ju alla era kassetter brukar innehålla så mycket roligt.
Nu gjorde jag inte som jag brukar, dvs skickade tillbaka kassetterna till er och skrev att det var fel på dem. Nej, den här gången tog jag i stället fram en av de få ABC-kassetter som jag under året fått som fungerade perfekt och jämförde den med de felaktiga kassetterna. Utåt sett var de helt lika. När jag satte den riktiga kassetten i bandspelaren så fungerade den som väntat perfekt. När jag bytte ut den kassetten mot den felaktiga så märkte jag hur den trycktes uppåt i riktning nakåt i bandspelaren. Detta gjorde att de två skruvarna som skall driva bandet runt inte orkade med att driva det. Efter att ha sett detta och tänkt en stund kom jag fram till att det måste vara kassetten som på något sätt var felaktig. För att lösa detta tog jag helt enkelt och skruvade sönder kassetten och kollade den innuti, detta gav emellertid inte mycket hjälp, men när jag tog och skruvade isär även den hela kassetten och bytte bandrullarna i denna mot rullarna i den felaktiga kassetten fann jag att den fungerade då jag skruvade ihop och körde den. När jag sedan satte bandrullarna från den hela kassetten och skruvade ihop denna fann jag att den inte fungerade alls. På detta sätt kunde jag kopiera över båda de felaktiga banden till andra kassetter, så nu slipper jag besvära er med två felaktiga kassetter igen.
Detta måste väl bevisa att det är något fel med den tekniska kvaliten på vissa kassetter och att det inte är fel på min bandspelare.

Jag hoppas att min berättelse skall kunna vara till någon hjälp för er, då ju ni håller på att utreda vad det är för fel på vissa kassetter. Om ni vill får ni gärna skriva om detta problem i kommande nummer av ABC-bladet, dvs om ni finner något värde i detta brev och dess berättelse om hur jag lyckades få två felaktiga kassetter att fungera med hjälp av en hel.

Läs kasetter i 2400 BAUD

Kassettrutiner som gör ABC80 kompatibel med ABC800-kassetter.

Klubben har tittat på ett par kassettrutiner som gjorts för att läsa kassetter skrivna med ABC800.

KAS800, som vi fått från Per Ahlin .1911>, är en enkel rutin för enbart läsning av band i 2400 baud.
Se texten KAS: på annan plats i bladet.
Vid tester har programmet visat sig ha svårt att klara olika bandspelare, troligen behöver tidskonstanterna justeras. Programmet är gjort för checksumma 11273.
Programmet är inte särskilt långt och tar därför inte så lång tid att knappa in.
Prova!

Per Magnusson har gjort en rutin på drygt 1 Kb som kan ställa om hastigheten från 700 till 2400 baud i 6 steg. Programmet kallas FASTCAS och är enligt Magnusson inte helt färdigutvecklat. Vi kommer att prova programmet så snart vi erhållit en testversion. Dock är Magnussons program inte kompatibelt med ABC800 eftersom headerblocket också skrivs i högre hastighet.
CasTurbo skriv- och läsrutin.
C-system har givit ut ett programpaket som kallas CasTurbo. Programmet som både läser och skriver i 2400 och 700 baud är skrivet helt i assembler. Det är 1.25 Kb stort, med många intressanta finesser som man kan ha nytta av.
Övriga program i programpaketet:
RUN2400 är hela läsrutinen från CasTurbo som läser alla filer i 700 eller 2400 baud skrivna med ABC80 eller ABC800.
CASLIB.BAS är ett inte särskilt användbart libprogram för kassett där klubben tidigare har givit ut andra liknande program.
CASCOPY.BAS kopierar alla filtyper från kassett till skiva.
CASCAS kopierar alla filtyper från en kassett till en annan.
FILECOPY.BAC kopierar alla filtyper från floppy till kassett eller från floppy till floppy.
LÄSPRINT.BAS skriver ut filer från kassett eller skiva på bildskärm eller skrivare.
Programmen kräver att CasTurbo eller RUN-2400 är inlänkade och arbetar i 700 eller 2400 baud.

RUN2400.BAC på ABC-kassett.
Klubben har erbjudits RUN2400, CASCOPY och CASCAS för distribution på nästa ABC-kassett.
En del av dessa program har motsvarande funktioner som program utgivna på ABC-kassett, men observera att tidigare program inte klarar dataöverföring i detta snabba tempo.

ABC-kassett i 2400 baud.
Möjligheten att använda RUN2400 är intressant och klubben har en längre tid gjort omfattande försök med snabbkopiering i 2400 baud. Avsikten är att i framtiden ge ut kassetter i 2400 baud och därmed rymma fler program på varje ABC-kassett.
Dock återstår en del olösta problem och en närmare redogörelse kommer senare.
Av de kassettrutiner för läsning i 2400 baud som provats så är utan tvekan RUN-2400 det mest professionella och det som också fungerat bäst på olika bandspelare.
Programmet kommer på nästa ABC-kassett.

Stig Löfgren

TIO SMÅ HASSELNÖTTER

1. Kan du förklara vad som egentligen sker vid OUT 57,79 ?
2. Hur sparar man en fil som börjar med en siffra på skiva ?
3. Vilket är det snabbaste sättet att POKA i bildminnet på R%,K% ?
4. Vad har man för nytta av instruktionen HALT i assemblerprogram ?
5. Hur nollställer man en minnesarea med LDIR ?
6. Vilket är det kortaste programmet som ger ERR 3 ?
7. Hur får man den längsta BASIC-raden?
8. Hur listar man högst tio rader av ett program genom enbart LIST ?
9. Hur kan man få listningen att börja så att inga rader försvinner ?
10. Vilken ASCII-kod 0<=x<=127 kan man inte generera från tangentbordet ?

Insänt av <592> Nils Häggblom, Östersundom, FINLAND

Modemproblem

Många har den senaste tiden haft problem att få modemet att fungera korrekt vid filöverföring, kommandona **GETFIL SENDFIL FILELIB.**
Jag tror att vi kommit på en möjlig felkälla.
När programmet ABCTRANS eller motsvarande går i lokal mode så kommer bit 4 i V24-porten att sättas av drivrutinen ABCV24 och signalen **RTS** på stift nr 4 i den 9-poliga kontakten blir låg.
Denna signal går ofta in på modemets ledning CCITT 105 (stift 4 i den 25-poliga modemkontakten). Vissa modem är internt byglade så att signalen 105 alltid är ON, andra är byglade så att 105 styrs av signalen **RTS** från datorn.
De som har haft sina modem byglade så att 105 alltid är ON har inte drabbats av detta fel. När medlem 2859 byglade om sitt modem så fungerade allt som det skulle.
Om man inte kan eller vill bygla om inne i modemet kan man klara sig genom att ändra modemkabelns anslutning till ABC-80's V24-kontakt. Gör så här:
Lösgör anslutningen av den ledning som går till stift nr 4 och **anslut den i stället till stift nr 1 DTR** i den 9-poliga kontakten.

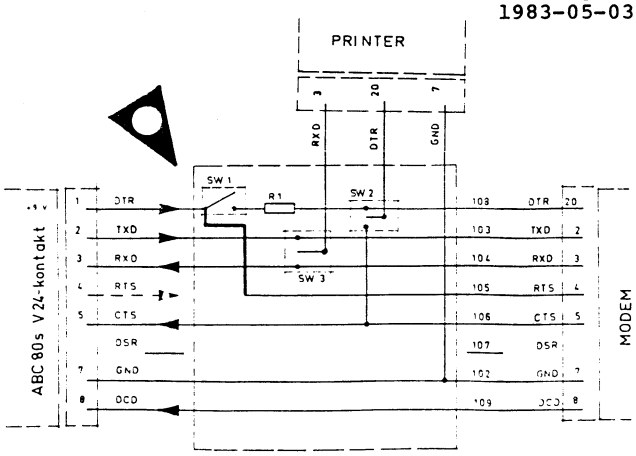

FILELIB

```
* ABC-klubben Databank Library *
        1983-05-07
Drive 0
CENTKORT.SÄL 4     FRÅGA    .SVA 4
FRÅGA   .FRÅ 4     EJSVAR   .QZ  8
AMAZING .GAM 28    JUPITER  .SÄL 4
ROBERT  .DÖD 4     SORT     .FRÅ 4
STLMMÖT .INF 8     MONITOR  .FRÅ 8
QZGRATIS.INF 16    TJUT     .800 8
NOT     .ZZZ 4     MYSTISKT.FRÅ 4
FEMKAMP .GAM 52    ABCV24   .SVR 4
PASCAL  .ABC 4     DISKREG  .UTL 28
FLUGAN  .INF 4     FLUGAN   .GAM 32
FILTITT .INF 12    FILTITT  .BAS 8
ABC800  .SVR 4     MRX      .III 4
MRX     .FRÅ 4     BASICII  .SVR 8
BANDSPEL.800 8     BASICII  .NÄR 4
FILNAMN .SVR 4     FELEN    .INF 8
NYPROM  .800 8     BASICII  .KOM 8
BASICII .TXT 20    NYLINJE  .TXT 8
ABCKLB83.INF 12    FILTRANS.80K 32
BOFA    .SVR 4     DATABANK.INF 12
STHRAP1 .INF 12    DJUR     .BAS 24
DJUR    .REM 8     SPIDER   .BRA 4
FILELIB .HLP 4     SPIDER   .GAM 32
SYSTIME .800 8     SNÖ      .800 8
BOFA    .FRÅ 4     LOOK     .UTL 16
DELREN  .UTL 12    NYCHANGE.UTL 12
KOLUMNNR.80T 4     ARCADE   .INF 8
YATZY   .800 36    BLADLIB  .REM 8
BLADLIB .TXT 48    SPEL     .BRA 4
LUXOR   .TXT 8     VÄRD800  .SVR 4
PROGBANK.INF 4     VÄRD800  .FRÅ 4
MÖNSTER .800 16    ABCV24   .INF 4
KLANTIGT.PRO 4     FILEPRO  .REM 4
FILEPRO .BAS 8     ERAFILE  .BAS 12
ERAFILE .REM 4     MASKEN   .800 32
CURSORST.FRÅ 4     RIVAN    .LÅT 32
ABCV24  .FEL 4     KABEL    .HLP 4
CURSORST.SVR 4     LÄSRAM   .800 20
CURSORST.YRN 56    FILSTAT  .800 28
DISKSTAT.800 28    NEWFILES.REM 12
FILELIB .800 24    NEWFILES.800 28
VEDIT   .FRT 12    EXSCREEN.REM 8
EXSCREEN.BAS 8     FILTRANS.800 48
ABCMINI .800 8     PROTALL  .800 12
CASDISK .800 40    RITA     .SUB 12
ABCTRANS.800 24    MODEMBUG.INF 8
KOLLDIM .800 12    VARNING  .800 4
MENY    .800 16    COPYFAST.800 16
GÖRCAS80.REM 8     GÖRCAS80.BAS 24
ABC800  .FRÅ 4     LOGOUT   .INF 8
GÖRITH  .BAS 8     GÖR      .ABS 8
QZANVISN.TXT 16    QZANSVAR.TXT 12
TKN80LIB.BAS 12    QZENTRAL.INF 12
FILELIB .INF 8     CURSOR   .INF 12
SAFT    .BAS 24    CASTRANS.800 12
WRITE   .YES 4     SYSDIR   .SYS 4
     2524 av 3944 sektorer kvar
```

Anm En större utgallring av filer som legat länge på Monitorn gjordes 1983-05-03

>>njaeee--bäst??<<kolla KAS:>>!! (1182)

Från IQ 95 + 96

Varning för "skyddad" programvara!

Det är tyvärr vanligt att försäljarna av program till mikrodatorer försöker "skydda" sin programvara genom olika åtgärder. Ett sätt är att försöka göra den omöjlig att kopiera. Sådana åtgärder syftar till att förhindra köparen från att kopiera eller ändra i programmen.

Köp inte sådana program! Det kan lätt bli ett dyrt misstag. Alla användare har ett legitimt behov av att för eget bruk göra back-up (säkerhetskopior). Om då programmet är kopieringsskyddat är man som köpare helt utlämnad till säljaren som då kan ta rena ockerpriserna för nya kopior. En annan sak som kan inträffa är att försäljaren försvinner från marknaden. Då hjälper det inte hur många extra kopior man än får med vid köpet, eller att försäljaren lovar att byta ut utslitna disketter mot nya. Disketter har som bekant en begränsad livstid. Så de kommer alla förr eller senare bli nerslitna. Och då sitter man där med "skägget i brevlådan". Man skulle kunna likna ett "skyddat" program vid en bil med igensvetsad motorhuv. Ingen människa skulle köpa en sådan. Ändå kan programvaruförsäljare tjäna storkovan på snabba affärer med rena rama hästhandlarmetoderna.

För att göra saken ännu värre, är det tyvärr så att sådana här skydd är en **illusion.** Det går att "låsa upp" "skyddad" programvara. Det som en programmerare kan sätta ihop, kan en annan programmerare ta isär. Visserligen krävs det ofta stora ansträngningar, men bl.a. hobbyister har som bekant gott om tid, och ser en intellektuell utmaning i att överlista andra programmerare. Dessutom har de inte råd att köpa programmen. Nu när marknaden för persondatorer och programvara ökar, bör försäljarna ha råd att i reklamsyfte ge hobbyisterna tillgång till bra program till överkomliga priser.

Visserligen har seriösa programförsäljare ett legitimt intresse av att skydda sig mot illegal piratkopiering. Men det dilemmat kan lösas på andra sätt. T.ex. säljer man inte **programmet** som sådant, utan **rätten** att **använda** programmet. Ett slags licensförfarande, med andra ord. Det gagnar både säljaren och kunden: Kunden kan - för eget bruk - göra så många back-up kopior som behövs, och riskerar inte att i framtiden stå utan program. Säljaren har köparens underskrift på att denne inte sprider programmet till obehöriga.

Dessutom bör man som kund propsa på att källkoden till programmet skall finnas till försäljning. Utan den kan man inte göra den minsta lilla ändring i programmet. I USA finns redan en lag som tvingar försäljarna att vid behov tillhandahålla källkoden - må vara till ett mycket högre pris. Men program med källkod är ju mer värdefull. så varför inte?

Samtidigt måste vi kunder skärpa oss. Det är faktiskt **stöld** att piratkopiera programvara. Det är lika illa som att gå in i en datorbutik och stjäla programmet eller en dator. Sådant underblåser också försäljarnas tendens att försöka "skydda" sina program, en utveckling som i sistas hand drabbar oss användare.

Per Lindberg

Hey, AMIS! This is -*-text-*- stuff.
Bidrag till IQ §96
OBS! Ändra inte i formatteringen av texten, tack.

DSKG:CHIC.SFTÄ12,2222,ORDÅ

MIKRODATORSIDAN

På förra mikrodatorsidan skrev jag om farorna med "skyddade" program, d.v.s. sådana som inte går att säkerhetskopiera. Då var jag orolig för att någon kanske skulle känna sig trampad på tårna och bli sur. Därför kom alla positiva kommentarerna jag fått som en glad överraskning. Både positiv och negativ kritik är givetvis välkommen. Hör gärna av dig till mikrodatorsidan och berätta vad DU vill läsa om. Keep those letters coming, folks!

Operativsystem

Statskontoret har kommit med rekommendationer för val av OS (OperativSystem) för mikrodatorer. För 8-bitars mikrodatorer rekommenderas **CP/M** version 2.2, och för 16/32 bitars mikrodatorer rekommenderas **UNIX.** Vissa undantag görs. ABCDOS för ABC800, CP/M-86 för 8086 och 8088 nämns. Andra OS, såsom TurboDOS, OASIS, IBM-DOS (MS-DOS), UCSD P-system m.fl. rekommenderas inte, trots att de ibland har vissa tekniska fördelar.

Detta stämmer väl med riktlinjerna som nämndes i IQ 93. Observera att man bör satsa på 8-tums disketter om man köper ett CP/M-system. Annars blir det svårt att flytta program och data, eftersom det inte finns någon standard för 5-tums minidisketter.

ABC800

QZ har skaffat till en ABC800 med 830-diskettstation. Inköpet ingår i vår strävan efter att utöka stödet för våra kunder med persondatorer. Vi har redan hunnit provköra programmet **ABCUTE** från Luxor, som får ABC800 att bli en **VT100**-terminal. Programmet kan även överföra filer till och från QZ med **SAFT**-protokollet.

ABC-klubben

Alla som har en ABC80 eller ABC800 bör gå med i ABC-klubben, som är en mycket livlig användarförening. De har massor av programvara till ABC80 som distribueras gratis till alla medlemmar. Föreningen ger även ut en tidning, **ABC-bladet**, som tveklöst är landets proffsigaste användartidskrift. Den innehåller programmeringstips, nybörjarspalten "Svenne", utvärderingar av intressanta program och mycket mer. ABC-klubben har nyligen distribuerat det populära och starka programspråket **FORTH.**

Det börjar även bildas lokalföreningar, t.ex. i Göteborg.
Adressen är:

ABC-klubben
Vidängsvägen 1
161 33 Bromma
tel: 08 - 80 15 22

Vi är givetvis intresserade ifall fler användarföreningar hör av sig. Ideella användarföreingar har bl.a. möjlighet att kunna köra på Q-Zentralen, som är QZ:s lågprisservice för hobbyister. Medlemmarna i ABC-klubben har redan denna möjlighet. Ring eller skriv!

Per Lindberg

SÄLJES

Floppydisk till ABC80 till salu
Telefon 08/ 768 57 71 >efter kl. 18.00<
Saad

KÖPES

En eller två begagnade ABC80

Köpes av:
Göran Sjöblom , SF-22340 Geta , ÅLAND

Ring till Alf Djärf
Telefon 08/ 762 60 00

och berätta vad Du har att sälja.

Brev med annons

Til ABC-klubben Viby SJ
24.01.83.

Først vil jeg udtrykke min tilfredshed med klubbens virke og det arbejde der bliver gjort for dets medlemmer.
Det er mange informationer og nyheder at hente.
Og så alle de programmer som er modtaget. Der er noget for enhver smag, men isär alle de hjälpe-programmer vi har fået er til meget stor nytte.

Her er så noget for:
Dig der ikke har floppy.

Det kan godt virke iriterende, når der skal hentes programmer ind fra kassette (det tager sin tid) Så her er hjälp at hente med et eprom-kort. Läg de programmer du bruger daglig i eprom's. F. eks. HJÄLPARE, fylder ca. 2.5k utbyg din ABC80 med 16k eprom-kort som kan monteres direkte i ABC80-bussen med kabel eller fordelerdåse. Kortet er til 4 stk. 2732 (4k).
Eprommerne ligger fra adr. 16384-31744 (dec imal) disse adresser bruges aligevel ikke så hvorfor ikke bruge dem. F.eks. kan mange af klubbens programmer med fordel ligge i eprom. F.eks. CASMINI - TVCAS - HJÄLPARE - O.M.A. Det tager ca. 50 sek. at load'e HJÄLPARE ind. Fra eprom under 1 sek. Så der er meget tid at spare.
Hvis du er intereseret har jeg printkort (Dkr. 750.00).
Eprom kan programeres.

For yderligere information ring ell. skriv til:

Jörn Mikkelsen
Söndergade 76
DK-4130 Viby SJ
(02)394522 (16.30-18.00)

ANNONCE

Jeg vil gerne have en Basic-Maskinkode compiler, jeg er både intresseret i at köbe den, och i at bytte mig til den med nogle af mine egne programmer.

Det ville også vaere dejligt, hvis flere medlemmer, som har programmer af denne kvalitet ville sende dem ind til klubben, så de kan komme på kassette, og dermed også gave andere.

Henrik Dahl (2924)
Lundsgaardsparken 26
DK-7600 Struer

ABC-KASSETTER I 2400 BAUD??

Åtta ABC-kassetter utgivna på två år.
Klubbens satsning på utgivning av program på kassett har varit lyckad och mycket populär bland medlemmarna.
Under den senaste tvåårsperioden har åtta kassetter utgivits, vilket är i genomsnitt fyra per år och mer än de ca. tre per år som planerades från början.
De flesta programmen har skickats in till klubben av intresserade medlemmar som gjort programmen dels för egen del men ibland speciellt med tanke på klubben.
Många program har lagts in på klubbens monitor och har därefter genomgåtts av vår screeninggrupp för att sedan slussas ut på kassetterna. En del av programmen är sådana som har friköpts av klubben för just detta ändamål.

ABC800 program på ABC-kassett!
Klubben kommer att fortsätta sin satsning på kassetter där nu även en hel del ABC800-program börjar komma in. Satsningen på program för ABC800 kommer att fortsätta och vi är här tacksamma för bidrag från medlemmarna. Redaktionen är också tacksamma för artiklar om ABC800.

Kompatibilitet ABC80/ABC800 ?
Program som är skrivna i ren BASIC på ABC80 går oftast köra direkt på ABC800 eller med mycket små ändringar. Förutsättningen är givetvis att programmen har sparats med LIST, eftersom kompileringen för ABC80 och ABC800 är olika. Vid inladdning av ett program i ABC800 markeras varje felaktig rad med ett ? först på raden om någon instruktion inte skulle stämma med ABC800:s dialekt. Ett felmeddelande skrivs även ut på skärmen.
I möjligaste mån görs sådana ändringar av screeninggruppen vid genomgången av programmen så att de blir direkt körbara på både ABC80 och ABC800, men i vissa fall krävs alltså en ändring för att kunna köra programmen.
Program med PEEK och POKE eller om man använt sig av diverse smartprogrammering kan däremot vara jobbiga att ändra. Programmen kommer i möjligaste mån att vara märkta om de speciellt är avsedda för den ena eller den andra datorn.

Hastighetskompatibilitet 2400/700 baud.
Den inbyggda kassettrutinen för ABC80 är som bekant 700 baud, medan ABC800:s kassettrutin går med 2400 baud. Men den kan dock läsa kassetter i 700 baud. Detta har man i ABC800 löst genom att headern alltid ligger i 700 baud. I den finns information om vilken hastighet det efterföljande programmet är sparat med. Detta gör ABC800 hastighetskompatibel med ABC80, men inte vice versa, eftersom ABC800 alltid skriver i 2400 baud.

Ny kassettrutin för 2400 baud på ABC80
C-system i Täby har tagit fram en ny kassetthanteringsrutin som kallas CASturbo. Med denna rutin kan man både läsa och skriva i 2400 baud, och därmed blir kassetthanteringen på ABC80 helt hastighetskompatibel med ABC800. Programmet kan skriva i såväl 700 som 2400 baud, men när det gäller skrivning med den högre hastigheten krävs en mindre modifiering av bandspelaren för att förbättra frekvensgången vid skrivning. Vid läsning görs ingen förändring. Med programmet som säljs medföljer de motstånd som behövs för modifieringen.

Läsrutin i 2400 baud på nästa ABC-kassett!
C-system har sänt klubben programmet RUN2400 som är en komplett läsrutin för att läsa kassetter inspelade med ABC800 eller det nya CASturbo. Programmet har automatisk avkänning för 2400/700 baud.

Försök med snabbkopiering i 2400 baud
Med tillgång till läsrutinen RUN2400 har klubben en unik möjlighet att ge ut ABC-kassetterna i 2400 baud.
Fördelarna skulle vara flera. Vi skulle få plats med minst 2.5-3 ggr mer per kassett, vilket skulle bli en besparing, både på porto och kassetter. Det skulle kanske kunna innebära att vi fick råd att använda kassetter av lite högre kvalitet.

Tekniska förbättringar måste göras.
För att kunna genomföra detta projekt har det varit nödvändigt att i detalj gå igenom och förbättra den tekniska kvalit'n vid framställningen av ABC-kassetterna.
Till att börja med så har redan masterbandspelaren byggts om. Detta dels för att ta bort de störningar som funnits på tidigare utgivna ABC-kassetter (se annan artikel i tidningen), dels för att förbättra frekvensgången på inspelningskanalerna. Det senare för att kunna skriva med högre hastighet.

Eftersom en del svaj uppstår senare, vid snabbkopieringsfasen, är det int lämpligt att använda en ABC80 vid framställande av master för 2400 baud. Detta på grund av klockinterruptet, som normalt orsakar en del svaj på utgående datapulser. Därför avser vi att använda en ABC802, som använder en inbyggd SIO-krets för samma ändamål, vilket ger ett betydligt stabilare pulståg. Denna del av kedjan fram till ABC-kassetten, nämligen överflyttning av programmen från flexskiva till masterbandet via ABC802 är ännu ej klar.
Försök har däremot gjorts att med hjälp av CASturbo och FILECOPY kopiera ner filer från skiva till masterband, för kopiering på den vanliga snabbkopieringsanläggningen. Där kopieras tjugoen kassetter samtidigt och med 16 ggr högre hastighet än normalt.

Vissa problem återstår att lösa!
Försöken har varit långt ifrån problemfria. Tidigare har programmet CASDISK använts för att flytta data från band till skiva, då har flexskiveenheten hunnit skriva blocken i den takt de läses från bandet. Tyvärr har inte CASDISK klarat det nya tempot, som är mer än 3 ggr högre (ett block per sekund!). Därför läses nu först 16 block in i minnet, sedan stannas bandspelaren och alla 16 blocken skrivs ner på skivan. Sedan upprepas proceduren tills filen är slut. Detta är nu utprovat och fungerar bra.
Vid de prov som utförts har det dock visat sig att kopieringskvalit'n varit ojämn. Detta beror på att mer än hälften av kopieringsstationerna inte klarat den höga hastigheten, vilket tyder på att kopieringsutrustningen måste gås igenom ordentligt innan kopiering sker. Men de kassetter som fungerat har haft en mycket bra läsbarhet och fungerat väl.
Här vill jag dock säga att om vi skall gå över till 2400 baud, måste läsbarheten på kassetterna vara minst lika bra eller bättre än de tidigare utgivna kassetterna.

Mindre läsfel i 2400 baud ?
Man kan här fråga sig om inte läsbarheten skulle försämras om man ökar hastigheten, med den kassettkvalitet som för närvarande används. Svaret är kanske lite svårt att ge, men man kan faktiskt säga att om kassetterna har en viss procent dropout kommer den procenten att minska med en faktor två till tre, eftersom vi rymmer så mycket mer data på de felfria banden.

Är bandspelarna ett större problem?
Ett annat mera svårlöst problem som kommit fram under proven har varit att mekaniken i bandspelarna varit ojämnt justerad (se artikel om kassettproblem i detta ABC-blad). Det tycks vara så att om slirkopplingen för den högra bandspolen är justerad med för hård upprullning orsakas någon typ av svaj eller ojämn bandhastighet, som i vissa fall gör att bandspelaren kan läsa band i 700 baud men inte i 2400. Hur stort problemet är vet vi ännu inte, därför att vi bara har upptäckt det i något fåtal fall. Vi kommer dock att prova ett större antal kassetter för att få en bredare erfarenhet innan kassetterna slutligen ges ut i 2400 baud.

2400 baud på ena sidan, 700 på baksidan
Om vi kan lösa de sista tekniska problemen kommer den första kassetten som ges ut att ha programmen inspelade med 2400 baud på ena sidan, och reservprogrammet på baksidan i 700 baud. Då är det viktigt att medlemmarna meddelar kassettredaktionen om det har gått bra att läsa in programmen i 2400 baud, eller om man måste använda baksidan. Detta kommer att bli av avgörande betydelse om vi fortsättningsvis kan distribuera programmen i 2400 baud. Vi tackar på förhand för den hjälp som ni ger oss!

Ny bandspelare från Luxor.
Som en del redan vet finns inte längre den nuvarande bandspelaren i produktion hos Luxor. Många går även och väntar på bandspelare. Jag har haft kontakter med Luxors tekniska avdelning, och man säger att man nu efter omfattande utvärderingar har hittat en bandspelare till ett överkomligt pris, som skall vara bra för dataändamål. Priset på den bandspelaren är ännu ej fastställt, men lär ska ligga vid ca. 800 kronor.

De flesta ABC800 utan bandspelare.
Eftersom de flesta ABC800-ägarna inte har någon bandspelare, får klubben ofta frågor om vi kan distribuera programmen på diskett. Svaret måste tyvärr i dagens läge bli nej. En försiktig uppskattning av hur många som skulle vilja ha programmen distribuerade på diskett, då naturligtvis även ABC80-ägare, kan bli uppemot ettusen medlemmar. Det är därför inte möjligt, med nuvarande resurser, att kopiera så många skivor, speciellt med tanke på att en del medlemmar har enkeldensityskivor. Då ryms inte alla program från en kassett på en skiva, utan man måste använda två.

Kassettdistribution i framtiden.
Vi får nog inse att kassettdistributionen ändå är den enda lösning som finns inom överskådlig framtid, och här kan 2400 baud vara ett utmärkt hjälpmedel för att kunna distribuera flera program till en överkomlig kostnad.
Skriv gärna till mig om ni har några synpunkter eller problem. Det är värdefullt för mig i samband med detta arbete.

Stig Löfgren <872>
Adress: Måsvägen 16, 183 51 Täby

MinnesEmulator

En MinnesEmulator som gör ABC 80/800/DTC användbar vid utveckling av egna mikrodatorkonstruktioner har tagits fram av Reologi och Mätdatorteknik HB. Emulatorkortet passar även till Databoards 4680-buss.

Emulatorkortet innehåller upp till 4kbyte statiskt RAM-minne med dubbel data och adressbuss. Det kan därmed adresseras med läs- och skriv-signaler från både utvecklingsdatorn och det prototypkort man vill testa. Emulatorkortet, som är klart för insättning i ABC80/800/DTC Expansionsenhet, är bestyckat med en 24-polig DIP-kontakt på den bandkabel för anslutning till minnessockel i prototypdatorn.

MINNES EMULATOR

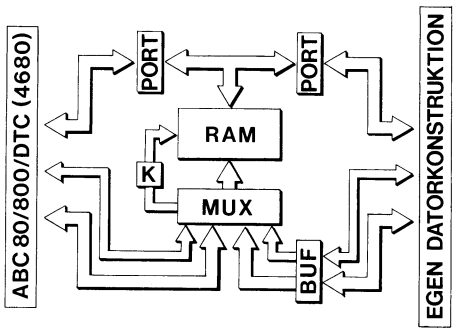

MinnesEmulatorn lämpar sig för emulering av EPROM,

- utveckling av maskinvara där korta program med snabba loopar enkelt kan läggas ut för testning av CPU och I/O -signaler. Dessa signaler kan då enkelt följas på ett vanligt oscilloskop. Program kan modifieras under körning.

  utveckling av programvara med hela prototypsystemet (utom EPROM:et) i funktion. Således är även CPU:n med vid programkörningen. Här skiljer sig MinnesEmulatorns funktion från en I:C.E.

och även för andra uppgifter,

- överföring av data och program mellan 2 olika datorsystem.
- emulering av RAM-minne.
- programmerbar teckengenerator för videokort.

Följande minnestyper är pinkompatibla med MinnesEmulatorns sockelanslutning:

EPROM: 2716, 2732, 2764, 27128, 2508, 2516, 2532.

EEPROM: 2816, 2817.

SRAM: 2128, 4016.

Emulatorn kan enkelt anpassas till andra datorer som Apple, M85/850 och PET.

Bohlin Reologi
Box 212
240 15 Sandby
046-62 444 eller 62 113

SUPER-SMARTAID gör ABC80 till stor dator

Med det nya programmeringshjälpmedlet **SUPER-SMARTAID** får ABC80 egenskaper, som betydligt större datorer saknar. Avavc erad bildskärmseditor, multitasking, funktionstangenter och automatisk initiering är några egenskaper som **SUPER-SMARTAID** ger.

SUPER-SMARTAID är ett nytt programmeringshjälpmedel för ABC80, utvecklat av OWOCO AB.

SUPER-SMARTAID bygger på den Basic som finns i ABC80. De program som redan är utvecklade, kan användas även i framtiden. Samtidigt får ABC80 samma egenskaper som betydligt större datorer.

SUPER-SMARTAID bygger vidare på OWOCO's mångåriga erfarenhet och tidigare hjälpmedel för ABC80.

Datorns ordinarie arbetsminne belastas inte. **SUPER-SMARTAID** lagras i ett separat minne. Den avancerade bildskärmseditorn gör att hela arbetsminnet kan utnyttjas för program eller filer, eller för att skriva källkod i, när man programmerar i assembler.

Möjlighet att programmera egna funktioner på tangenterna. Utskrift av en del av en fil på skrivare. Felsökning med kommandot Step/Trace som går att följa på skärmen utan att menyn förstörs är några av egenskaperna.

Vid felsökning med Trace kan man stega fram programkörningen en rad i taget, utan att förstöra mätvärden eller menyer. Hela Basic-raden kan visas före exekvering, något som även kan utnyttjas vid vanlig programkörning.

En fil som lagrats på flexskivor kan visas på skärmen, utan att minnesinnehållet i datorn påverkas. Bildskärmens innehåll kan enkelt dumpas på en printer även under programkörning.

SUPER-SMARTAID har automatisk initiering vid påslag och automatisk start av jobfil. I CMOS-minnet lagras vissa pekare, och de tangentfunktioner man själv programmerat in. Det gör att dessa är direkt tillgängliga nästa gång datorn slås på. 1kByte av CMOS-minnet kan också användas för datalagring på samma sätt, data är tillgängliga direkt vid start.

Vissa uppgifter kan utföras samtidigt, en sorts multi-tasking. Utskrift av textfiler kan ske samtidigt som programmering pågår. Bakgrundsjob i maskinkod kan också exekveras samtidigt som programmering pågår.

Utskrifter på skrivare sker med hjälp av en speciell utskriftsrutin, där en rad parametrar kan väljas: hastighet i baud, sidlängd, radlängd osv.

Editorn är anpassad för 80 teckens bildskärm. Redigeringsfunktioner och sökbegrepp är förbättrade.

Assembleringar, tester av program och mycket annat utförs lätt på ABC80, med hjälp av **SUPER-SMARTAID.** Jobbströmmar kan användas med vanliga kommandon och med villkorssatser. Även inmatningar i program kan ske från jobströmmen. Kort sagt, med **SUPER-SMARTAID** får man en nu dator utan att skaffa någon ny dator.

SUPER-SMARTAID marknadsföres av:

OWOCO AB
Kvarnbergsvägen 25
141 45 Huddinge
Tel. 08-7740290

press-info

Nu har den kommit ut på svenska, boken **"Från kretsar till system"**. Den är avsedd för nybörjare och alla som vill lära sig hur datortekniken fungerar. På ett enkelt och överskådligt sätt presenterar Rodnay Zaks mikroprocessorer ocn kringkomponenter. Boken börjar med grundläggande begrepp och förklarar mikroprocessorns inre funktion. De olika systemkomponenterna gås igenom, en utvärdering av olika mikroprocessorer görs, användningsområden för mikroprocessorer och metoder för anslutning av yttre enheter beskrivs, liksom programmering och systemutveckling i olika steg.

Varje kapitel är progressivt: från grundläggande definitioner till avancerade applikationer - från principer och metoder till faktiska exempel.

Denna bok ger alla chansen att följa med den svindlande snabba utvecklingen på mikrodatorområdet.

Från kretsar till system av Rodnay Zaks
Översättning: Anders Thulin
Distribution: Trim Marketing AB
Box 49035, 100 28 Stockholm
Tel: 08-54 00 10

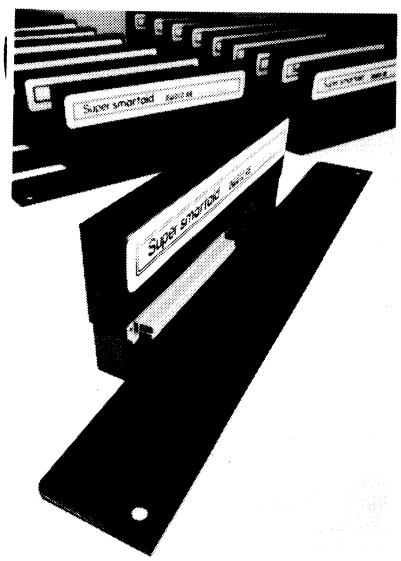

DATORHUV

Var rädd om din dator. Skydda den från smuts och damm.

Vi har en böjlig glasklar vinylplasthuv till din ABC 80.

49:50/st

Postförskottsavgift 13:- tillkommer

10 dgr ångerrätt - om jag ångrar mig betalar jag returportot.

Skicka beställningen till

HB VIDEOMASTER I Gbg.

Box 38019, 400 63 Göteborg

DU SOM GÖR JOBB ÅT ANDRA . . .

Din tid är ute!

Det handlar om:

TIDSREDOVISNING

Konsulter - legotillverkare - reklambyråer juristbyråer. Ja, kort sagt alla som gör tjänster åt andra har inte tid att spilla tid. Så om du vill göra livet längre, läs detta:

TIDSREDOVISNING — ett sätt att få betalt för sin tid.

Du får i ditt program:

- ☐ FAKTURAUNDERLAG
- ☐ EFTERKALKYL
- ☐ STATISTIK
- ☐ BUDGET M.M.

DU TJÄNAR PÅ TIDSREDOVISNING!

SYSTEMET ÄR GJORT FÖR ABC 800/FACIT DTC
VI GÖR ÄVEN FAKTURERING - RESKONTRASYSTEM FÖR EXPORT
LEASING - UTHYRNING - SPEDITIONSFÖRETAG

AVM DATA

DATA AB AVM
SKIFFERVÄGEN 13
269 00 Ö. KARUP

RING FÖR INFORMATION
0430- 243 47

Svar på TIO SMÅ HASSELNÖTTER

1. Tangentbordet börjar automatiskt generera INTERRUPT-signaler. Motsvarar trenetiskt tangentendtryckande. Mycket användbart för timesharingapplikationer, för inga yttre interruptgenererande don behövs ju som INOWE i §2,81 vill påstå! Mer om detta i kommande artikel!!!

2. T.ex. SAVE DR0:1

3. Man lägger en vektor A över adresserna till bildminnet och gör POKE A%(R%)+K%,T%. Detta innebär att man ändrar på adressen för vårdestabellen i headern till 884.

4. Bra för pauser. Ger paus på 1/50 s p.g.a. interruptet från klockan. Detta gäller om man inte kör timesharing styrt från tangentporten.

5. LD HL,START
LD (HL),0
LD DE,START+1
LD BC,ANTAL-1
LDIR

6. 1 GOSUB 1

7. 10NLGOTO1,1,1,...,1 och därefter REN 10000.

8. LIST och (CTRL)+(C) genast efter detta.

9. Man börjar programmet med t.ex.:
5st. REM,
därefter 60 REM *
och POKE CALL(3987,60)+5,12

10. CHR$(31)

Punkt nio checksumma 11273 ?!?

Punkt tio man använder CTRL + SHIFT + O (O som i Ost) vilket skulle ge CTRL + _ (_ = ASCII 95).

I den första ABC80-beskrivningen (format A4) stod där karaktär _ vilket ändrades till tangent O i den senare utgåvan (format A5 större).

Om ni använder TV-editorn och trycker CTRL+SHIFT+O så ser ni ü_ på skärmen.

(claes s)

KAS:

för

9913 o 10042

```
Om de bara e om, så ska det för checksumma 9913+10042
ändras på fyra ställen.
490 POKE B%+7%,195,40,A%,195,191,3,195,43,4,195,160,9,195
500 POKE B%+20%,18,9,195,46,A%,195,23,4,195,39,7,195,39,7
630 POKE B%+40%,205,71,A%,195,153,4
670 POKE B%+46%,205,34,A%,195,14,5
/1182/
```

STOCKHOLMSKRETSENS NYA STYRELSE

Vid årsmötet 1983-03-16 invaldes följande personer i Stockholmskretsens styrelse:

Stig Löfgren	ordförande
Bo Hjulström	sekreterare
Kjell Järbin	kassör
Henry Adfeldt	ledamot
Lars-Göran Göransson	ledamot
Dag Issjö	ledamot
Kurt Minnberg	ledamot
Christer Lerin	suppleant
Rune Sagnell	suppleant

Varje tisdag kväll när det inte är annat program håller kretsen dessutom "öppet hus" i klubblokalen efter ca 1830. Där finns det möjlighet att köra dator, byta program, diskutera med klubbmedlemmar etc. Sista kvällen för säsongen är 31-05.

Både post- och besöksadress är:

Vidängsvägen 1
161 33 BROMMA

VÄLKOMNA !

INFO OM STOCKHOLMSAKTIVITETER

Ibland måste programändringar göras så sent att det inte går att få ut skriftliga meddelanden. Ta därför för vana att kolla upp de färskaste informationerna via någon av följande kanaler:

ABC-klubbens telefonsvarare, 08-80 15 22
ABC-klubbens monitor, 08-80 15 23
QZ monitor, 08-23 86 60.

ABC KLUBBEN *Publikationer m.m.*

ABC-klubben har en publikationsserie döpt till **ABC-Rapporter.**

ABC-Rapport nr 1, den s k disassemblern, innehåller en listning av programvaran i ABC-80 med kommentarer, en verklig guldgruva för den som vill dyka djupare. Den är på c:a 320 sidor och kostar 100 Skr inkl frakt.

ABC-Rapport nr 2, Fig-FORTH on ABC-80 implemented by Robert Johnsen, juni 1982. Detta är en rapport på s:a 60 sidor skriven på engelska och innehåller bl a installationsmanual för ABC-80 med köranvisningar och screenbeskrivningar samt utförlig referenslista. Dessutom innehåller rapporten utdrag i form av Glossary (verb-beskrivningar) och beskrivning av Fig-FORTH editorn. Rapporten kostar 60 Skr inkl frakt.

ABC-bladet, Samlingsnummer 1980-81, inkl ABC-kassetterna 1 och 2 är en sammanställning av ABC-bladets åtta nummer vilka utkom under klubbens första två år. Detta omfattar c:a 150 sidor och kostar 100 Skr inkl frakt.

ABC-bladet 1982, inkl ABC-kassetterna 3,4,5,6,7 och 8 är tillgänglig med alla sex kassetterna för 125 Skr.

ABC-klubben rabatterar för nya medlemmar vid köp av båda dessa samlingsnummer och tar då 210 Skr. Av praktiska skäl betraktas varje samlingsnummer för sig som en helhet. Om du är intresserad av någon av ABC-klubbens publikationer får Du dem enklast genom att sätta in beloppet på ABC-klubbens postgirokonto 62 93 00 - 5 och ange vad Du vill ha samt medlemsnummer och **en tydlig och läslig leveransadress.**

Ingen tillkommande moms

Postgironummer för ABC-klubbens publikationer

pg 62 93 00 - 5

Vid beställning över PG och rätta summan inget postförskottstillägg.

ABC-klubben har träffat avtal med Stockholms Datamaskinscentral QZ att medlemmarna skall kunna få köra på QZ:s DEC-10 dator till reducerad taxa under kvällstid då denna dator har viss överkapacitet. **Denna verksamhet kallas Q-Zentralen.** ABC-klubben har två olika kundnummer som medlemmarna får utnyttja, ett till lågtaxa där man endast kan köra **KOM** och då få tillgång till programbanken och ett kundnummer till en något högre taxa där man tämligen fritt får utnyttja DEC-10. Man betalar endast sin egen " session cost " till ABC-klubben som i sin tur står som garant gentemot QZ. Tills vidare är det fråga om en försöksverksamhet, men styrelsen verkar för att verksamheten skall bli permanent. Om Du vill utnyttja denna möjlighet att köra på QZ förfar Du på följande sätt: Betala in 50 kr i inträdesavgift på ABC-klubbens speciella postgirokonto för Q-Zentralen, **nummer 43 51 74 - 8.** Då får Du Dig tillsänt en ansvarsförbindelse, en manual, några inbetalningskort samt en kassett med erforderliga program och exempel på KOM-trafik. Så snart den ifyllda ansvarsförbindelsen kommit till klubben få Du password och sen är det bara att koppla upp och köra.

Gå med i ABC-klubben för att få ökat utbyte av Din dator och få tillgång till den stora erfarenhet som vi gemensamt bygger upp.

Medlem blir Du enklast genom att betala in medlemsavgiften på ABC-klubbens postgirokonto 15 33 36 - 3. Medlemsavgiften är för 1983, **125 Skr för seniorer och 70 Skr för juniorer** (junior är man t o m det kalenderår man fyller 18). Beställer Du någon av publikationerna, är vi tacksamma om Du använder särskillt inbetalningskort för detta.

ABC-klubben
Vidängsvägen 1
161 33 Bromma

Telefon:
08-80 15 22 (automatisk telefonsvarare)
08-80 15 23 (modem med ABC-Monitor)

Postgirokonton:

Medlemsavgifter	**: 15 33 36 - 3**
Publikationer	**: 62 93 00 - 5**
Q-Zentralen	**: 43 51 74 - 8**

< 3398 > ABC-bladet 2/1983
LUND OLA

SJÖMANSVÄGEN 14
311 00 FALKENBERG

POSTVERKET • POSTVERKET

SVERIGE

Kom ihåg att anmäla adressändring i tid

ABC-80 växer med

SUPER SMARTAID

- Modernisera din ABC-80 med Super-Smartaid
- ABC-80 med Super-Smartaid blir i många avseenden bättre än ABC-800/DTC
- Ex. spooling, job-strömmar, key-funktioner, CMOS-minne med batteribackup
- Anpassad till alla tolkar (febr. 83)
- Även anpassad till tkn 80

OWOCO AB

Kvarnbergsvägen 25
141 45 Huddinge
Tel 08 - 774 02 90